

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I	<i>Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk</i>	
★	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling ⁽¹⁾	1
★	Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1229/2003/EF af 26. juni 2003 om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet og om ophævelse af beslutning nr. 1254/96/EF.....	11
★	Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1230/2003/EF af 26. juni 2003 om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: »Intelligent Energi — Europa« (2003-2006) ⁽¹⁾	29
★	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF.....	37
	Erklæringer vedrørende nedluknings- og affaldsforvaltningsaktiviteter.....	56
★	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF.....	57

Pris: 18 EUR

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1228/2003

af 26. juni 2003

om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽⁴⁾ er et vigtigt led i indførelsen af det indre marked for elektricitet.

(2) Det Europæiske Råd opfordrede på sit møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000 til en hurtig indsats for at få gennemført det indre marked i både elektricitets- og gassektoren og fremskynde liberaliseringen af begge disse sektorer for at opnå et fuldt funktionsdygtigt indre marked for de pågældende områder.

(3) For at fremme oprettelsen af et virkeligt indre marked for elektricitet bør samhandelen med elektricitet, der i øjeblikket ikke er så udviklet som samhandelen i de øvrige økonomiske sektorer, udbygges.

(4) For at sikre effektiv adgang til transmissionssystemerne med henblik på grænseoverskridende transaktioner må der indføres rimelige, omkostningsrelevante, gennemsigtige og direkte anvendelige regler om tarifiering på tværs af grænserne og fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne til supplerung af direktiv 96/92 EF. Disse regler skal tage hensyn til en sammenligning mellem effektive netoperatører fra strukturelt sammenlignelige områder.

(5) Rådet (energi) opfordrede i konklusionerne fra samlingen den 30. maj 2000 Kommissionen, medlemsstaterne og de nationale myndigheder til at sikre en rettidig gennemførelse af foranstaltninger til håndtering af kapacitetsbegrænsninger og i samarbejde med europæiske transmissionssystemoperatører (ETSO) hurtig indførelse af et holdbart tarifieringssystem og en metode for langsigtet fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne, hvilket sender passende signaler om omkostningsfordeling til markedsdeltagerne.

(6) I Europa-Parlamentets beslutning af 6. juli 2000 om Kommissionens anden rapport om udviklingen i energimarkedets liberalisering krævede det, at der vedtages bestemmelser om brug af net i medlemsstaterne, der ikke hæmmer den grænseoverskridende handel med elektricitet, og det opfordrede Kommissionen til at fremsætte særlige forslag med henblik på at fjerne alle nuværende hindringer for samhandlen i Fællesskabet.

(7) Det er vigtigt, at tredjelande, som indgår i det europæiske elektricitetssystem, overholder reglerne i denne forordning og de retningslinjer, der er vedtaget i henhold hertil for at sikre, at det indre marked fungerer effektivt.

⁽¹⁾ EFT C 240 E af 28.8.2001, s. 72, og EFT C 240 E af 28.8.2001, s. 72.

⁽²⁾ EFT C 36 af 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 13.3.2002 (EUT C 47 E af 27.2.2003, s. 379), Rådets fælles holdning af 3.2.2003 (EUT C 50 E af 4.3.2003, s. 1) og Europa-Parlamentets afgørelse af 4.6.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EFT L 27 af 30.1.1997, s. 20.

(8) I denne forordning fastsættes grundprincipperne for tarifiering og kapacitetsfordeling, og samtidig skabes der mulighed for at vedtage retningslinjer, der fastlægger de relevante principper og metoder i nærmere enkeltheder, så der kan ske en hurtig tilpasning til ændrede vilkår.

- (9) På et åbent, konkurrencepræget marked bør transmissionssystemoperatørerne have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net af de transmissionssystemoperatører, hvorfra de grænseoverskridende strømme kommer, og de systemer, hvor de pågældende strømme ender.
- (10) Når de nationale nettariffer fastsættes, skal der tages hensyn til de udbetalinger og indtægter, der skyldes kompensationer mellem transmissionssystemoperatørerne.
- (11) Det konkrete beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne kan variere betydeligt afhængigt af de involverede transmissionssystemoperatører, og fordi tarifieringssystemernes opbygning i medlemsstaterne er forskellig. En vis harmonisering er derfor nødvendig for at undgå forvridding af samhandelen.
- (12) Et passende system med langsigtede lokalisering fremmende signaler vil være nødvendigt og bør baseres på det princip, at niveauet for netadgangsafgifter i princippet skal afspejle balancen mellem produktion og forbrug i det pågældende område på grundlag af en differentiering af netadgangsafgifterne for producenterne og/eller forbrugerne.
- (13) Det vil ikke være hensigtsmæssigt at benytte afstandsbestemte tariffer eller, forudsat der er indført relevante lokalisering fremmende signaler, en særlig tarif, der kun skal betales af eksportørerne eller importørerne, ud over den generelle afgift for adgang til det nationale netværk.
- (14) Hvis konkurrencen på det indre marked skal fungere, er det nødvendigt, at tarifferne for markedsadgang inklusive samkøringslinjerne i transmissionssystemet anvendes på gennemsigtig måde og uden forskelsbehandling. Den disponible kapacitet på disse linjer bør være den størst mulige, som er forenelig med standarderne for sikker netdrift.
- (15) Det er vigtigt at undgå, at forskellige standarder for sikkerhed, funktion og planlægning anvendt af transmissionssystemoperatører i medlemsstaterne fører til konkurrenceforvridding. Desuden bør ledig overførselskapacitet og sikkerheds-, planlægnings- og driftsstandarder, som berører den, kunne overskues af markedsdeltagerne.
- (16) Der bør være regler for anvendelsen af indtægter, der skyldes procedurer for overbelastningsbehandling, medmindre samkøringslinjens særlige art berettiger en tidsbegrænset undtagelse fra disse regler.
- (17) Overbelastningsproblemer bør kunne behandles på forskellige måder, så længe grundlaget er markedsmekanismerne, og transmissionssystemoperatørerne og markedsdeltagerne modtager de rigtige økonomiske signaler.
- (18) For at sikre, at det indre marked fungerer gnidningsløst, må der indføres procedurer, som gør det muligt for Kommissionen at træffe afgørelser og fastlægge retningslinjer om tarifiering og kapacitetsfordeling og som samtidig sikrer, at medlemsstaternes myndigheder inddrages i denne proces i givet fald via deres europæiske sammenlutning. Regulerende myndigheder har sammen med andre relevante myndigheder i medlemsstaterne en vigtig rolle at spille ved at bidrage til, at det indre elektricitetsmarked er velfungerende.
- (19) Medlemsstaterne og de kompetente nationale myndigheder skal give Kommissionen de relevante oplysninger. Kommissionen bør behandle disse oplysninger fortroligt. Kommissionen bør desuden, hvis det er nødvendigt, kunne indhente de relevante oplysninger direkte hos de pågældende foretagender, så længe de kompetente nationale myndigheder orienteres.
- (20) De nationale myndigheder skal sørge for, at denne forordnings bestemmelser og de retningslinjer, som vedtages på grundlag af den, overholdes.
- (21) Medlemsstaterne fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af nærværende forordning, og sikrer, at de anvendes. Disse sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.
- (22) Målet for den foreslåede foranstaltning, nemlig at indføre harmoniserede regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af dens omfang og rækkevidde bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe egnede foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går direktivet ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (23) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾ —

(¹) EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Indhold og anvendelsesområde

Denne forordning har til formål at opstille fair regler for den grænseoverskridende handel med elektricitet og dermed at øge konkurrencen på det indre marked for elektricitet under hensyntagen til særlige forhold på de nationale og regionale markeder. Dette indebærer indførelsen af en kompensationsordning for grænseoverskridende strømme af elektricitet og opstilling af harmoniserede principper for transmissionsafgifter på tværs af grænserne og for fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer.

Artikel 2

Definitioner

1. Definitionerne i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF⁽¹⁾ gælder også for denne forordning med undtagelse af definitionen af »samkøringslinje«, der erstattes med følgende:

»samkøringslinje«: transmissionslinje, som krydser eller spænder over en grænse mellem medlemsstater, og som forbinder medlemsstaternes nationale transmissionssystemer.

2. Endvidere forstås ved:

- a) »regulerende myndigheder«: de regulerende myndigheder, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, i direktiv 2003/54/EF
- b) »grænseoverskridende strøm«: en fysisk strøm af elektricitet i en medlemsstats transmissionsnet forårsaget af indvirkning fra aktivitet hos producenter og/eller forbrugere uden for den pågældende medlemsstat på dens transmissionsnet. Såfremt to eller flere medlemsstaters transmissionsnet helt eller delvis indgår i én enkel kontrolblok, betragtes kontrolblokken som helhed, udelukkende med henblik på kompensationen mellem transmissionssystemoperatørerne, jf. artikel 3, som en del af transmissionsnettet i en af de pågældende medlemsstater for at undgå, at strømme inden for kontrolblokke betragtes som grænseoverskridende strømme og giver anledning til udbetaling af kompensation efter denne forordnings artikel 3. De regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater kan afgøre, i hvilken af de pågældende medlemsstater kontrolblokken som helhed skal betragtes som en del af transmissionsnettet
- c) »kapacitetsbegrænsninger«: en situation, hvor en samkøringslinje, der forbinder nationale transmissionsnet, på grund af kapacitetsmangel i samkøringslinjerne og/eller de

pågældende nationale transmissionssystemer ikke har plads til alle de fysiske strømme, som den internationale handel, der ønskes af markedsdeltagere, fører med sig

- d) »anmeldt eksport af elektricitet«: afsendelse af elektricitet fra én medlemsstat med en underliggende aftale om, at der samtidig finder en tilsvarende anvendelse (»anmeldt import«) af elektricitet sted i en anden medlemsstat eller et tredjeland
- e) »anmeldt transit af elektricitet«: tilfælde, hvor der forekommer »anmeldt eksport« af elektricitet, og hvor den vej, der er udpeget til transaktionen, involverer et land, hvor der hverken vil finde afsendelse eller samtidig tilsvarende anvendelse af elektriciteten sted
- f) »anmeldt import af elektricitet«: anvendelse af elektricitet i en medlemsstat eller et tredjeland samtidig med afsendelse af elektricitet (»anmeldt eksport«) i en anden medlemsstat
- g) »ny samkøringslinje«: samkøringslinje, som ikke er etableret ved denne forordnings ikrafttræden.

Artikel 3

Kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne

1. Transmissionssystemoperatørerne skal have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net.

2. Den i stk. 1 omhandlede kompensation betales af de nationale systemoperatører, hvis systemer de grænseoverskridende strømme kommer fra, og hvis systemer de er bestemt for.

3. Kompensationen betales regelmæssigt for et givet, allerede forløbet tidsrum. Efterfølgende reguleringer af allerede betalte kompensationsbeløb foretages, hvis det er nødvendigt for at afspejle de faktiske omkostninger.

Det første tidsrum, der skal betales kompensation for, fastsættes efter retningslinjerne i artikel 8.

4. Kommissionen fastsætter efter proceduren i artikel 13, stk. 2, størrelsen på de kompensationsbeløb, der skal betales.

5. Omfanget af husede grænseoverskridende strømme og omfanget af grænseoverskridende strømme, der angives som kommende fra og/eller endende i de nationale transmissionssystemer, bestemmes på grundlag af de fysiske elektricitetsstrømme, der faktisk måles i løbet af et givet tidsrum.

⁽¹⁾ Se side 37 i denne EUT.

6. Omkostningerne ved at huse grænseoverskridende strømme bestemmes på grundlag af de forventede langsigtede gennemsnitlige differensomkostninger under hensyntagen til tab, investering i ny infrastruktur og en passende andel af omkostningerne ved den eksisterende infrastruktur, for så vidt infrastrukturen anvendes til transmission af grænseoverskridende strømme, idet der især tages hensyn til behovet for at sikre forsynings sikkerhed. Når de påløbne omkostninger udregnes, anvendes anerkendte metoder til beregning af standardomkostninger. Der skal tages hensyn til de fordele, et net har ved at huse grænseoverskridende strøm, for at nedsætte den modtagne kompensation.

Artikel 4

Afgifter for netadgang

1. Afgifter, der opkræves af netoperatørerne for adgang til net, skal være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger, og de skal anvendes uden forskelsbehandling. De må ikke være afstandsbestemte.

2. Producenter og forbrugere (»belastning«) kan pålægges en afgift for netadgang. Den del af det samlede netafgiftsbeløb, der afkræves producenterne, skal med forbehold af behovet for at udsende passende og effektive lokaliseringfremmende signaler være mindre end den del, der afkræves forbrugerne. Producent- og forbrugertariffernes størrelse skal, når det er passende, udsende lokaliseringfremmende signaler på europæisk plan og især tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen. Dette er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan udsende lokaliseringfremmende signaler på deres område, eller for, at medlemsstaterne kan anvende mekanismer for at sikre, at de netadgangsafgifter, der betales af forbrugerne (»belastning«), er ens på hele deres område.

3. Ved fastsættelse af tariffene for netadgang skal følgende tages i betragtning:

- Udbetalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne.
- Såvel de faktisk foretagne og modtagne betalinger som de betalinger, der på baggrund af den allerede forløbne tid menes at kunne forventes i fremtiden.

4. Hvis der er indført effektive lokaliseringfremmende signaler i overensstemmelse med stk. 2, opkræves de afgifter, der kan pålægges producenter og forbrugere for adgang til nettene,

uden hensyn til elektricitetens oprindelses- eller bestemmelsesland, således som fastsat i den tilgrundliggende handelsaftale. Dette berører ikke afgifter på anmeldt eksport og anmeldt import i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger som omhandlet i artikel 6.

5. Der lægges ikke nogen særlig netafgift på individuelle anmeldte transittransaktioner.

Artikel 5

Oplysninger om kapaciteten på samkørlingslinjerne

1. Transmissionssystemoperatørerne indfører ordninger for samordning og informationsudveksling for at sikre netsikkerheden i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

2. Transmissionssystemoperatørernes sikkerheds-, drifts- og planlægningsstandarder offentliggøres. Dette skal omfatte et almindeligt system for beregning af den samlede overførselskapacitet og transmissionssikkerhedsmargenen på grundlag af nettets elektriske og fysiske kapacitet. Sådanne systemer skal godkendes af de regulerende myndigheder.

3. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør overslag over den ledige overførselskapacitet for hver enkelt dag, herunder ledig overførselskapacitet, der allerede er reserveret. Disse overslag offentliggøres på bestemte tidspunkter forud for transportdatoen og skal under alle omstændigheder indeholde ugentlige og månedlige forudberegninger såvel som en kvantitativ beskrivelse af den ledige kapacitets forventede pålidelighed.

Artikel 6

Almindelige principper for håndtering af kapacitetsbegrænsninger

1. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal behandles med markedsbaserede løsninger, der udelukker forskelsbehandling og giver de berørte markedsdeltagere og transmissionssystemoperatører effektive økonomiske signaler. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal fortrinsvis løses ved hjælp af ikke-transaktionsbaserede metoder, dvs. metoder, der ikke indebærer et valg mellem de enkelte markedsdeltageres kontrakter.

2. Transaktionsindskrænkende procedurer må kun benyttes i nødstilfælde, hvor transmissionssystemoperatøren skal handle hurtigt, og hvor belastningsomfordeling eller modkøb ikke er mulige. Sådanne procedurer skal anvendes uden forskelsbehandling.

Bortset fra force majeure-tilfælde skal markedsdeltagere, der har fået tildelt kapacitet, have kompensation for enhver indskrænkning heraf.

3. Den størst mulige kapacitet på samkøringslinjerne og/eller de transmissionsnet, der er af betydning for grænseoverskridende strømme, skal stilles til rådighed for markedsdeltagerne under hensyntagen til standarderne for sikker netdrift.

4. Markedsdeltagerne meddeler i god tid forud for det relevante tidsrum de pågældende transmissionssystemoperatører, om de har til hensigt at anvende den tildelte kapacitet. Tildelt kapacitet, der ikke udnyttes, skal tilbageføres til markedet på en åben, gennemsigtig måde uden forskelsbehandling.

5. Transmissionssystemoperatørerne skal, så vidt det er teknisk muligt, dirigere modsatrettede elektricitetsstrømmes kapacitetsbehov gennem den samkøringslinje, hvor der er kapacitetsproblemer, for at udnytte denne linjes kapacitet mest muligt. Transaktioner, der afhjælper kapacitetsbegrænsningerne, må aldrig afvises; der tages dog fuldt hensyn til netsikkerheden.

6. Indtægter fra tildeling af samkøringslinjer benyttes til et eller flere af følgende formål:

- a) sikring af, at den tildelte kapacitet står til rådighed
- b) netinvesteringer, der bevarer eller forøger samkøringslinjernes kapacitet
- c) som en indtægt, der skal tages i betragtning af de regulerende myndigheder, når de skal godkende metoden for beregning af nettariffer og/eller vurdere, om tarifferne bør ændres.

Artikel 7

Nye samkøringslinjer

1. Nye jævnstrømsforbindelser kan på anmodning undtages fra bestemmelserne i artikel 6, stk. 6, i denne forordning og artikel 20 og artikel 23, stk. 2, 3 og 4, i direktiv 2003/54/EF på følgende betingelser:

- a) investeringen skal øge konkurrencen i elektricitetsforsyningen
- b) risikoen ved investeringen er så stor, at investeringen ikke ville finde sted, medmindre en undtagelse blev indrømmet
- c) samkøringslinjen skal være ejet af en fysisk eller juridisk person, der i det mindste hvad angår retlig form er adskilt fra de systemoperatører, i hvis systemer denne samkøringslinje vil blive opbygget
- d) der opkræves afgifter af brugerne af denne samkøringslinje

e) siden den delvise åbning af markedet som omhandlet i artikel 19 i direktiv 96/92/EF er ingen del af kapital- eller driftsomkostningerne ved samkøringslinjen blevet dækket ind af de afgifter, der er modtaget for brug af de transmissions- og distributionssystemer, som samkøringslinjen forbinder

f) undtagelsen må ikke skade konkurrencen eller det indre elektricitetsmarkeds effektive funktion eller den effektive funktion af det reguleringsystem, som samkøringslinjen er forbundet med.

2. Stk. 1 kan i undtagelsestilfælde også finde anvendelse på vekselstrømsforbindelser, forudsat at den pågældende investerings omkostninger og risici er særligt høje sammenlignet med de omkostninger og risici, som normalt forekommer, når to nabolandes nationale transmissionssystemer forbindes af en samkøringslinje for vekselstrøm.

3. Stk. 1 finder også anvendelse i forbindelse med markante kapacitetsforøgelser i eksisterende samkøringslinjer.

4. a) De regulerende myndigheder kan fra sag til sag træffe beslutning om den undtagelse, der er omhandlet i stk. 1 og 2. Medlemsstaterne kan dog fastsætte, at de regulerende myndigheder skal forelægge deres udtalelse om anmodningen om en undtagelse for det relevante organ i medlemsstaten til formel afgørelse. Denne udtalelse skal offentliggøres sammen med beslutningen.

b) i) Undtagelsen kan helt eller delvis omfatte den nye eller den markant forøgede eksisterende samkøringslinjes kapacitet.

ii) Når der træffes beslutning om en undtagelse, skal det fra sag til sag overvejes, om det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser for undtagelsens varighed og for ikke-diskriminerende adgang til samkøringslinjen.

iii) Når der træffes beslutning om betingelserne i litra i) og ii), skal der navnlig tages hensyn til den ekstracapacitet, der skal opbygges, projektets forventede tidshorizont og nationale forhold.

c) Når der indrømmes en undtagelse, kan den relevante regulerende myndighed godkende eller fastsætte reglerne og/eller ordningen for administration og kapacitetsfordeling.

d) Beslutningen om undtagelsen, herunder også hvilke som helst af de i litra b) nævnte betingelser, begrundes behørigt og offentliggøres.

e) Enhver beslutning om undtagelse træffes efter samråd med andre berørte medlemsstater eller de regulerende myndigheder.

5. Den kompetente myndighed giver straks Kommissionen meddelelse om beslutningen vedrørende undtagelsen sammen med alle andre relevante oplysninger vedrørende beslutningen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, som sætter den i stand til at træffe en velbegrundet afgørelse.

Oplysningerne skal navnlig omfatte:

- en detaljeret begrundelse for, at den regulerende myndighed eller medlemsstaten har indrømmet undtagelsen, herunder de finansielle oplysninger, der begrundet behovet for undtagelsen
- den analyse, der er foretaget af konkurrencevirkningen og det interne elektricitetsmarkeds effektive funktion som følge af indrømmelsen af undtagelsen
- en begrundelse for det tidsrum og den andel af den pågældende samkøringslinjes samlede kapacitet, for hvilke undtagelsen er indrømmet
- resultatet af samrådet med de pågældende medlemsstater eller de regulerende myndigheder.

Inden for to måneder efter modtagelsen af en underretning kan Kommissionen pålægge den pågældende regulerende myndighed eller medlemsstat at ændre eller tilbagekalde beslutningen om at indrømme undtagelse. De to måneder kan forlænges med yderligere en måned, hvis Kommissionen søger yderligere oplysninger.

Hvis den pågældende regulerende myndighed eller medlemsstat ikke efterkommer dette pålæg inden en frist på fire uger, træffes en endelig afgørelse efter proceduren i artikel 13, stk. 3.

Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Artikel 8

Retningslinjer

1. I givet fald vedtager og ændrer Kommissionen efter proceduren i artikel 13, stk. 2, retningslinjerne for de i stk. 2 og 3 anførte forhold vedrørende ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne i overensstemmelse med principperne i artikel 3 og 4. Når Kommissionen første gang vedtager disse retningslinjer, skal den sikre sig, at de i ét enkelt udkast til foranstaltninger dækker mindst de forhold, hvortil der henvises i stk. 2, litra a) og d), samt i stk. 3.

2. Retningslinjerne skal præcisere følgende:

- a) de nærmere enkeltheder vedrørende bestemmelsen af, hvilke transmissionssystemoperatører der skal betale kom-

pensation for grænseoverskridende strømme, herunder fordeling mellem operatørerne i de nationale transmissions-systemer, hvorfra de grænseoverskridende strømme stammer, og de systemer, hvor disse strømme ender, jf. artikel 3, stk. 2

- b) de nærmere enkeltheder i den betalingsprocedure, der skal følges, herunder fastsættelse af det første tidsrum, der skal betales kompensation for, jf. artikel 3, stk. 3, andet afsnit
- c) de nærmere enkeltheder i metoderne til bestemmelse af de husede grænseoverskridende strømme, for hvilke der skal betales kompensation i henhold til artikel 3, såvel med hensyn til mængde som type af strømme og angivelse af omfanget af sådanne strømme, der kommer fra og/eller ender i de enkelte medlemsstaters transmissionssystemer, jf. artikel 3, stk. 5
- d) de nærmere enkeltheder i den metode, hvorefter omkostningerne og indtægterne ved at huse grænseoverskridende strømme skal bestemmes, jf. artikel 3, stk. 6
- e) de nærmere enkeltheder for behandling i forbindelse med den indbyrdes TSO-kompensationsordning for elektricitetsstrømme, der kommer fra eller ender i lande uden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS)
- f) principperne for deltagelse af nationale systemer, der er sammenkoblet ved hjælp af jævnstrømsforbindelser, jf. artikel 3.

3. Retningslinjerne skal også fastlægge passende regler, der fører til en gradvis harmonisering af de tilgrundliggende principper for fastsættelsen af afgifterne for producenter og forbrugere (belastning) efter de nationale tarifordninger, herunder hensyntagen til den indbyrdes TSO-kompensationsordning i de nationale netafgifter og udsendelse af passende og effektive lokaliseringfremmende signaler, i overensstemmelse med principperne i artikel 4.

Retningslinjerne skal indeholde bestemmelser om passende og effektive harmoniserede lokaliseringfremmende signaler på europæisk plan.

En eventuel harmonisering i den forbindelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan anvende mekanismer for at sikre, at de afgifter for netadgang, der afkræves af forbrugerne (belastning), er sammenlignelige i hele deres område.

4. Kommissionen ændrer efter behov efter proceduren i artikel 13, stk. 2, de retningslinjer for administration og for-

deling af den ledige overførselskapacitet på samkørlingslinjerne mellem de nationale systemer, som findes i bilaget, i overensstemmelse med principperne i artikel 5 og 6, navnlig for at indføje detaljerede retningslinjer for alle de metoder til kapacitetsfordeling, der anvendes i praksis, og for at sikre, at mekanismerne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger udvikler sig på en måde, som er forenelig med det indre markeds mål. Disse retningslinjer kan indeholde fælles regler for den minimale sikkerhed og for de standarder for nettenes brug og drift, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2.

Når Kommissionen vedtager eller ændrer retningslinjer, skal den sikre sig, at de bevirker det minimum af harmonisering, der kræves for at nå forordningens mål, og at de ikke rækker videre, end hvad der er nødvendigt med henblik herpå.

Når Kommissionen vedtager eller ændrer retningslinjer, angiver den, hvilke foranstaltninger den har truffet med hensyn til at sikre overensstemmelse mellem reglerne i tredjelande, der er en del af det europæiske elektricitetssystem, og de pågældende retningslinjer.

Artikel 9

Regulerende myndigheder

Når de regulerende myndigheder udfører deres opgaver, skal de sikre overensstemmelse med denne forordning og de retningslinjer, der vedtages på grundlag af artikel 8. Når det er relevant skal de for at opfylde forordningens mål samarbejde med hinanden og med Kommissionen.

Artikel 10

Oplysninger og fortrolighed

1. Medlemsstaterne og de regulerende myndigheder giver efter anmodning Kommissionen alle oplysninger, der kræves i medfør af artikel 3, stk. 4, og artikel 8.

Specielt med henblik på artikel 3, stk. 4, og artikel 3, stk. 6, skal de regulerende myndigheder regelmæssigt give oplysninger om nationale transmissionssystemoperatørers faktiske omkostninger samt data og alle relevante oplysninger om de fysiske strømme i transmissionssystemoperatørernes net og netomkostningerne.

Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, inden for hvilken oplysningerne skal gives, under hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

2. Hvis medlemsstaten eller den berørte regulerende myndighed ikke fremsender disse oplysninger inden for den fastsatte tidsfrist i overensstemmelse med stk. 1, kan Kommissionen med henblik på artikel 3, stk. 4, og artikel 8 indhente alle de nødvendige oplysninger direkte hos de pågældende foretagere.

Når Kommissionen henvender sig til et foretagende for at få oplysninger, sender den samtidig en kopi af henvendelsen til de regulerende myndigheder i den medlemsstat, hvor foretaget er hjemmehørende.

3. I sin anmodning om oplysninger angiver Kommissionen retsgrundlaget for anmodningen og dennes formål og fastsætter en frist for oplysningernes fremsendelse samt henviser til de sanktioner, der ifølge artikel 12, stk. 2, kan pålægges for meddelelse af urigtige, ufuldstændige og vildledende oplysninger. Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, der tager hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

4. Foretagendernes indehavere eller deres repræsentanter eller, hvis der er tale om juridiske personer, de personer, der ifølge lov eller vedtægter har bemyndigelse til at repræsentere dem, skal udlevere de ønskede oplysninger. Bemyndigede advokater kan udlevere oplysningerne på deres klienters vegne, men klienterne bærer det fulde ansvar, hvis oplysningerne er urigtige, ufuldstændige eller vildledende.

5. Hvis et foretagende ikke fremsender disse oplysninger inden for den frist, Kommissionen har fastsat, eller giver ufuldstændige oplysninger, kan Kommissionen kræve oplysningerne udleveret ved en beslutning. Denne beslutning skal angive, hvilke oplysninger der ønskes, og sætte en passende frist for deres udlevering. Den skal henviser til sanktionerne i artikel 12, stk. 2. Den skal desuden omtale retten til at lade beslutningen prøve ved De Europæiske Fællesskabers Domstol.

Kommissionen sender samtidig en kopi af beslutningen til de regulerende myndigheder i den medlemsstat, hvor den pågældende person eller det pågældende foretagende har hjemsted.

6. Oplysninger, der indhentes i henhold til denne forordning, må kun benyttes med henblik på denne forordnings artikel 3, stk. 4, og artikel 8.

Kommissionen må ikke videregive oplysninger, som kommer i dens besiddelse i medfør af denne forordning, eller som er omfattet af tavshedspligt.

Artikel 11

Medlemsstaternes ret til at træffe mere detaljerede foranstaltninger

Denne forordning må ikke gribe ind i medlemsstaternes ret til i overensstemmelse med Fællesskabets lovgivning at opretholde eller indføre foranstaltninger, der indeholder mere detaljerede bestemmelser end forordningen og de retningslinjer, der vedtages på grundlag af dens artikel 8.

*Artikel 12***Sanktioner**

1. Uanset stk. 2 fastsætter medlemsstaterne de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af nærværende forordning og træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om disse sanktioner senest den 1. juli 2004 og giver straks meddelelse om alle efterfølgende ændringer af dem.

2. Kommissionen kan ved beslutning pålægge foretagender bøder på op til 1 % af det foregående forretningsårs samlede omsætning, hvis de med forsæt eller ved forsømmelighed giver urigtige, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på en henvendelse i henhold til artikel 10, stk. 3, eller undlader at give oplysningerne inden for den frist, der er fastsat ved en beslutning i henhold til artikel 10, stk. 5, første afsnit.

Ved bødens fastsættelse tages der hensyn til, hvor alvorlig den overtrædelse er, der består i manglende overholdelse af bestemmelsen i første afsnit.

3. Sanktioner som omhandlet i stk. 1 og beslutninger, der træffes i henhold til stk. 2, betragtes ikke som henhørende under straffeloven.

*Artikel 13***Udvalg**

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juni 2003.

På Europa-Parlamentets vegne
P. COX
Formand

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.
4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

*Artikel 14***Kommissionens rapport**

Kommissionen overvåger forordningens gennemførelse. Den forelægger senest tre år efter denne forordnings ikrafttræden Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om de erfaringer, der er indhøstet med gennemførelsen heraf. Rapporten skal især gennemgå, i hvilket omfang forordningens gennemførelse har vist sig vellykket med hensyn til at sikre grænseoverskridende elektricitetsudveksling på ikke-diskriminerende netadgangsbetingelser, der afspejler omkostningerne, for at bidrage til brugervalg i et velfungerende indre marked og til langsigtet forsyningsikkerhed, samt i hvilket omfang der er indført effektive lokaliseringsfremmende signaler. Rapporten kan, hvis det er relevant, indeholde forslag og/eller anbefalinger.

*Artikel 15***Ikrafttræden**

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Det anvendes fra den 1. juli 2004.

På Rådets vegne
A. TSOCHATZOPOULOS
Formand

BILAG

Retningslinjer for administration og fordeling af ledig overførselskapacitet på samkøringslinjerne mellem nationale systemer

Almindelige bestemmelser

1. De metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, som medlemsstaterne indfører, skal behandle kortvarige kapacitetsbegrænsninger på en markedsbaseret økonomisk effektiv måde og samtidig give signaler eller incitamenter til effektiv investering i net og produktion på de rigtige steder.
2. Transmissionssystemoperatørerne (TSO) eller, hvor det er relevant, medlemsstaterne bør opstille gennemsigtige standarder, der udelukker forskelsbehandling og beskriver, efter hvilke metoder de vil håndtere kapacitetsbegrænsninger og under hvilke omstændigheder. Disse standarder skal sammen med sikkerhedsstandarderne beskrives i åbne dokumenter, der er offentligt tilgængelige.
3. Forskellig behandling af de forskellige typer grænseoverskridende transaktioner, hvad enten det drejer sig om fysiske, bilaterale kontrakter eller udbud på organiserede markeder i udlandet, skal holdes på et minimum, når reglerne for særlige metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger udarbejdes. Metoderne for fordeling af knap transmissionskapacitet skal være gennemsigtige. Det skal være påvist, at forskelle i behandlingen af transaktionerne hverken kan forvride eller hæmme konkurrenceudviklingen.
4. Prissignaler, der skyldes systemer til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, skal være retningsgivende.
5. TSO'erne skal tilbyde markedet en transmissionskapacitet, der er så stabil som muligt. En rimelig del af kapaciteten kan udbydes på markedet efter faldende stabilitetsgrad, men markedsdeltagerne skal til enhver tid gøres bekendt med de nøjagtige betingelser for transport gennem de grænseoverskridende ledninger.
6. Da nettet på det europæiske fastland er særdeles tætmasket, og da udnyttelse af samkøringslinjerne har følger for elektricitetsstrømmene på i hvert fald to sider af en statsgrænse, bør de nationale myndigheder sikre, at der ikke ensidigt indføres procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, som får afgørende indflydelse på elektricitetsstrømmene i andre net.

Langtidskontraktens stilling

1. Fortrinsret til kapacitet på en samkøringslinje kan ikke tildeles ved kontrakter, som strider mod EF-traktatens artikel 81 og 82.
2. Bestående langtidskontrakter medfører ikke fortrinsret, når de skal fornyes.

Oplysninger

1. TSO'erne skal indføre hensigtsmæssige ordninger for samordning og informationsudveksling for at sikre nettets sikkerhed.
2. TSO'erne skal offentliggøre alle relevante data om den samlede kapacitet til overførsel på tværs af grænserne. Desuden skal de offentliggøre vinter- og sommer-ATC-værdier og overslag over overførselskapaciteten for hver enkelt dag på flere tidspunkter før transportdatoen. Markedet skal i det mindste have nøjagtige overslag for en uge ad gangen, og TSO'erne skal også søge at give forhåndsoplysninger for en måned ad gangen. En redegørelse for disse datas pålidelighed skal også medtages.

3. TSO'erne skal offentliggøre et generelt system for beregning af den samlede overførselskapacitet og transmissionens pålidelighedsmargen på grundlag af nettets elektriske og fysiske betingelser. Et sådant system skal godkendes af den pågældende medlemsstats myndigheder. Sikkerhedsstandarder og drifts- og planlægningsstandarder skal være en integrerende del af de oplysninger, TSO'erne offentliggør i åbne, offentligt tilgængelige dokumenter.

Principperne for metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger

1. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal fortrinsvis løses ved hjælp af ikke-transaktionsbaserede metoder, dvs. metoder, der ikke indebærer et valg mellem de enkelte markedsdeltageres kontrakter.
2. Samordnet, grænseoverskridende belastningsomfordeling eller modkøb kan benyttes i fællesskab af de berørte TSO'er. TSO'ernes udgifter til modkøb og belastningsomfordeling skal imidlertid være af en sådan størrelse, at virkningen er effektiv.
3. De eventuelle fordele ved en kombination af markedsopdeling eller andre markedsbaserede mekanismer for at løse »permanente« kapacitetsbegrænsningsproblemer og modkøb for at løse midlertidige kapacitetsbegrænsningsproblemer skal straks undersøges med henblik på en mere varig metode til håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

Retningslinjer for eksplicitte auktioner

1. Auktionsordningen bør udformes sådan, at al ledig kapacitet udbydes på markedet. Det kan ske ved at afholde en kombineret auktion, hvor kapaciteten bortauktioneres for forskellige tidsrum efter forskellige kriterier (f.eks. den pågældende ledige kapacitets forventede pålidelighed).
 2. Den samlede kapacitet på samkøringslinjerne skal udbydes ved en række auktioner, der f.eks. kan afholdes på års-, måneds- eller ugebasis eller en eller flere gange om dagen afhængigt af de berørte markeds behov. Disse auktioner skal hver især fordele en fastsat del af nettets overførselskapacitet plus eventuel overskydende kapacitet, der ikke er blevet fordelt ved tidligere auktioner.
 3. Procedurene for de eksplicitte auktioner skal fastlægges ved nøje samarbejde mellem de nationale myndigheder og de pågældende TSO'er og udformes sådan, at de bydende også kan deltage i de organiserede markeds daglige arrangementer (f.eks. elektricitetsudveksling) i de pågældende lande.
 4. Elektricitetsstrømme i begge retninger gennem forbindelseslinjer, hvor der er kapacitetsproblemer, skal i princippet dirigeres sådan, at transportkapaciteten i den retning, hvor der er kapacitetsproblemer, udnyttes maksimalt. Proceduren for dirigering af elektricitetsstrømmene skal dog opfylde kravene til sikker drift af systemet.
 5. For at kunne tilbyde markedet så stor kapacitet som muligt, skal den finansielle risiko i forbindelse med dirigering af elektricitetsstrømme tillægges dem, der er skyld i, at denne risiko opstår.
 6. Eventuelt vedtagne auktionsprocedurer skal kunne sende markedsdeltagerne retningsgivende prissignaler. Transporter, der går i modsat retning af den fremherskende elektricitetsstrøm, afhjælper kapacitetsbegrænsninger og vil derfor føre til øget transportkapacitet gennem den forbindelseslinje, hvor der er kapacitetsbegrænsninger.
 7. For ikke at skabe problemer i form af dominerende stilling for en eller flere markedsdeltagere eller gøre den slags problemer værre skal de kompetente myndigheder, når de udformer en auktionsordning, alvorligt overveje at lægge loft over den kapacitetsmængde, der kan købes/ ejes/udnyttes af en enkelt auktionsdeltager.
 8. For at fremme oprettelsen af smidige elektricitetsmarkeder skal kapacitet, der købes ved auktion, frit kunne omsættes, indtil det er meddelt TSO'en, at den købte kapacitet vil blive brugt.
-

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING Nr. 1229/2003/EF

af 26. juni 2003

om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet og om ophævelse af beslutning nr. 1254/96/EF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske fællesskab, særlig artikel 156, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Efter vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1254/96/EF af 5. juni 1996 om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet ⁽⁵⁾, er der opstået behov for at indføre en række nye opgaver, fremhæve særligt vigtige projekter, ajourføre listen over projekter og forenkle proceduren for fastlæggelse af projekterne.
- (2) Disse nye prioriteter er en følge af etableringen af et indre energimarked, der er mere åbent og konkurrencepræget efter gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽⁶⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas ⁽⁷⁾. Direktiverne følger konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Stockholm i marts 2001 om

opbyggelse af de nødvendige infrastrukturer for det indre energimarkeds funktion. Der bør gøres en særlig indsats for at nå målet om øget anvendelse af vedvarende energikilder, som bidrager til politikken om en bæredygtig udvikling.

- (3) Bygning og vedligeholdelse af energiinfrastrukturer bør i princippet ske i henhold til markedsprincipperne. Dette er også i overensstemmelse med Kommissionens forslag om fuldførelse af det indre energimarked og de fælles konkurrenceretlige regler, som har til formål at skabe et mere åbent og konkurrencedygtigt indre energimarked. Fællesskabets finansielle støtte til anlæg og drift bør derfor i høj grad være undtagelsen. Undtagelser skal begrundes behørigt.

- (4) Anlæg og vedligeholdelse af energiinfrastrukturen skal sikre, at det indre energimarked fungerer effektivt, uden at det berører de strategiske mål og i givet fald forsyningspligten. Prioriteterne hænger endvidere sammen med de transeuropæiske energinets voksende betydning med hensyn til at sprede Fællesskabets gasforsyning, integrere kandidatlandenes energinet og sikre samordningen mellem elektricitetsnettene i Europa, Middelhavsområdet og Sortehavsområdet.

- (5) Blandt projekterne under de transeuropæiske energinet må de prioriterede projekter fremhæves, som har særlig stor betydning for det indre energimarkeds funktion eller for energiforsyningsikkerheden.

- (6) Proceduren for fastsættelse af projekter vedrørende transeuropæiske energinet må revideres for at sikre en harmonisk anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 2236/95 af 18. september 1995 om generelle regler for Fællesskabets finansielle støtte inden for transeuropæiske net ⁽⁸⁾.

- (7) Proceduren for fastlæggelse af projekter vedrørende transeuropæiske energinet bør ændres således, at den

⁽¹⁾ EFT C 151 E af 25.6.2002, s. 207.

⁽²⁾ EFT C 241 af 7.10.2002, s. 146.

⁽³⁾ EFT C 278 af 14.11.2002, s. 35.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 24.10.2002 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 6.2.2003 (EUT C 64 E af 18.3.2003, s. 22) og Europa-Parlamentets afgørelse af 4.6.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 16.6.2003.

⁽⁵⁾ EFT L 161 af 29.6.1996, s. 147. Senest ændret ved beslutning nr. 1741/1999/EF (EFT L 207 af 6.8.1999, s. 1).

⁽⁶⁾ EFT L 27 af 30.1.1997, s. 20.

⁽⁷⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

⁽⁸⁾ EFT L 228 af 23.9.1995, s. 1. Ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1655/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s. 1).

foregår i to faser: første fase tager sigte på at fastlægge et begrænset antal tematisk definerede projekter af fælles interesse, og anden fase tager sigte på at give en detaljeret beskrivelse af projekterne, som kaldes specifikationer.

- (8) Der kan være behov for at ændre projektspecifikationerne, som er indikative. Kommissionen bør derfor også fremover være beføjet til at ajourføre dem. Da projektet kan få betydelige politiske og økonomiske følgevirkninger, er det vigtigt at finde den rette balance mellem lovgivningsmæssig kontrol og fleksibilitet ved fastlæggelsen af, hvilke projekter der er berettiget til fællesskabsstøtte.
- (9) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne beslutning bør vedtages i overensstemmelse med i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾.
- (10) Vedtagelsen af projekter af fælles interesse, de dertil hørende specifikationer og de prioriterede projekter, bør ikke berøre resultaterne af vurderingen af projekters, planers eller programmets indvirkning på miljøet.
- (11) Det vil være hensigtsmæssigt at forlænge fristen for Kommissionens udarbejdelse af den periodiske beretning om gennemførelsen af retningslinjerne i beslutning nr. 1254/96/EF, da Kommissionen skal forelægge en årlig beretning i henhold til forordning (EF) nr. 2236/95, og denne beretning indeholder oplysninger om hvorledes projekterne skrider frem, navnlig de prioriterede projekter.
- (12) I betragtning af omfanget af de ændringer, der foretages i beslutning nr. 1254/96/EF, bør de pågældende bestemmelser omarbejdes af hensyn til klarheden og overskueligheden —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Formål

I denne beslutning fastlægges arten og rækkevidden af den retningsgivende EF-aktion for transeuropæiske energinet. Der opstilles ligeledes et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteringer samt hovedlinjerne i Fællesskabets aktioner med hensyn til transeuropæiske energinet. I disse retningslinjer fastlæg-

ges projekter af fælles interesse, herunder prioriterede projekter, inden for transeuropæiske elektricitets- og naturgasnet.

Artikel 2

Anvendelsesområde

Denne beslutning vedrører

- 1) inden for elektricitetsnettene:
 - a) alle højspændingsforbindelser, bortset fra dem der anvendes inden for distributionsnettene, og undersøiske kabler, for så vidt denne infrastruktur anvendes til interregional eller international transmission/tilslutning
 - b) alt udstyr eller alle anlæg, der er nødvendige for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer
- 2) inden for naturgasnettene:
 - a) højtryksgasrørledninger, bortset fra højtryksgasrørledninger i distributionsnettene, til forsyning af Fællesskabets regioner fra kilder inden for og uden for Fællesskabet
 - b) underjordiske lagre tilsluttet ovennævnte højtryksgasrørledninger
 - c) terminaler til modtagelse, oplagring og forgasning af flydende naturgas (LNG) samt, afhængig af forsyningskapaciteten, gastankskibe
 - d) alt udstyr eller alle anlæg, der er nødvendige for, at det pågældende system kan fungere tilfredsstillende, herunder beskyttelses-, overvågnings- og kontrolsystemer.

Artikel 3

Målsætninger

Fællesskabet fremmer sammenkobling, interoperabilitet og udbygning af de transeuropæiske energinet samt adgang til disse net i overensstemmelse med gældende fællesskabsret med det formål:

- a) at fremme en effektiv virkeliggørelse af det indre marked i almindelighed og det indre energimarked i særdeleshed, samtidig med at den rationelle produktion, distribution og anvendelse af energiresourcerne samt udvikling og sammenkobling af de vedvarende energikilder fremmes med henblik på at sænke forbrugerpriserne på energi og bidrage til diversificering af energikilderne
- b) at lette udviklingen af Fællesskabets mindre gunstigt stillede områder og ømråder og bringe dem ud af deres isolation og således bidrage til større økonomisk og social samhørighed

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

c) at øge energiforsynings sikkerheden, bl.a. ved at udbygge energiforbindelserne med tredjelande som er af fælles interesse, bl.a. inden for rammerne af energichartertraktaten og de samarbejdsaftaler, som Fællesskabet har indgået.

Artikel 4

Prioritering

Fællesskabets aktion med hensyn til transeuropæiske energinet skal være forenelig med en bæredygtig udvikling og først og fremmest tage sigte på følgende:

1) for både el- og gasnet:

- a) tilpasning og udvikling af energinet til støtte for det indre energimarked og navnlig løsning af problemer i forbindelse med flaskehalse (navnlig på tværs af grænserne), overbelastning og manglende forbindelser, og hensyntagen til de behov, der opstår i forbindelse med et velfungerende indre marked for elektricitet og naturgas og udvidelsen af Fællesskabet
- b) oprettelse af energinet i øregioner, isolerede og perifere regioner samt regioner i den yderste periferi og tilslutning af disse net, hvor det er nødvendigt, og fremme af spredning af energikilder og anvendelse af vedvarende energikilder

2) for elnet:

- a) tilpasning og udvikling af net for at gøre det lettere at integrere/tilslutte bæredygtig energiproduktion
- b) sikring af Fællesskabets elektricitetsnets interoperabilitet med tilsvarende net i ansøgerlandene og andre lande i Europa samt Middelhavs- og Sortehavsområdet

3) for gasnet:

udbygning af gasnettene med henblik på at dække Fællesskabets naturgasforbrug, kontrol med dets gasforsynings-systemer og interoperabilitet for gasnet med net i tredje-lande i Europa samt i Middelhavs- og Sortehavsområdet, samt diversificering af dets naturgaskilder og -forsynings-veje.

Artikel 5

Aktionens hovedlinjer

Hovedlinjerne i Fællesskabets aktion for transeuropæiske energinet er:

a) fastlæggelse af projekter af fælles interesse

b) skabelse af gunstigere vilkår for udbygningen af disse net i overensstemmelse med traktatens artikel 156, stk. 1.

Artikel 6

Supplerende kriterier for projekter af fælles interesse

1. Følgende generiske kriterier skal anvendes, når der træffes afgørelse om ændringer i specifikationer for eller anmodninger om ajourføring af projekter af fælles interesse

- a) projekterne skal falde ind under anvendelsesområdet i artikel 2,
- b) de skal svare til de målsætninger og prioriteringer, der er fastsat i henholdsvis artikel 3 og 4, og
- c) de skal forekomme økonomisk levedygtige.

Projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver denne medlemsstats godkendelse.

2. De supplerende kriterier er for bestemmelse af, hvad der udgør projekter af fælles interesse, findes i bilag II.

3. Enhver ændring af de i bilag II indeholdte supplerende kriterier for projekter af fælles interesse, herunder væsentlige ændringer, der vedrører disse kriterier, f.eks. med hensyn til helt nye projekter, eller nye modtagerlande, vedtages efter proceduren i traktatens artikel 251.

4. Der kan kun ydes finansiel støtte fra Fællesskabet i henhold til forordning (EF) nr. 2236/95 til projekter i bilag III, der opfylder kriterierne i stk. 1 og 2.

5. De vejledende projektspecifikationer, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, deres geografiske beskrivelse, findes i bilag III. Disse specifikationer ajourføres i overensstemmelse med proceduren i artikel 10, stk. 2. Ajourføringer er af teknisk art og skal begrænses til tekniske ændringer af projekter, behovet for at ændre f.eks. en særlig del af den fastlagte ruteføring eller en begrænset tilpasning af projektets placering.

6. Medlemsstaterne træffer alle de foranstaltninger, som de skønner nødvendige for at lette og fremskynde gennemførelsen af projekter af fælles interesse og begrænse forsinkelser, under overholdelse af fællesskabslovgivningen og internationale kon-

ventioner på miljøområdet. Navnlig skal de fornødne godkendelsesprocedurer afsluttes hurtigt.

7. Når dele af projekter af fælles interesse skal gennemføres på tredjelandes område, kan Kommissionen, med henblik på at lette gennemførelsen af projekterne, i forståelse med de pågældende medlemsstater fremsætte forslag, efter omstændighederne som led i Fællesskabets forvaltning af aftalerne med disse tredjelande og, for så vidt angår de tredjelande, som har undertegnet energichartertraktaten, i overensstemmelse med denne traktat, for at projekterne også af de pågældende tredjelande anerkendes som værende af gensidig interesse.

8. Vurderingen af den i stk. 1, litra c), omhandlede økonomiske levedygtighed baseres på en cost-benefit-analyse, hvorunder der tages hensyn til alle omkostninger og fordele, herunder på mellemlangt og/eller langt sigt, i forbindelse med miljøaspekter, forsyningssikkerhed og bidrag til den økonomiske og sociale samhørighed.

Artikel 7

Prioriterede projekter

1. Projekter af fælles interesse, jf. artikel 6, stk. 4, og som er omfattet af bilag I, har prioritet for så vidt angår tildeling af finansiel støtte fra Fællesskabet i henhold til forordning (EF) nr. 2236/95. Ændringer af bilag I vedtages efter proceduren i traktatens artikel 251.

2. De berørte medlemsstater og Kommissionen bestræber sig på inden for deres respektive kompetenceområder at fremme gennemførelsen af prioriterede projekter, navnlig hvad angår grænseoverskridende projekter.

3. Prioriterede projekter skal være forenelige med bæredygtig udvikling og opfylde følgende kriterier:

- a) de skal have afgørende betydning for konkurrencen på det indre marked og/eller
- b) de skal styrke forsyningssikkerheden i Fællesskabet.

Artikel 8

Virksomheder for konkurrencen

Ved gennemgangen af projekterne skal der så vidt muligt tages hensyn til virksomhederne for konkurrencen. Privat finansiering eller finansiering gennem de berørte økonomiske sektorer skal fremmes. Enhver konkurrencefordrejning mellem operatørerne på markedet skal undgås i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.

Artikel 9

Begrænsninger

1. Denne beslutning berører ikke eventuelle finansielle tilgange fra en medlemsstat eller Fællesskabet.

2. Denne beslutning berører ikke resultaterne af miljøkonsekvensvurderingen af projekter og af de planer og programmer, der fastsætter rammerne for fremtidig godkendelse af sådanne projekter. Hvis der i henhold til relevant fællesskabslovgivning kræves miljøkonsekvensvurdering, skal resultaterne heraf indgå i overvejelserne, inden der reelt træffes afgørelse om projekternes gennemførelse i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen.

Artikel 10

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 11

Beretning

Kommissionen udarbejder hvert andet år en beretning om anvendelsen af denne beslutning, som den forelægger for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Denne beretning bør også omhandle gennemførelsen og fremskridt i udførelsen af prioriterede projekter samt enkeltheder vedrørende deres finansiering, især i forbindelse med bidraget fra Fællesskabets midler, som vedrører grænseoverskridende forbindelser som anført i bilag II, nummer 1, 2 og 7.

Artikel 12

Denne beslutning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13

Beslutning nr. 1254/96/EF ophæves herved; dette berører dog ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til anvendelsen

af beslutning nr. 1254/96/EF. Henvisninger til beslutning nr. 1254/96/EF skal betragtes som henvisninger til nærværende beslutning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juni 2003.

Artikel 14

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

A. TSOCHATZOPOULOS

Formand

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

BILAG I

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET

Akser for prioriterede projekter, som defineret i artikel 7

ELEKTRICITETSNET

- EL.1. Frankrig — Belgien — Nederlandene — Tyskland:
styrkelse af elnettene for at løse overbelastningsproblemer med hensyn til elektricitet i Benelux-landene.
- EL.2. Italiens grænser med Frankrig, Østrig, Slovenien og Schweiz:
øget kapacitet på samkøringslinjer på elområdet.
- EL.3. Frankrig — Spanien — Portugal:
øget kapacitet på samkøringslinjer på elområdet mellem disse lande og den iberiske halvø og netudvikling i områder.
- EL.4. Grækenland — Balkan-landene — UCTE-systemet:
udvikling af elinfrastrukturen for at sammenkoble Grækenland med UCTE-systemet.
- EL.5. Det Forenede Kongerige — Kontinentaleuropa og Nordeuropa:
opbygning/forøgelse af kapaciteten på samkøringslinjer på elområdet og mulig integration af havmølleenergi.
- EL.6. Irland — Det Forenede Kongerige:
forøgelse af samkøringskapaciteten på elområdet og mulig integration af havmølleenergi.
- EL.7. Danmark — Tyskland — Østersølandene (herunder Norge — Sverige — Finland — Danmark — Tyskland):
forøgelse af samkøringskapaciteten på elområdet og mulig integration af havmølleenergi.

GASNET

- NG.1. Det Forenede Kongerige — Det nordlige Kontinentaleuropa, herunder Nederlandene, Danmark og Tyskland — (med tilslutninger til lande i Østersøområdet) — Rusland:
gasledninger som sammenkobler nogle af de vigtigste europæiske gaskilder, forbedrer interoperabiliteten mellem nettene og øger forsyningsikkerheden.
- NG.2. Algeriet — Spanien — Italien — Frankrig — Det nordlige Kontinentaleuropa:
opførelse af en ny gasledning fra Algeriet til Spanien, Frankrig og Italien og forøgelse af netkapaciteten i og mellem Spanien, Italien og Frankrig.
- NG.3. Landene omkring Det Kaspiske Hav — Mellempøsten — EU:
nye net af gasledninger til EU fra nye kilder, herunder gasledningerne Tyrkiet — Grækenland, Grækenland — Italien og Tyrkiet — Østrig.
- NG.4. LNG-terminaler i Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, og Italien:
diversificering af forsyningskilder og adgangspunkter, herunder LNG-tilslutninger til transmissionsnettet.
- NG.5. Underjordiske lagre i Spanien, Portugal, Italien, Grækenland og Østersøområdet:
forøgelse af kapaciteten i Spanien, Italien og Østersøområdet og opførelse af de første anlæg i Portugal og Grækenland.

BILAG II

TRANSEUROPÆISKE ENERGINET

Supplerende kriterier for projekter af fælles interesse

ELEKTRICITETSNET

1. Udbygning af elektricitetsnettene i ømråder, indlandsområder, randområder samt regioner i den yderste periferi, idet der lægges vægt på spredning af energikilderne og øget anvendelse af vedvarende energikilder, og i givet fald tilslutning af disse net.
 - Irland — Det Forenede Kongerige (Wales)
 - Grækenland (øerne)
 - Italien (Sardinien) — Frankrig (Korsika) — Italien (fastlandet)
 - Forbindelser i ømråder
 - Forbindelser i områder: den yderste periferi i Frankrig, Spanien, Portugal
2. Videreudvikling af de sammenkoblinger mellem medlemsstaternes elektricitetsnet, der er nødvendige, for at det indre marked kan fungere, og for at forbedre elektricitetsnettenes pålidelighed og sikkerhed.
 - Frankrig — Belgien — Nederlandene — Tyskland
 - Frankrig — Tyskland
 - Frankrig — Italien
 - Frankrig — Spanien
 - Portugal — Spanien
 - Finland — Sverige
 - Østrig — Italien
 - Irland — Det Forenede Kongerige (Nordirland)
 - Østrig — Tyskland
 - Nederlandene — Det Forenede Kongerige
 - Tyskland — Danmark — Sverige
 - Grækenland — Italien
3. Udbygning af medlemsstaternes elektricitetsforbindelser, hvor dette er nødvendigt for at udnytte sammenkoblingerne mellem medlemsstaterne bedst muligt, for at det indre marked kan fungere, eller for at tilslutte vedvarende energikilder.
 - Alle medlemsstater
4. Udbygning af elektricitetsforbindelserne med tredjelande, særlig kandidatlandene, med det formål at øge elektricitetsnettenes interoperabilitet, driftssikkerhed og pålidelighed og sikre elektricitetsforsyning inden for EU.
 - Tyskland — Norge
 - Nederlandene — Norge
 - Sverige — Norge
 - Det Forenede Kongerige — Norge
 - Italien — Slovenien

- Østersøringen: Tyskland — Polen — Rusland — Estland — Letland — Litauen — Sverige — Finland — Danmark — Belarus
 - Norge — Sverige — Finland — Rusland
 - Middelhavsringen: Frankrig — Spanien — Marokko — Algeriet — Tunesien — Libyen — Egypten — landene i Nærøsten — Tyrkiet — Grækenland — Italien
 - Tyskland — Polen
 - Grækenland — Tyrkiet
 - Italien — Schweiz
 - Grækenland — Balkanlandene
 - Spanien — Marokko
 - EU — Balkanlandene — Belarus — Rusland — Ukraine
 - Sortehavsringen: Rusland — Ukraine — Rumænien — Bulgarien — Tyrkiet — Georgien
5. Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked, herunder udpegning af flaskehalse og manglende forbindelsesled, udvikling af løsninger på overbelastningsproblemerne samt tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene.
- Identifikation af flaskehalse og manglende forbindelsesled i elektricitetsnettene, især på tværs af grænserne.
 - Udvikling af metoder til regulering af elektricitetsstrømmen for at løse overbelastningsproblemerne i elektricitetsnettene.
 - Tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene for at tage højde for behovene på det indre marked og en udstrakt brug af vedvarende energikilder

NATURGASNET

6. Indførelse af naturgas i nye regioner, hovedsagelig i ømråder, indlandsområder, randområder og områder i den yderste periferi, og udbygning af gasnettene i disse områder.
- Det Forenede Kongerige (Nordirland)
 - Irland
 - Spanien
 - Portugal
 - Grækenland
 - Sverige
 - Danmark
 - Områder i den yderste periferi: Frankrig, Spanien, Portugal
7. Udbygning af gasforbindelserne, hvor dette er nødvendigt, for at det indre marked kan fungere, eller for at øge forsyningsikkerheden, herunder tilslutning af isolerede naturgasnet.
- Irland — Det Forenede Kongerige
 - Frankrig — Spanien
 - Portugal — Spanien
 - Østrig — Tyskland
 - Østrig — Ungarn

- Østrig — Italien
 - Grækenland — andre Balkanlande
 - Italien — Grækenland
 - Østrig — Den Tjekkiske Republik
 - Østrig — Slovenien — Kroatien
 - Det Forenede Kongerige — Nederlandene — Tyskland
 - Tyskland — Polen
 - Danmark — Det Forenede Kongerige
 - Danmark — Tyskland — Sverige
8. Udbygning af kapaciteten til modtagelse af flydende naturgas (LNG) og naturgaslagre, hvor dette er nødvendigt for at tilfredsstille efterspørgslen, og regulere gasforsyningsystemerne samt sprede forsyningskilderne og tilførselsvejene.
- Alle medlemsstater
9. Udbygning af transportkapaciteten (gasforsyningsrørledninger), hvor dette er nødvendigt for at tilfredsstille efterspørgslen samt sprede de interne og eksterne forsyningskilder og tilførselsvejene.
- Nordisk gasnet: Norge — Danmark — Tyskland — Sverige — Finland — Rusland — Baltikum — Polen
 - Algeriet — Spanien — Frankrig
 - Rusland — Ukraine — EU
 - Rusland — Belarus — Polen — EU
 - Libyen — Italien
 - landene omkring Det Kaspiske Hav — EU
 - Rusland — Ukraine — Moldavien — Rumænien — Bulgarien — Grækenland — andre Balkanlande
 - Tyskland — Den Tjekkiske Republik — Østrig — Italien
 - Rusland — Ukraine — Slovakiet — Ungarn — Slovenien — Italien
 - Nederlandene — Tyskland — Schweiz — Italien
 - Belgien — Frankrig — Schweiz — Italien
 - Danmark — (Sverige) — Polen
 - Norge — Rusland — EU
 - Irland
 - Algeriet — Italien — Frankrig
 - Mellemøsten — EU
10. Foranstaltninger til forbedring af de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked, herunder udpegning af manglende flaskehalse og forbindelsesled, udvikling af løsninger på overbelastningsproblemerne samt tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene.
- Identifikation af flaskehalse og manglende forbindelsesled i gasnettene, især på tværs af grænserne.
 - Udvikling af metoder til regulering af gasstrømmen for at løse overbelastningsproblemerne i gasnettene.
 - Tilpasning af metoderne til planlægning og drift af elektricitetsnettene for at tage højde for behovene på det indre marked.
-

BILAG III

TRANSEUROPEISKE ENERGINET

Projekter af fælles interesse og specifikationer herfor, fastlagt i henhold til kriterierne i bilag II

ELEKTRICITETSNET

1. *Udbygning af energinettene i indlandsområder*
 - 1.1. Undersøisk kabelforbindelse Irland — Wales (UK)
 - 1.2. Styrkelse af forbindelsen Ipiros (GR) — Puglia (I)
 - 1.3. Forbindelse til de sydlige Kyklader (GR)
 - 1.4. 30kV-undersøisk kabelforbindelse mellem øerne Faial, Pico og S. Jorge (Azorerne, P)
 - 1.5. Sammenkobling og styrkelse af nettet på øerne Terceira, Faial og São Miguel (Azorerne, P)
 - 1.6. Sammenkobling og styrkelse af nettet på Madeira (P)
 - 1.7. Undersøisk kabelforbindelse Sardinien (I) — Italien (fastlandet)
 - 1.8. Undersøisk kabelforbindelse Korsika (F) — Italien
 - 1.9. Forbindelse Italien (fastlandet) — Sicilien (I)
 - 1.10. Fordobling af forbindelsen Sorgente (I) — Rizziconi (I)
 - 1.11. Nye forbindelser på Balearerne og De Kanariske Øer (E)
2. *Videreudvikling af sammenkoblingerne mellem medlemsstaternes elektricitetsnet*
 - 2.1. Ledning Moulaine (F) — Aubange (B)
 - 2.2. Ledning Avelin (F) — Avelghem (B)
 - 2.3. Ledning Vigy (F) — Marlenheim (F)
 - 2.4. Ledning Vigy (F) — Uchtelfangen (D)
 - 2.5. La Praz (F), fasetransformer
 - 2.6. Kapacitetsforøgelse via den eksisterende sammenkobling mellem Frankrig og Spanien
 - 2.7. Ny sammenkobling mellem Frankrig og Spanien
 - 2.8. Ny sammenkobling gennem Pyrenæerne mellem Frankrig og Spanien
 - 2.9. Forbindelse over de østlige Pyrenæer mellem Frankrig og Spanien
 - 2.10. Forbindelser mellem Nordportugal og Nordvestspanien
 - 2.11. Ledning Sines (P) — Balboa (E) — Alqueva (P)
 - 2.12. Ledning Valdigem (P) — Douro Internacional (P) — Aldeadávila (E) og anlæg Douro Internacional

- 2.13. Nye forbindelser nord for Den Botniske Bugt mellem Finland og Sverige
- 2.14. Ledning Lienz (A) — Cordignano (D)
- 2.15. Ny forbindelse mellem Italien og Østrig gennem Brenner-passet
- 2.16. Forbindelse mellem Irland og Nordirland
- 2.17. Ledning St. Peter (A) — Isar (D)
- 2.18. Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydøstengland og den centrale del af Nederlandene
- 2.19. Styrkelse af forbindelserne mellem Danmark og Tyskland, f.eks. ledning Kasso-Hamburg
- 2.20. Styrkelse af forbindelserne mellem Danmark og Sverige
3. *Udbygning af de indenlandske elektricitetsforbindelser*
 - 3.1. Forbindelser på den danske øst-vest-akse: Forbindelser mellem landets vestlige (UCTE) og østlige net (NORDEL)
 - 3.2. Forbindelser på den danske nord-syd-akse
 - 3.3. Ny forbindelser i Nordfrankrig
 - 3.4. Nye forbindelser i Sydvestfrankrig
 - 3.5. Ledning Trino Vercellese (I) — Lacchiarella (I)
 - 3.6. Ledning Turbigio (I) — Rho-Bovisio (I)
 - 3.7. Ledning Voghera (I) — La Casella (I)
 - 3.8. Ledning S. Fiorano (I) — Nave (I)
 - 3.9. Ledning Nordlige Venezia (I) — Cordignano (I)
 - 3.10. Ledning Redipuglia (I) — det vestlige Udine (I)
 - 3.11. Nye forbindelserne på den italienske nord-syd-akse
 - 3.12. Ledning Tavarnuzze (I) — Casellina (I)
 - 3.13. Ledning Tavarnuzze (I) — S.Barbara (I)
 - 3.14. Ledning Rizziconi (I) — Feroletto-Laino (I)
 - 3.15. Nye forbindelser på den spanske Middelhavsakse
 - 3.16. Netændringer for at lette tilslutning til vedvarende energi i Italien
 - 3.17. Nye vindkraftforbindelser i Italien
 - 3.18. Nye forbindelser på den spanske nordakse
 - 3.19. Nye forbindelser på den spanske Middelhavsakse
 - 3.20. Nye forbindelser på aksene Galicien (E) — Centro (E)
 - 3.21. Nye forbindelser på aksene Centro (E) — Aragón (E)
 - 3.22. Nye forbindelser på aksene Aragón (E) — Levante (E)
 - 3.23. Nye forbindelser i Andalusien (E)

- 3.24. Ledning Pedralva (P) — Riba d'Ave (P) og anlæg Pedralva
- 3.25. Ledning Recarei (P) — Valdigem (P)
- 3.26. Ledning Picote (P) — Pocinho (P) (opgradering)
- 3.27. Ændring af den nuværende ledning Pego (P) — Cedillo (E)/Falagueira (P) og anlæg Falagueira
- 3.28. Ledning Pego (P) — Batalha (P) og anlæg Batalha
- 3.29. Ledning Sines (P) — Ferreira do Alentejo (P) I (opgradering)
- 3.30. Nye vindkraftforbindelser i Portugal
- 3.31. Ledninger Pereiros (P) — Zêzere (P) — Santarém (P) og anlæg Zêzere
- 3.32. Ledninger Batalha (P) — Rio Maior (P) I og II (opgraderinger)
- 3.33. Ledning Carrapatelo (P) — Mourisca (P) (opgradering)
- 3.34. Ledning Valdigem (P) — Viseu (P) — Anadia (P)
- 3.35. Omledning af ledning Rio Maior (P) — Palmela (P) til Ribatejo (P) og anlæg Ribatejo
- 3.36. Understationer og forbindelsesledninger i Thessaloniki (GR), Lamia (GR) og Patras (GR)
- 3.37. Forbindelser i regionerne Evia (GR), Lakonien (GR) og Thrakien (GR)
- 3.38. Udbygning af eksisterende forbindelser i randområder på det græske fastland
- 3.39. Ledning Tynagh (IRL) — Cashla (IRL)
- 3.40. Ledning Flagford (IRL) — East Slig (IRL)
- 3.41. Forbindelser i den nordøstlige og vestlige del af Spanien, særlig med henblik på at tilslutte vindkraftanlæg til nettet
- 3.42. Forbindelser i Baskerlandet (E), Aragonien (E) og Navarra (E)
- 3.43. Forbindelser i Galicien (E)
- 3.44. Forbindelser i Centralsverige
- 3.45. Forbindelser i Sydsverige
- 3.46. Ledning Lübeck/Siems (D) — Görries (D)
- 3.47. Ledning Lübeck/Siems (D) — Krümmel (D)
- 3.48. Forbindelser i Nordirland af hensyn til sammenkobling med nettet i Republikken Irland
- 3.49. Forbindelser i den nordvestlige del af Det Forenede Kongerige
- 3.50. Forbindelser i Skotland og England, med henblik på øget brug af vedvarende energi til elektricitetsproduktion
- 3.51. Nye offshorevindkraftforbindelser i Belgien
- 3.52. Borssele understation (NL)

- 3.53. Implementering af reaktivt kraftkompensationsudstyr (NL)
- 3.54. Ledning St. Peter (AT) — Tauern (AT)
- 3.55. Ledning Südburgenland (AT) — Kainachtal (AT)
4. *Udbygning af elektricitetsforbindelserne med tredjelande*
 - 4.1. Ledning Neuenhagen (D) — Vierraden (D) — Krajnik (PL)
 - 4.2. Forbindelse Brunsbüttel (D) — Sydnorge
 - 4.3. Ledning S. Fiorano (I) — Robbia (CH)
 - 4.4. Ny sammenkobling mellem Italien og Schweiz
 - 4.5. Ledning Philippi (GR) — Maritsa 3 (Bulgarien)
 - 4.6. Ledning Amintaio (GR) — Bitola (Makedonien)
 - 4.7. Ledning Kardia (GR) — Elbasan (Albanien)
 - 4.8. Ledning Elbasan (Albanien) — Podgorica (Serbien og Montenegro)
 - 4.9. Mostar (Bosnien-Herzegovina), understation og forbindelsesledninger
 - 4.10. Ernestinovo (Kroatien), understation og forbindelsesledninger
 - 4.11. Nye forbindelser mellem Grækenland og Albanien, Bulgarien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien
 - 4.12. Ledning Philippi (GR) — Hamidabad (TR)
 - 4.13. Undersøisk kabelforbindelse mellem Nordøst/Østengland og Sydnorge
 - 4.14. Forbindelsen Eemshaven (NL) — Feda (NO)
 - 4.15. Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydspanien og Marokko (styrkelse af eksisterende forbindelse)
 - 4.16. Forbindelser Østersøringen: Tyskland — Polen — Rusland — Estland — Letland — Litauen — Sverige — Finland — Danmark — Belarus
 - 4.17. Forbindelser mellem Sydfinland og Rusland
 - 4.18. Forbindelse mellem Tyskland — Polen — Litauen — Belarus — Rusland (Øst-vest-højspændingsforbindelse)
 - 4.19. Forbindelse mellem Polen og Litauen
 - 4.20. Undersøisk kabel mellem Finland og Estland
 - 4.21. Nye forbindelser mellem Nordsverige og Nordnorge
 - 4.22. Nye forbindelser mellem Midtsverige og Midtnorge
 - 4.23. Ledning Borgvik (S) — Hoesle (NO) — Oslo-området
 - 4.24. Nye forbindelser mellem UCTE-systemet og CENTREL-systemet
 - 4.25. Nye forbindelser mellem UCTE/CENTREL-systemet og Balkanlandene

- 4.26. Forbindelser og grænseflade mellem det udvidede UCTE-system og Belarus, Rusland og Ukraine, herunder flytning af de højspændingskonverterstationer (jævnstrøm/vekselstrøm), der tidligere var i brug mellem Østrig og Ungarn, Østrig og Tjekkiet og mellem Tyskland og Tjekkiet
 - 4.27. Forbindelser i Sortehavsringen: Rusland — Ukraine — Rumænien — Bulgarien — Tyrkiet — Georgien
 - 4.28. Nye forbindelser i Sortehavsområdet med henblik på interoperabilitet mellem det udvidede UCTE-system og nettene i de pågældende lande
 - 4.29. Middelhavsringen: Frankrig — Spanien — Marokko — Algeriet — Tunesien — Libyen — Ægypten — Landene i Nærøsten — Tyrkiet — Grækenland — Italien
 - 4.30. Undersøisk kabelforbindelse mellem Sydspanien og Nordvestalgeriet
 - 4.31. Undersøisk kabelsammenkobling mellem Italien og Algeriet
 - 4.32. Nye forbindelser i området/regionen omkring Barentshavet
 - 4.33. Installation af fleksible alternative strømforsyningsystemer mellem Italien og Slovenien
 - 4.34. Ny sammenkobling mellem Italien og Slovenien
 - 4.35. Undersøisk kabelsammenkobling mellem Italien og Kroatien
 - 4.36. Udbygning af forbindelserne mellem Danmark og Norge
5. *Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked*
- (Der er endnu ikke fastlagt nogen specifikationer)

GASNET

6. *Indførelse af naturgas i nye regioner*
 - 6.1. Udbygning af gasnet mellem Belfast og det nordvestlige område af Nordirland (UK) og eventuelt vestkystområdet i Irland
 - 6.2. LNG i Santa Cruz de Tenerife, De Kanariske Øer (E)
 - 6.3. LNG i Las Palmas de Gran Canaria (E)
 - 6.4. LNG i Madeira (P)
 - 6.5. Udbygning af gasnet i Sverige
 - 6.6. Forbindelse mellem Balearerne (E) og det spanske fastland
 - 6.7. Højtryksforgrening til Thrakien (GR)
 - 6.8. Højtryksforgrening til Korinth (GR)
 - 6.9. Højtryksforgrening til Nordvestgrækenland (GR)
 - 6.10. Forbindelse til øerne Lolland (DK) og Falster (DK)
7. *Udbygning af gasforbindelserne, hvor dette er nødvendigt, for at det indre marked kan fungere, eller for at øge forsyningsikkerheden, herunder tilslutning af isolerede naturgasnet*
- 7.1. Ekstra gasforbindelsesledning mellem Irland og Skotland
 - 7.2. Nord-syd-sammenkobling, herunder rørledning Dublin — Belfast

- 7.3. Kompressionsstation på rørledningen Lacq (F) — Calahorra (E)
- 7.4. Rørledning Lussagnet (F) — Bilbao (E)
- 7.5. Rørledning Perpignan (F) — Barcelona (E)
- 7.6. Forøgelse af transportkapaciteten i gasforsyningsledningerne til Portugal gennem Sydspanien, og til Galicien og Asturien gennem Portugal
- 7.7. Rørledning Purchkirchen (A) — Burghausen (D)
- 7.8. Rørledning Andorf (A) — Simbach (D)
- 7.9. Rørledning Wiener Neustadt (A) — Sopron (HU)
- 7.10. Rørledning Bad Leonfelden (D) — Linz (A)
- 7.11. Rørledning Nordvestgrækenland — Elbasan (AL)
- 7.12. Sammenkoblingsrørledning mellem Grækenland og Italien
- 7.13. Kompressionsstation på hovedledningen i Grækenland
- 7.14. Forbindelse mellem nettene i Østrig og Tjekkiet
- 7.15. Gastransportkorridor til Sydøsteuropa gennem Grækenland, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Serbien og Montenegro, Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Slovenien og Østrig
- 7.16. Gastransportkorridor mellem Østrig og Tyrkiet gennem Ungarn, Rumænien og Bulgarien
- 7.17. Sammenkoblingsrørledning mellem Det Forenede Kongerige, Nederlandene og Tyskland, der forbinder hovedforsyningskilderne og markederne i Nordvesteuropa
- 7.18. Forbindelse mellem det nordøstlige Tyskland (Berlin-området) og det nordvestlige Polen (Szczecin-området) og en forgrening fra Schmölln til Lubmin (D, Greifswald-området)
- 7.19. Forbindelser mellem offshore-anlæg i Nordsøen eller mellem danske offshore-anlæg og onshore-anlæg i UK
- 7.20. Forøgelse af transportkapaciteten mellem Frankrig og Italien
- 7.21. Det baltiske gassammenkoblingsprojekt mellem Danmark — Tyskland — Sverige
8. *Udbygning af kapaciteten til modtagelse af flydende naturgas (LNG) og naturgaslagre*
- 8.1. LNG i Le Verdon-sur-Mer (F) (ny terminal) og rørledning til lagre i Lussagnet (F)
- 8.2. LNG i Fos-sur-Mer (F)
- 8.3. LNG i Huelva (E), udvidelse af eksisterende terminal
- 8.4. LNG i Cartagena (E), udvidelse af eksisterende terminal
- 8.5. LNG i Galicien (E), ny terminal
- 8.6. LNG i Bilbao (E), ny terminal
- 8.7. LNG i Valencia-området (E), ny terminal
- 8.8. LNG i Barcelona (E), udvidelse af eksisterende terminal
- 8.9. LNG i Sines (P), ny terminal

- 8.10. LNG i Revithoussa (GR), udvidelse af eksisterende terminal
- 8.11. LNG på den nordlige Adriaterhavskyst (I)
- 8.12. LNG-offshore-terminal i det nordlige Adriaterhav (I)
- 8.13. LNG på den kysten i det sydlige Adriaterhav
- 8.14. LNG på den joniske kyst (I)
- 8.15. LNG på den tyrrhenske kyst (I)
- 8.16. LNG på den liguriske kyst (I)
- 8.17. LNG-terminal i Zeebrugge/Dudzele (B), udvidelse af eksisterende terminal
- 8.18. LNG på Isle of Grain, Kent (UK)
- 8.19. Anlæggelse af den 2. LNG-terminal i Grækenland
- 8.20. Udbygning af underjordiske gaslagre i Irland
- 8.21. Lagre i det sydlige Kavála (GR), omdannelse af et udtømt offshore-gasfelt
- 8.22. Lagre i Lussagnet (F), udvidelse af eksisterende anlæg
- 8.23. Lagre i Pecorade (F), omdannelse af et udtømt oliefelt
- 8.24. Lagre i Alsace-området (F), udbygning af salthulrum
- 8.25. Lagre i Midtfrankrig (F), udbygning i vandførende lag
- 8.26. Lagre på den spanske nord-syd-akse (nye anlæg) i: Cantabrien, Aragonien, Castilla y León, Castilla-La Mancha, Andalusien
- 8.27. Lagre på den spanske Middelhavsakse (nye anlæg) i: Catalonien, C.A. Valenciana, Murcia
- 8.28. Lagre i Carriço (P), nyt anlæg
- 8.29. Lagre i Loenhout (B), udvidelse af eksisterende anlæg
- 8.30. Lagre i Stenlille (DK) og Lille Torup (DK), udvidelse af eksisterende anlæg
- 8.31. Lagre i Tønder (DK), nyt anlæg
- 8.32. Lagre i Purchkirchen (A) (udvidelse af eksisterende anlæg), herunder rørledning til Penta West-systemet nær Andorf (A)
- 8.33. Lagre i Baumgarten (A), nyt anlæg
- 8.34. Lagre i Haidach (A) (nyt anlæg), herunder rørledning til det europæiske gasnet
- 8.35. Udbygning af underjordiske gaslagre i Italien
9. *Udbygning af transportkapaciteten (gasforsyningsrørledninger)*
 - 9.1. Etablering og udbygning af nordisk gasnet: Norge — Danmark — Tyskland — Sverige — Finland — Rusland — Baltikum — Polen
 - 9.2. Den midtnordiske gasledning: Norge, Sverige, Finland

- 9.3. Den nordeuropæiske gasledning: Rusland, Østersøen, Tyskland
- 9.4. Gasrørledning fra Rusland til Tyskland, via Letland, Litauen og Polen, herunder udbygning af underjordiske gaslagre i Letland
- 9.5. Gasrørledning Finland — Estland
- 9.6. Nye gasrørledninger fra Algeriet til Spanien og Frankrig og tilhørende forøgelse af kapaciteten i disse landes interne net
- 9.7. Forøgelse af transportkapaciteten af rørledning Algeriet — Marokko — Spanien (indtil Córdoba)
- 9.8. Rørledning Córdoba (E) — Ciudad Real (E)
- 9.9. Rørledning Ciudad Real (E) — Madrid (E)
- 9.10. Rørledning Ciudad Real (E) — Middelhavskysten (E)
- 9.11. Forgreninger i Castilla-La Mancha (E)
- 9.12. Udbygning mod Nordvestspanien
- 9.13. Undersøisk rørledning mellem Algeriet og Spanien og rørledninger til Frankrig
- 9.14. Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til EU, via Ukraine, Slovakiet og Tjekkiet
- 9.15. Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til EU, via Belarus og Polen
- 9.16. Yagal Syd-rørledningen (mellem STEGAL-rørledningen til trekanten D, F, CH)
- 9.17. SUDAL Øst-rørledningen (mellem MIDAL-rørledningen nær Heppenheim til Burghausen-forbindelsen med PENTA-rørledningen i Østrig)
- 9.18. Gasnet fra de libyske forekomster til Italien
- 9.19. Gasnet fra forekomsterne i landene omkring Det Kaspiske Hav til EU
- 9.20. Gasrørledning mellem Grækenland og Tyrkiet
- 9.21. Forøgelse af transportkapaciteten fra de russiske forekomster til Grækenland og andre Balkanlande, via Ukraine, Moldova, Rumænien og Bulgarien
- 9.22. Gasrørledning St. Zagora (BG) — Ihtiman (BG)
- 9.23. Forbindelsesrørledninger mellem de tyske, tjekkiske, østrigske og italienske net
- 9.24. Gasrørledning fra de russiske forekomster til Italien, via Ukraine, Slovakiet, Ungarn og Slovenien
- 9.25. Forøgelse af transportkapaciteten i TENP-gasrørledningen fra Nederlandene gennem Tyskland til Italien
- 9.26. Gasrørledning Taisnieres (F) — Oltingue (CH)
- 9.27. Gasrørledning fra Danmark til Polen via Sverige
- 9.28. Gasrørledning Nybro (DK) — Dragør (DK), herunder forbindelsesrørledning til lageret i Stenlille (DK)
- 9.29. Gasnet fra Barentshavet til EU, via Sverige og Finland

- 9.30. Gasrørledning fra Corrib-feltet (IRL) (offshore)
 - 9.31. Gasrørledning fra de algeriske forekomster til Italien via Sardinien med en forgrening til Korsika
 - 9.32. Gasnet fra forekomsterne i Mellemøsten til EU
 - 9.33. Gasrørledning fra Norge til Det Forenede Kongerige
 - 10. *Foranstaltninger med henblik på at forbedre de sammenkoblede elektricitetsnets funktion i det indre marked*
(Der er endnu ikke fastlagt nogen specifikationer).
-

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS BESLUTNING Nr. 1230/2003/EF

af 26. juni 2003

om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: »Intelligent Energi — Europa« (2003-2006)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, navnlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽³⁾,efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽⁴⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Naturressourcer, som i henhold til traktatens artikel 174 skal udnyttes forsigtigt og rationelt, omfatter, ud over vedvarende energikilder, olie, naturgas og fast brændsel, som nok er uundværlige energikilder, men også de primære kilder til emission af kuldioxid. Traktatens artikel 174 har også som mål på internationalt plan at fremme foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer.
- (2) I Kommissionens meddelelse med titlen »En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: en EU-strategi for bæredygtig udvikling«, som blev fremlagt på Det Europæiske Råds møde i Göteborg den 15.-16. juni 2001, nævnes som de vigtigste hindringer for en bæredygtig udvikling emissionen af drivhusgas og transportsektorens skadevirkninger. For at overvinde disse hindringer er der brug for en ny og mere borger- og erhvervsnær metode inden for fællesskabspolitikkerne, som kan bevirke ændringer i forbrugs- og investeringsmønstrene.

(3) Det Europæiske Råd vedtog på sit møde i Göteborg en strategi for bæredygtig udvikling og tilføjede en miljømæssig dimension til Lissabon-processen for beskæftigelse, økonomisk omlægning og social samhørighed.

(4) Energieffektivitet og vedvarende energi repræsenterer en stor del af de tiltag, der er nødvendige for at opfylde bestemmelserne i Kyoto-protokollen og det europæiske program for klimaændringer (ECCP). Fysiske forandringer, der observeres i hele Europa og andre steder i verden understreger behovet for omgående tiltag.

(5) Det fastslås i grønbogen »På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed«, at EU's afhængighed af eksterne energikilder er stigende, og at afhængigheden i de næste 20-30 år vil kunne stige til 70 % mod i dag 50 %, og det fremhæves, at det er nødvendigt på ny at bringe balance i udbudspolitikken gennem tydelige foranstaltninger til fordel for en efterspørgselspolitik, og der opfordres til en mærkbar ændring i forbrugernes adfærd med henblik på at dirigere efterspørgslen i retning af bedre styrede, mere effektive og mere miljøvenlige forbrugsmønstre, navnlig i transport- og byggesektoren, samt at der gives høj prioritet til udvikling af nye og vedvarende energikilder på energiudbudssiden for at modvirke problemer i forbindelse med de globale klimaændringer.

(6) I sin beslutning om grønbogen »På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed« ⁽⁵⁾ konkluderede Europa-Parlamentet, at det allervigtigste er at fremme energieffektivitet og energibesparelser. Det opfordrede til fremme af en »intelligent« holdning til energiforbrug, således at Europa gøres til verdens mest energieffektive økonomi.

(7) I Kommissionens meddelelse om en handlingsplan for større energieffektivitet i Det Europæiske Fællesskab er det planen at forbedre energieffektiviteten med 1 % mere om året end de 0,6 %, som den årligt er blevet forbedret med de seneste ti år. Hvis denne målsætning opfyldes, kan to tredjedele af de potentielle energibesparelser, der

⁽¹⁾ EFT C 203 E af 27.8.2002, s. 47.

⁽²⁾ EUT C 61 af 14.3.2003, s. 38.

⁽³⁾ EUT C 73 af 26.3.2003, s. 41.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 20.11.2002 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 3.2.2003 (EUT C 64 E af 18.3.2003, s. 13) og Europa-Parlamentets afgørelse af 13.5.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Rådets afgørelse af 16.6.2003.

⁽⁵⁾ EFT C 140 E af 13.6.2002, s. 543.

anslås til 18 % af det samlede forbrug, nås i 2010. Handlingsplanen foreslår forskellige lov- og støtteforanstaltninger. Som led i handlingsplanens gennemførelse skal der også etableres effektive overvågnings- og resultatsopfølgningssystemer.

- (8) Kommissionens meddelelse: »Fremtidens energi: Vedvarende energi — hvidbog med en strategi og en handlingsplan for Fællesskabet«, der fastlægger en vejledende målsætning på 12 % energi fra vedvarende energikilder i Fællesskabets interne bruttoforbrug inden 2010. Rådet har i sin resolution af 8. juni 1998 om vedvarende energikilder ⁽¹⁾, ligesom Europa-Parlamentet i sin beslutning om hvidbogen, understreget behovet for en mærkbar og varig forøgelse i udnyttelsen af vedvarende energikilder i Fællesskabet og godkendt Kommissionens foreslåede strategi og handlingsplan som helhed, herunder også styrkelsen af programmerne for vedvarende energi. Handlingsplanen indeholder støtteforanstaltninger til fremme og udvikling af vedvarende energikilder. Kommissionens meddelelse om gennemførelsen af Fællesskabets strategi- og handlingsplan for vedvarende energikilder (1998-2000) gør op, hvilke fremskridt der er sket, og understreger, at der stadig er brug for tiltag på europæisk såvel som på nationalt plan for at opfylde målsætningerne, især nye lovtiltag til fordel for og fremme af vedvarende energikilder.
- (9) Efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/77/EF af 27. september 2001 om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet ⁽²⁾ skal medlemsstaterne fastsætte nationale vejledende mål i overensstemmelse med Fællesskabets samlede vejledende mål om inden udgangen af 2010 at nå op på 12 % af det interne bruttoenergiforbrug og navnlig det vejledende mål om, at elektricitet fra vedvarende energikilder skal udgøre 22,1 % af Fællesskabets samlede elforbrug inden udgangen af 2010.
- (10) I den beslutning om anvendelsen af vedvarende energikilder i AVS-staterne ⁽³⁾, som Den Blandede Parlamentariske Forsamling (AVS-EU) vedtog den 1. november 2001, opfordredes Kommissionen til »at medtage en bæredygtig energiforsyning, navnlig i form af energieffektivitet og anvendelse af vedvarende energikilder, som et prioriteret aktionsområde i dens nye strategi for udviklingspolitikken«.
- (11) I den endelige handlingsplan fra verdenstopmødet om bæredygtig udvikling, som vedtoges den 2. september 2002, forpligtede signatarlandene, herunder EU, sig til

med henblik på at opnå en bæredygtig udvikling, at bestræbe sig på

- mærkbart at øge vedvarende energikilders samlede andel af det såkaldte energimix
 - at skabe lige betingelser for vedvarende energikilder i forhold til andre energikilder
 - at fremme øget forskning og udvikling inden for vedvarende energikilder, energieffektivitet og renere konventionelle brændselsteknologier, og
 - at skaffe udviklingslandene finansielle ressourcer til at udvikle energiexpertise, bl.a. inden for vedvarende energikilder, energieffektivitet og renere konventionelle brændselsteknologier.
- (12) EU-partnerskabsinitiativet »Energiinitiativ til udryddelse af fattigdom og til bæredygtig udvikling«, som blev iværksat den 1. september 2002, er baseret på bedre energieffektivitet og øget anvendelse af vedvarende energikilder, og flere udviklingslande og regionale organisationer samt organisationer inden for den private sektor og det civile samfund har allerede tilsluttet sig dette initiativ, hvis principper og strategi er fastlagt i Kommissionens meddelelse om energisamarbejdet med udviklingslandene.
- (13) Mange fællesskabsbestemmelser om energieffektivitet, herunder navnlig mærkning af elektrisk og elektronisk udstyr, kontor- og kommunikationsudstyr, samt om standardisering af belysnings-, varme- og klimaustyr, er ikke bindende for medlemsstaterne, og derfor bør de fremmes på fællesskabsplan via særprogrammerne for at skabe bedre vilkår for udviklingen i retning af bæredygtige energisystemer.
- (14) Det samme gør sig gældende med hensyn til de fællesskabsforanstaltninger, der sigter mod større markedsandele for vedvarende energikilder, og navnlig standardisering af udstyr til at producere og forbruge vedvarende energikilder.
- (15) Rådets beslutning 1999/21/EF, Euratom af 14. december 1998 om et flerårigt rammeprogram for aktioner inden for energisektoren (1998-2002) og dertil knyttede foranstaltninger ⁽⁴⁾, såvel som beslutningerne om særprogrammerne, nemlig Rådets beslutning 1999/22/EF af 14. december 1998 om et flerårigt program for undersøgel-

⁽¹⁾ EFT L 198 af 24.6.1998, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 283 af 27.10.2001, s. 33.

⁽³⁾ EFT C 78 af 2.4.2002, s. 35.

⁽⁴⁾ EFT L 7 af 13.1.1999, s. 16.

ser, analyser, prognoser og andre dertil knyttede aktiviteter inden for energisektoren (1998-2002) ⁽¹⁾ — Etap-programmet, Rådets beslutning 1999/23/EF af 14. december 1998 om et flerårigt program til fremme af det internationale energisamarbejde (1998-2002) ⁽²⁾ — Synergy-programmet, Rådets beslutning 1999/24/EF af 14. december 1998 om vedtagelse af et flerårigt program for teknologiske aktioner til fremme af ren og effektiv udnyttelse af fast brændsel (1998-2002) ⁽³⁾ — Carnot-programmet, Rådets beslutning 1999/25/Euratom af 14. december 1998 om et flerårigt program (1998-2002) for aktioner inden for den nukleare sektor vedrørende sikkerhed i forbindelse med transport af radioaktivt materiale samt sikkerhedskontrol og vedrørende industrisamarbejde med henblik på at fremme visse sikkerhedsaspekter i kernekraftanlæggene i de lande, der på nuværende tidspunkt deltager i Tacis-programmet ⁽⁴⁾ — Sure-programmet, Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 646/2000/EF af 28. februar 2000 om et flerårigt program til fremme af vedvarende energikilder i Fællesskabet (1998-2002) ⁽⁵⁾ — Altener-programmet, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 647/2000/EF af 28. februar 2000 om et flerårigt program for fremme af energieffektiviteten (1998-2002) ⁽⁶⁾ — Save-programmet, udløb den 31. december 2002.

- (16) I overensstemmelse med artikel 5, stk. 2, i beslutning 1999/21/EF, Euratom, har Kommissionen ladet uafhængige eksperter foretage en samlet ekstern vurdering af gennemførelsen af det pågældende rammeprogram og særprogrammerne. Disse eksperter anerkender i deres rapport navnlig Altener-, Save-, Synergy- og Etap-programmernes betydning for iværksættelse af energistrategien og fællesskabsstrategien for bæredygtig udvikling. De konstaterer, at disse programmer mangler midler til at imødekomme de reelle behov, og foreslår, at de forøges.
- (17) Det vil være på sin plads at styrke finansieringsrammen for at sikre et endnu mere omfattende »Intelligent Energi — Europa«-program.
- (18) I betragtning af fællesskabsstrategien for bæredygtig udvikling og evalueringens resultaterne af rammeprogrammet forekommer det nødvendigt at forstærke fællesskabsstøtten på de energiområder, der bidrager til bæredygtig udvikling, ved at samle dem i et enkelt program benævnt »Intelligent Energi — Europa«, som består af fire særlige indsatsområder.
- (19) Betydningen og de gode resultater af fællesskabsstøtten til vedvarende energikilder inden for rammerne af Alte-

ner-programmet i perioden 1993-2002 er begrundelsen for at inkludere et særligt indsatsområde for vedvarende energikilder benævnt »Altener« i nærværende program.

- (20) Behovet for at udbygge fællesskabsstøtten til rationel energianvendelse og de gode resultater af Save-programmet i perioden 1991-2002 er begrundelsen for at inkludere et særligt indsatsområde for energieffektivitet benævnt »Save« i nærværende program.
- (21) Forbedring af energianvendelsen i transportsektoren, herunder brændstofdiversificering, hvor nye energikilder, der er ved at blive udviklet, som f.eks. brint og vedvarende energikilder kan spille en rolle, har stor betydning for fællesskabsindsatsen med henblik på at reducere transportens negative miljøvirkninger. Derfor bør »Intelligent Energi — Europa«-programmet indeholde et særligt indsatsområde vedrørende transportsektorens energimæssige aspekter benævnt »Steer«.
- (22) Behovet for at udbrede, navnlig i udviklingslandene, de bedste fremgangsmåder, der er udviklet i Fællesskabet i sektorerne for vedvarende energikilder og energieffektivitet, har høj prioritet blandt Fællesskabets internationale forpligtelser, såvel som behovet for at udbygge samarbejdet omkring anvendelse af de fleksible mekanismer i Kyoto-protokollen. For at kunne videreføre det tidligere Synergy-program, hvad angår de ovennævnte områder, bør der i nærværende program indarbejdes et særligt indsatsområde for fremme af vedvarende energikilder og energieffektivitet i forbindelse med internationalt samarbejde benævnt »Coopener«.
- (23) Udveksling af knowhow, bedste praksis og projekteresultater, koordinering inden for programmet og med andre fællesskabspolitikker, kontinuitet i forhold til eksisterende programmer, stabile regler for deltagelse, tilstrækkelige menneskelige ressourcer samt en hurtig gennemførelse vil blive afgørende for, om »Intelligent Energi — Europa«-programmet bliver en succes. I den forbindelse kan nationale, regionale eller lokale organisationer spille en nyttig rolle og bidrage til gennemførelsen af dette program med tilsvarende nationale programmer.
- (24) Integrering af ligestillingsaspektet er et vigtigt aspekt i alle fællesskabsprogrammer, som der derfor bør tages hensyn til inden for rammerne af »Intelligent Energi — Europa«-programmet.
- (25) I denne beslutning fastlægges der for hele programmets varighed en finansieringsramme, der som omhandlet i

⁽¹⁾ EFT L 7 af 13.1.1999, s. 20.

⁽²⁾ EFT L 7 af 13.1.1999, s. 23.

⁽³⁾ EFT L 7 af 13.1.1999, s. 28.

⁽⁴⁾ EFT L 7 af 13.1.1999, s. 31.

⁽⁵⁾ EFT L 79 af 30.3.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT L 79 af 30.3.2000, s. 6.

punkt 33 i den interinstitutionelle aftale af 6. maj 1999 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren ⁽¹⁾ udgør det primære referencegrundlag for budgetmyndigheden inden for rammerne af den årlige budgetprocedure.

- (26) Eftersom programmets målsætninger, der vedrører gennemførelse af fællesskabsstrategien på energiområdet, som bidrager til bæredygtig udvikling, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, da det indebærer oplysningskampagner og et nært samarbejde på europæisk plan mellem de forskellige aktører på fællesskabsplan, nationalt, regionalt og lokalt plan, og således bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, kan Fællesskabet i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet i traktatens artikel 5 træffe foranstaltninger. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne beslutning ikke udover det, der er nødvendigt for at opfylde målsætningerne.
- (27) Bestemmelserne i denne beslutning gælder med forbehold af traktatens artikel 87 og 88, og navnlig fællesskabsbestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse.
- (28) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette beslutning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽²⁾ —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

- Der vedtages et flerårigt program for tiltag på energiområdet: »Intelligent Energi — Europa«, i det følgende benævnt »programmet«, for perioden 2003-2006.
- Programmet skal støtte bæredygtig udvikling på energiområdet, idet det skal yde et afbalanceret bidrag til virkeliggørelse af følgende generelle målsætninger: energiforsyningssikkerhed, konkurrenceevne og miljøbeskyttelse.
- Programmet tager også sigte på økonomisk og social samhørighed og skal medvirke til at skabe øget gennemskuelighed og sammenhæng i samt komplementaritet mellem alle disse tiltag og andre beslægtede foranstaltninger på energiom-

⁽¹⁾ EFT C 172 af 18.6.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

rådet og derved fremme et effektivt samspil mellem disse foranstaltninger og de aktioner, der gennemføres inden for Fællesskabets og medlemsstaternes andre politikker.

Artikel 2

Programmets specifikke målsætninger er følgende:

- at tilvejebringe de elementer, der er nødvendige for fremme af energieffektivitet, øget anvendelse af vedvarende energikilder og energimæssig diversificering, f.eks. ved hjælp af nye energikilder, der er ved at blive udviklet, og vedvarende energikilder, herunder i transportsektoren, større bæredygtighed, udvikling af regionernes, navnlig meget afsides beliggende regioners, og øernes potentiale samt udformning af de retsforskrifter, der er nødvendige for at opfylde disse strategiske mål
- at udvikle midler og værktøjer, som Kommissionen og medlemsstaterne kan bruge til at sikre resultatopfølgning, overvågning og evaluering af virkningerne af de tiltag, der vedtages af Fællesskabet og medlemsstaterne vedrørende energieffektivitet og vedvarende energi, herunder også transportsektorens energimæssige aspekter
- at fremme effektive og intelligente energiproduktions- og -forbrugsmønstre baseret på et solidt og bæredygtigt grundlag ved at øge bevidstheden herom, navnlig gennem uddannelsessystemet, og fremme udveksling af erfaringer og knowhow blandt de vigtigste aktører, virksomhederne og borgerne generelt, ved at støtte tiltag, der skal tilskynde til investeringer i nye teknologier, og ved at fremme udbredelsen af bedste praksis og de bedste tilgængelige teknikker samt ved fremme heraf på internationalt plan.

Artikel 3

- Programmet er sammensat af fire særlige indsatsområder:
 - »Save«, der vedrører forbedring af energieffektiviteten og rationel energiudnyttelse, navnlig i bygninger og i industrien, bortset fra aktioner under Steer, herunder udformning og gennemførelse af retsforskrifter
 - »Altener«, der vedrører fremme af nye og vedvarende energikilder til central og decentral elektricitets- og varmeproduktion samt integration heraf i det lokale miljø og i energisystemerne, bortset fra aktioner under Steer, herunder udformning og gennemførelse af retsforskrifter

c) »Steer«, der vedrører støtte til initiativer vedrørende alle transportsektorens energimæssige aspekter, brændstofsdiversificering, f.eks. ved hjælp af nye energikilder, der er ved at blive udviklet, og vedvarende energikilder, samt fremme af vedvarende energi og energieffektivitet på transportområdet, herunder udformning og gennemførelse af retsfor skrifter

d) »Coopener«, der vedrører støtte til initiativer vedrørende fremme af vedvarende energikilder og energieffektivitet i udviklingslandene, navnlig inden for rammerne af Fællesskabets samarbejde med udviklingslandene i Afrika, Asien, Latinamerika og Stillehavet.

2. Der kan iværksættes »nøgleaktioner«, dvs. initiativer, der omfatter flere af ovennævnte særlige indsatsområder og/eller visse EF-prioriteringer, f.eks. bæredygtig udvikling i regionerne i den yderste periferi, som defineret i traktatens artikel 299, stk. 2.

Artikel 4

1. For hvert af de fire særlige indsatsområder og nøgleaktionerne som omhandlet i artikel 3 ydes fællesskabsstøtte i henhold til programmet til tiltag og projekter vedrørende:

a) fremme af bæredygtig udvikling, energiforsyningsikkerhed på det indre marked, konkurrenceevne og miljøbeskyttelse, herunder udarbejdelse af standarder, mærknings- og certificeringssystemer, og frivillige, langsigtede aftaler, der indgås med industrien og andre interessenter, såvel som fremtids-scenarier, strategiundersøgelser ud fra fælles analyser og regelmæssig overvågning af markedsudviklingen og tendenserne i energisektoren, herunder udformning af kommende retsfor skrifter eller revision af eksisterende lovgivning

b) etablering, udbygning eller omorganisering af strukturer og virkemidler til bæredygtig energiudvikling, herunder lokal og regional energiplanlægning og -styring, samt udvikling af passende finansielle produkter og markedsinstrumenter

c) fremme af systemer og udstyr til bæredygtig energi for at fremskynde markedspenetrations og tilskynde til investeringer, der kan lette overgangen fra demonstration til markedsføring af mere effektive teknologier, herunder udbredelse af bedste praksis og nye tværgående teknologier, oplysningskampagner og skabelse af institutionelle strukturer med henblik på gennemførelse af mekanismen for bæredygtig udvikling og fælles gennemførelse inden for rammerne af Kyoto-protokollen

d) udvikling af informations-, uddannelses- og undervisningsstrukturer; nyttiggørelse af resultater, fremme og formidling af knowhow og bedste praksis hos alle forbrugere, udbredelse af resultater af tiltag og projekter samt samarbejde med medlemsstaterne via netværk i Fællesskabet og på internationalt plan

e) overvågning af gennemførelsen og virkningen af fællesskabsinitiativer samt støtteforanstaltninger

f) evaluering af virkningen af de tiltag og projekter, der finansieres som led i programmet.

2. Som led i programmet fastlægges den finansielle støtte til tiltag og projekter inden for de fire særlige indsatsområder og nøgleaktionerne i artikel 3, ud fra det foreslåede tiltags EF-nytteværdi, og omfanget af støtten afhænger af den forventede betydning og virkning. Når det er hensigtsmæssigt, prioriteres små og mellemstore virksomheder og regionale eller lokale initiativer højt.

Støtten kan ikke overstige 50 % af tiltagets eller projektets samlede omkostninger, idet den resterende del kan dækkes af offentlige eller private midler eller en kombination af begge dele. Støtten kan dog dække samtlige omkostninger til visse tiltag, f.eks. undersøgelser, formidling af projektresultater og andre tiltag, der har til formål at forberede, supplere, iværksætte eller evaluere virkningen af Fællesskabets strategi og andre politiske tiltag, samt foranstaltninger, som Kommissionen foreslår for at fremme udveksling af erfaring og knowhow for at forbedre samordningen mellem Fællesskabets, nationale, internationale og andre initiativer.

Alle omkostninger i forbindelse med tiltag og projekter, der gennemføres på Kommissionens initiativ, jf. artikel 5, stk. 2, litra b), afholdes af Fællesskabet.

3. For at bidrage til formidlingen af projektresultater stiller Kommissionen rapporterne om tiltagene og projekterne til rådighed, eventuelt i elektronisk form.

Artikel 5

1. Inden for en periode på seks måneder efter vedtagelsen af denne beslutning udarbejder Kommissionen i samråd med det i artikel 8, stk. 1, omhandlede udvalg et arbejdsprogram. Dette arbejdsprogram bygger på principperne i artikel 1, stk. 2, og artikel 2, 3 og 4. Udarbejdelsen og ajourføringen af dette arbejdsprogram sker efter proceduren i artikel 8, stk. 2.

2. Arbejdsprogrammet angiver nøje:

- a) retningslinjer for hvert af de særlige indsatsområder og nøgleaktionerne i artikel 3 med henblik på gennemførelse af de målsætninger og prioriteringer, der er fastlagt i artikel 1, stk. 2, og artikel 2, 3 og 4, under hensyntagen til den nytteværdi, som de foreslåede fællesskabsforanstaltninger som helhed vil medføre i forhold til eksisterende foranstaltninger
- b) gennemførelsesbestemmelser, idet der skelnes mellem tiltag planlagt på Kommissionens initiativ og tiltag, hvor initiativet kommer fra den pågældende sektor og/eller det pågældende marked, samt finansieringsvilkår og type af og regler for deltagelse
- c) udvælgelseskriterier, der afspejler de målsætninger, der er omhandlet i denne beslutning, og de nærmere vilkår herfor i forbindelse med hver type af tiltag, samt metoder og instrumenter til opfølgning og nyttiggørelse af tiltagenes og/eller projekternes resultater, herunder også etablering af resultatindikatorer
- d) den vejledende tidsplan for iværksættelsen af arbejdsprogrammet, navnlig hvad angår indholdet af forslagsindkaldelserne
- e) de nærmere bestemmelser for samordning og samspil med eksisterende fællesskabspolitikker. Der skal være fastlagt en procedure for udarbejdelse og gennemførelse af tiltag, der samordnes med medlemsstaternes tiltag på området bæredygtig energi. Formålet er at skabe ekstra nytteværdi i forhold til de tiltag, som medlemsstaterne iværksætter hver især. Disse foranstaltninger vil gøre det muligt at opnå en optimal sammensætning af de forskellige virkemidler, som Fællesskabet og medlemsstaterne råder over
- f) om nødvendigt de nærmere praktiske foranstaltninger for, hvordan man kan tilskynde fjerntliggende regioner og regioner i den yderste periferi, herunder øer, samt små og mellemstore virksomheder til at deltage i programmet

Der tages i alle faser af programmet hensyn til EF-reglerne om offentlig adgang til information, åbenhed og integrering af ligestillingsaspektet.

Artikel 6

1. Finansieringsrammen for gennemførelsen af programmet er for perioden 2003-2006 på 200 mio. EUR.

De årlige bevillinger godkendes af budgetmyndigheden inden for rammerne af de finansielle overslag.

Det finansielle referencegrundlag, der er anført for hvert af de særlige indsatsområder, er vejledende. Den vejledende fordeling af beløbet fremgår af bilaget. Denne fordeling af budgettet på de forskellige områder er fleksibel, så det bliver nemmere at reagere på behovsændringer i sektoren; den kan ændres efter aftale med det udvalg, der er omhandlet i artikel 8.

2. De nærmere vilkår for Fællesskabets finansielle støtte til tiltag, der iværksættes som led i programmet, fastlægges i overensstemmelse med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget ⁽¹⁾.

Artikel 7

Kommissionen forestår gennemførelsen af programmet efter proceduren i artikel 8, stk. 2.

Artikel 8

1. Kommissionen består af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Perioden i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til tre måneder.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 9

1. Kommissionen gør hvert år status over gennemførelsen af programmet og de tiltag, der er iværksat inden for de fire særlige indsatsområder og nøgleaktionerne i artikel 3 og forelægger en rapport herom for Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

2. Kommissionen foranstalter ved udgangen af programmets andet år, og under alle omstændigheder inden den fremsætter forslag om et nyt program, en ekstern evaluering af den samlede gennemførelse af de fællesskabstiltag, der er iværksat som led i programmet, og drager sine egne konklusioner om evalueringen. Den eksterne evaluering foretages af uafhængige eksperter. Kommissionen meddeler sine konklusioner om denne evaluering, herunder i givet fald, navnlig i lyset af udvidelsen om enhver tilpasning af det eksisterende program, til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, inden den fremsætter forslag om dette eller et nyt program.

⁽¹⁾ EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1.

Artikel 10

1. Alle juridiske personer, offentlige eller private, der er etableret i medlemsstaterne, kan deltage i programmet, jf. dog stk. 2 og 3.

2. Programmet er åbent for deltagelse af kandidatlande på de vilkår, der er fastlagt i Europaaftalerne, i de dertil knyttede tillægsprotokoller og i de afgørelser, som de respektive associeringsråd har truffet, samt på grundlag af de relevante bilaterale aftaler.

3. Programmet er åbent for deltagelse fra EFTA/EØS-landene på grundlag af yderligere bevillinger og efter procedurer, som aftales nærmere med disse lande.

Artikel 11

Denne beslutning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 12

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juni 2003.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

A. TSOCHATZOPOULOS

Formand

BILAG

Vejledende fordeling af det beløb, der skønnes nødvendigt ⁽¹⁾

(mio. EUR)

Indsatsområder	(2003-2006)
1. Forbedring af energieffektiviteten og rationel energiudnyttelse	69,8
2. Nye og vedvarende energikilder og diversificering af energiproduktionen	80
3. Transportsektorens energimæssige aspekter	32,6
4. Fremme af vedvarende energi og energieffektivitet på internationalt plan, navnlig i udviklingslandene	17,6
I alt	200 ⁽²⁾ ⁽³⁾

⁽¹⁾ Denne fordeling er vejledende. Fordelingen af budgettet på de forskellige områder er fleksibel, så det bliver nemmere at reagere på behovsændringer i sektoren.

⁽²⁾ Som følge af Unionens udvidelse må der regnes med et yderligere bidrag fra 2004, som afspejler de nye medlemsstaters antal, størrelse og særlige behov. Kommissionen kan foreslå, at dette bidrag bliver på mindst 50 mio. EUR.

⁽³⁾ Forvaltningsorganets budget fastlægges af budgetmyndigheden som en procentdel af programmets samlede bevillinger.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/54/EF

af 26. juni 2003

om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, artikel 55, og artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽⁴⁾ har bidraget betydeligt til gennemførelsen af det indre marked for elektricitet.
- (2) Erfaringerne fra gennemførelsen af det nævnte direktiv viser de fordele, som det indre marked for elektricitet kan føre til i form af effektiviseringsgevinster, prisfald, højere servicestandarder og øget konkurrenceevne. Der er imidlertid stadig betydelige mangler og fortsat muligheder for at få markedet til at fungere bedre. Bl.a. er der behov for konkrete foranstaltninger til sikring af lige konkurrencevilkår på produktionsniveau og mindskelse af risikoen for markedsdominans og aggressiv adfærd, sikring af ikke-diskriminerende transmissions- og distributionstariffer via netadgang på grundlag af tariffer, der offentliggøres, inden de træder i kraft, og sikring af at små og sårbare kunders rettigheder beskyttes, og at der gives oplysninger om, hvilke energikilder der er anvendt til elektricitetsproduktionen, samt en henvisning til kilder, hvor disse er tilgængelige, med oplysninger om deres miljømæssige indvirkning.

(3) Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 opfordrede til en hurtig indsats for at fuldføre det indre marked for både elektricitet og gas og til at fremskynde liberaliseringen i disse sektorer, idet målet er, at det indre marked bliver velfungerende. Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 6. juli 2000 om Kommissionens anden rapport om liberalisering af energimarkederne Kommissionen til at vedtage en detaljeret tidsplan for opfyldelse af nøje fastlagte målsætninger med henblik på gradvis at opnå fuldstændig liberalisering af energimarkedet.

(4) De rettigheder, der er sikret de europæiske borgere i EF-traktaten — fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og fri etableringsret — er kun mulige i et helt åbent marked, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.

(5) De væsentligste hindringer for at gennemføre et velfungerende og konkurrencedygtigt indre marked har blandt andet at gøre med spørgsmål om adgang til nettet, nettarifiering og de forskellige grader af markedsåbning medlemsstaterne imellem.

(6) Det er en forudsætning for velfungerende konkurrence, at der er ikke-diskriminerende, gennemsigtig adgang til nettene til rimelige priser.

(7) En vigtig forudsætning for at få gennemført det indre marked for elektricitet er ikke-diskriminerende adgang til transmissions- og distributionssystemoperatørens net. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan omfatte et eller flere selskaber.

(8) For at sikre reel, ikke-diskriminerende netadgang vil det være hensigtsmæssigt, at distributions- og transmissions-systemerne drives som selskabsretligt adskilte enheder, hvor der forekommer vertikalt integrerede selskaber. Kommissionen bør vurdere foranstaltninger med samme virkning, som er udviklet af medlemsstaterne for at opfylde dette krav, og i givet fald indgive forslag til ændring af dette direktiv. Det vil desuden være hensigtsmæssigt, at transmissions- og distributionssystemoperatører har reel beslutningskompetence med hensyn til, hvilke aktiver der er nødvendige for at vedligeholde, drive og udvikle nettene, når de pågældende aktiver ejes og drives af vertikalt integrerede selskaber. Det er nødvendigt, at distributionssystemoperatørers og transmis-

⁽¹⁾ EFT C 240 E af 28.8.2001, s. 60, og EFT C 227 E af 24.9.2002, s. 393.

⁽²⁾ EFT C 36 af 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 13.3.2002 (EUT C 47 E af 27.2.2003, s. 350), Rådets fælles holdning af 3.2.2003 (EUT C 50 E af 4.3.2003, s. 15) og Europa-Parlamentets afgørelse af 4.6.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EFT L 27 af 30.1.1997, s. 20.

sionssystemoperatørers uafhængighed sikres, særlig med hensyn til produktions- og forsyningsinteresser. Der bør derfor indføres uafhængige ledelsesstrukturer mellem distributionssystem- og transmissionssystemoperatører og produktions- og forsyningselskaber.

Det er imidlertid vigtigt at sondre mellem sådan selskabsretlig adskillelse og ejerskabsmæssig adskillelse. Selskabsretlig adskillelse indebærer ikke nogen ændring med hensyn til ejerskab til aktiver, og der er intet til hinder for ensartede eller identiske beskæftigelsesvilkår i alle dele af et vertikalt integreret selskab. En ikke-diskriminerende beslutningsproces bør sikres gennem organisatoriske foranstaltninger med hensyn til de ansvarlige beslutningstageres uafhængighed.

- (9) I forbindelse med mindre systemer skal hjælpefunktioner eventuelt sikres af transmissionssystemoperatører (TSO), der er sammenkoblet med det lille system.
- (10) Da dette direktiv ikke vedrører spørgsmål om ejerskab, erindres der om, at såfremt et selskab, der varetager transmission eller distribution og i sin retlige form er adskilt fra selskaber, der varetager produktions- og/eller forsyningsaktiviteter, kan de udpegede systemoperatører være det samme selskab som det, der ejer infrastrukturen.
- (11) For ikke at pålægge små distributionsselskaber en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage disse fra kravene om selskabsretlig adskillelse vedrørende distribution.
- (12) Bevillingsprocedurerne bør ikke føre til en administrativ byrde, der står i misforhold til elektricitetsproducenternes størrelse og potentielle indvirkning.
- (13) Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikke-diskriminerende tariffer for adgang til nettene. Disse tariffer skal gælde for alle systembrugere på et ikke-diskriminerende grundlag.
- (14) For at gøre det lettere for et elektricitetselskab, der er etableret i en medlemsstat, at indgå aftaler om levering af elektricitet til privilegerede kunder i en anden medlemsstat, bør medlemsstaterne og, hvor relevant, de nationale regulerende myndigheder arbejde hen imod mere ensartede vilkår og den samme adgang til frit at vælge leverandør i hele det indre marked.
- (15) Det er vigtigt, at der finder en effektiv regulering sted, som forestås af en eller flere nationale regulerende myndigheder, med henblik på at sikre ikke-diskriminerende adgang til nettet. Medlemsstaterne præciserer de regulerende myndigheders opgaver, kompetence og administrative beføjelser. Det er væsentligt, at de regulerende myndigheder tillægges det samme minimum af kompetence i alle medlemsstater. Disse myndigheder bør have kompetence til at fastsætte eller godkende tarifferne eller i det mindste de metoder, der ligger til grund for beregningen af transmissions- og distributionstariffer. For at undgå usikkerhed og dyre og tidskrævende stridigheder bør disse tariffer offentliggøres, inden de træder i kraft.
- (16) Kommissionen har tilkendegivet, at den agter at ned sætte en gruppe af europæiske regulerende myndigheder for elektricitet og gas, som vil være et passende rådgivende instrument til fremme af samarbejdet og samordningen mellem nationale regulerende myndigheder med henblik på at fremme udviklingen af det indre marked for elektricitet og gas og opnå en ensartet anvendelse i medlemsstaterne af dette direktiv, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling ⁽²⁾.
- (17) For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye selskaber, er det nødvendigt at indføre ikke-diskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Så snart elektricitetsmarkedet er tilstrækkeligt smidigt, bør dette opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af elektricitet, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. Så længe et sådant smidigt marked ikke findes, bør de regulerende myndigheder spille en aktiv rolle for at sikre, at tarifferne for balanceringsydelse er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktion og forbrug af elektricitet og til ikke at bringe systemet i fare.
- (18) De nationale regulerende myndigheder bør selv kunne fastsætte eller godkende tariffer eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatører eller distributionssystemoperatører eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de nationale regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede,

⁽¹⁾ Se side 57 i denne EUT.

⁽²⁾ Se side 1 i denne EUT.

marginale, sparede netomkostninger som følge af decentral produktion og foranstaltninger til efterspørgselsstyring.

- (19) Hele Fællesskabets industri og handel, herunder små og mellemstore virksomheder og alle Fællesskabets borgere, som har økonomisk gavn af det indre marked, bør også kunne opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau navnlig private, og i det omfang, medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, bør mindre virksomheder kunne gives forsyningspligtgarantier, især med hensyn til forsynings-sikkerhed og rimelige tariffer, såvel ud fra en rimelighedsbetragtning som af hensyn til konkurrenceevnen og for indirekte at skabe beskæftigelse.
- (20) Elektricitetskunderne skal frit kunne vælge leverandør. Der bør imidlertid gås etapevis frem, når det drejer sig om gennemførelse af det indre elektricitetsmarked, således at virksomhederne kan tilpasse sig og for at sikre, at der findes tilstrækkelige foranstaltninger og systemer til at beskytte kundernes interesser, og sikre, at de har en reel og effektiv ret til at vælge leverandør.
- (21) En gradvis markedsåbning hen mod fuld konkurrence bør snarest muligt fjerne forskellene mellem medlemsstaterne imellem. Der bør sikres gennemsigtighed og sikkerhed i forbindelse med direktivets gennemførelse.
- (22) Næsten alle medlemsstater har valgt at sikre konkurrence inden for elektricitetsfremstilling gennem en gennemsigtig bevillingsprocedure. Medlemsstaterne bør dog sikre muligheden for at bidrage til forsyningsikkerhed ved iværksættelse af en udbudsprocedure eller en tilsvarende procedure, hvis der ikke opbygges tilstrækkelig elektricitetsproduktionskapacitet på grundlag af bevillingsproceduren. Medlemsstaterne bør af hensyn til miljøbeskyttelsen og fremme af helt ny teknologi have mulighed for at gøre ny kapacitet til genstand for udbud på grundlag af offentliggjorte kriterier. Ny kapacitet omfatter bl.a. vedvarende energikilder og samproduktion af el og varme.
- (23) Af hensyn til forsyningsikkerheden må balancen mellem udbud og efterspørgsel overvåges i hver enkelt medlemsstat, efterfulgt af en rapport om situationen på fællesskabsplan, under hensyntagen til sammenkoblingskapaciteten mellem de forskellige områder. Denne overvågning bør finde sted i tilstrækkelig god tid, så der kan træffes passende foranstaltninger, hvis forsyningsikkerheden er truet. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet, bør bidrage til at sikre en stabil elektricitetsforsyning. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige

netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet og decentraliseret produktion af elektricitet, er vigtige elementer til at sikre en stabil elektricitetsforsyning.

- (24) Medlemsstaterne skal sikre, at privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder nyder samme ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til klart sammenlignelige, gennemsigtige og rimelige priser. For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlige tjenesteydelser i Fællesskabet, skal alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlige tjenesteydelser, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlige tjenesteydelser.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at beskytte sårbare kunder i forbindelse med det indre marked for elektricitet. Sådanne foranstaltninger kan være forskellige alt efter de særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte specifikke foranstaltninger vedrørende betaling af elektricitetsregninger eller mere generelle foranstaltninger, der træffes inden for den sociale sikringsordning. Såfremt forsyningspligten også omfatter små virksomheder, kan foranstaltninger til at sikre, at denne forsyningspligt varetages, være forskellige for husholdninger og små virksomheder.

- (25) Kommissionen har tilkendegivet, at den er villig til at tage initiativer, især med hensyn til omfanget af mærkningsbestemmelserne, herunder hvorledes information om den miljømæssige indvirkning i det mindste i form af CO₂-emissioner og radioaktivt affald fra elektricitetsproduktion fra forskellige energikilder kan tilvejebringes på en gennemsigtig, lettilgængelig og sammenlignelig måde i hele EU, og hvorledes medlemsstaternes foranstaltninger for at kontrollere nøjagtigheden af leverandørernes oplysninger kan forenkles.
- (26) Overholdelse af offentlige tjenesteydelser er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrence-niveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlige tjenesteydelser kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at fællesskabslovgivningen overholdes.

- (27) Medlemsstaterne kan udpege en forsyningspligtig leverandør. Denne kan være salgsafdelingen i et vertikalt integreret selskab, der også varetager distributionsfunktioner, såfremt det opfylder dette direktivs krav om adskillelse.
- (28) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, kan især omfatte relevante økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet. Disse ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.
- (29) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, skal Kommissionen underrettes i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3.
- (30) Kravet om at meddele Kommissionen eventuelle afslag på tilladelse til at etablere ny produktionskapacitet har vist sig at være en unødvendig administrativ byrde og bør derfor fjernes.
- (31) Målene for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet med lige konkurrenceforhold, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (32) I lyset af erfaringen med anvendelsen af Rådets direktiv 90/547/EØF af 29. oktober 1990 om transit af elektricitet gennem de overordnede net ⁽¹⁾ bør der træffes foranstaltninger for at sikre ensartede og ikke-diskriminerende adgangsordninger for transmission, herunder grænseoverskridende transmission af elektricitet medlemsstaterne imellem. For at sikre ensartet behandling ved adgang til elektricitetsnet, også i tilfælde af transit, bør nævnte direktiv ophæves.
- (33) Da de ændringer, der skal foretages i direktiv 96/92/EF, er omfattende, er det af hensyn til klarheden mest rationelt at omarbejde de pågældende bestemmelser.
- (34) Dette direktiv respekterer de fundamentale rettigheder og overholder de principper, der er nedfældet navnlig i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde

I dette direktiv fastsættes fælles regler for produktion, transmission, distribution og forsyning af elektricitet. Det fastlægger regler for, hvorledes elektricitetssektoren skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved indkaldelse af tilbud og udstedelse af bevillinger, samt hvorledes systemerne skal drives.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »produktion«: fremstilling af elektricitet
- 2) »producent«: en fysisk eller juridisk person, der fremstiller elektricitet
- 3) »transmission«: transport af elektricitet via det sammenkoblede system for meget høj spænding og højspænding med henblik på levering af elektricitet til endelige kunder eller distributionselskaber, men ikke forsyning
- 4) »transmissionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transmission af elektricitet
- 5) »distribution«: transport af elektricitet via høj-, mellem- og lavspændingsdistributionssystemer med henblik på levering af elektricitet til kunder, men ikke forsyning
- 6) »distributionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter distribution af elektricitet
- 7) »kunder«: grossister og endelige elektricitetskunder
- 8) »grossister«: enhver fysisk eller juridisk person, der køber elektricitet med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor den pågældende er etableret

⁽¹⁾ EFT L 313 af 13.11.1990, s. 30. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 98/75/EF (EFT L 276 af 13.10.1998, s. 9).

- 9) »endelige kunder«: kunder, der køber elektricitet til eget brug
- 10) »privatkunder«: kunder, der køber elektricitet til deres eget husholdningsforbrug, men ikke til erhvervmæssig virksomhed
- 11) »erhvervskunder«: alle fysiske eller juridiske personer, der køber elektricitet, der ikke er til brug i deres egen husholdning; udtrykket »erhvervskunder« omfatter også producenter og grossister
- 12) »privilegerede kunder«: kunder, som frit kan købe elektricitet fra en leverandør efter eget valg, jf. artikel 21 i dette direktiv
- 13) »samkøringslinjer«: udstyr, der anvendes til at sammenkoble elektricitetssystemer
- 14) »sammenkoblet system«: en række transmissions- og distributionssystemer, der er indbyrdes forbundet ved hjælp af en eller flere samkøringslinjer
- 15) »direkte linje«: enten en elektricitetsforbindelse, der forbinder et isoleret produktionsanlæg med en isoleret kunde, eller en elektricitetsforbindelse, som forbinder en elektricitetsproducent og en forsyningsvirksomhed med henblik på direkte forsyning af deres egne faciliteter, datterselskaber og privilegerede kunder
- 16) »økonomisk rangfølge«: rangfølgen af elektricitetsforsyningskilder ud fra økonomiske kriterier
- 17) »hjælpefunktioner«: alle funktioner, der er nødvendige for driften af et transmissions- eller distributionssystem
- 18) »systembrugere«: alle fysiske eller juridiske personer, der forsyner eller forsynes fra et transmissions- eller distributionssystem
- 19) »forsyning«: salg, herunder videresalg, af elektricitet til kunder
- 20) »integreret elektricitetsselskab«: et vertikalt eller horisontalt integreret selskab
- 21) »vertikalt integreret selskab«: et selskab eller en gruppe af selskaber, hvis indbyrdes forhold er defineret i artikel 3, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med virksomhedssammenslutninger⁽¹⁾, såfremt selskabet eller gruppen udøver mindst en af følgende former for aktivitet: transmission eller distribution, og mindst en af følgende former for aktivitet: produktion eller forsyning af elektricitet
- 22) »tilknyttet selskab«: en tilknyttet virksomhed efter artikel 41 i Rådets syvende direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) (*), om konsoliderede regnskaber⁽²⁾ og/eller en associeret virksomhed efter artikel 33, stk. 1, i nævnte direktiv og/eller et selskab, som tilhører samme selskabsdeltagere
- 23) »horisontalt integreret selskab«: et selskab, der udøver mindst en af følgende former for aktivitet: produktion i salgsøjemed, transmission, distribution eller forsyning af elektricitet, sideløbende med en anden ikke-elektricitetsrelateret aktivitet
- 24) »udbudsprocedure«: en procedure, hvorved planlagte ekstrabehov og planlagt erstatningskapacitet dækkes af forsyninger fra ny eller bestående produktionskapacitet
- 25) »langtidsplanlægning«: planlægning af behovet for investering i produktions-, transmissions- og distributionskapacitet på lang sigt med henblik på at tilfredsstille systemets efterspørgsel efter elektricitet og sikre forsyninger til kunderne
- 26) »lille isoleret system«: ethvert system med et forbrug på under 3 000 GWh i 1996, som får mindre end 5 % af sit årlige forbrug dækket via sammenkobling med andre systemer
- 27) »mikro isoleret system«: ethvert system med et forbrug på under 500 GWh i 1996, uden forbindelse til andre systemer
- 28) »sikkerhed«: såvel forsynings- og leveringssikkerhed som teknisk sikkerhed
- 29) »energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring«: en global eller integreret metode, der har til formål at påvirke elektricitetsforbrugets størrelse og tidspunkter med henblik på at nedsætte det primære energiforbrug og spidsbelastninger ved at prioritere investeringer i energieffektivitetsforanstaltninger eller andre foranstaltninger som afbrydelige forsyningskontrakter i forhold til investeringer til forøgelse af produktionskapaciteten, når de i betragtning af de positive virkninger for miljøet som følge af det nedsatte energiforbrug og de dertil knyttede forsyningsikkerheds- og distributionsomkostningsaspekter er den mest effektive og økonomiske valgmulighed

⁽¹⁾ EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1310/97 (EFT L 180 af 9.7.1997, s. 1).

(*) Titlen på direktiv 83/349/EØF er justeret under hensyntagen til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdam-traktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til traktatens artikel 54, stk. 3, litra g).

⁽²⁾ EFT L 193 af 18.7.1983, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/65/EF (EFT L 283 af 27.10.2001, s. 28).

- 30) »vedvarende energikilder«: vedvarende, ikke-fossile energikilder (vind, sol, geotermisk varme, bølge- og tidevandsenergi, vandkraft, biomasse, lossepladsgas, gas fra rensningsanlæg og biogas)
- 31) »decentral produktion«: produktionsanlæg, der er tilsluttet distributionssystemet.

KAPITEL II

GENERELLE REGLER FOR SEKTORENS ORGANISATION

Artikel 3

Offentlige serviceforpligtelser og forbrugerbeskyttelse

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at elektricitetselskaber drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt elektricitetsmarked. De afstår fra at forskelsbehandle disse selskaber for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.

2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 86, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge selskaber i elektricitetssektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringerens sikkerhed, herunder forsyningsikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre EU-elektricitetselskaber lige adgang til de nationale forbrugere. I relation til forsyningsikkerhed, energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og til opfyldelse af miljømålsætningerne, som nævnt i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidspanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.

3. Medlemsstaterne sikrer, at alle privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder, nemlig virksomheder med under 50 ansatte og en årlig omsætning eller balance på højst 10 mio. EUR, omfattes af en forsyningspligt, dvs. har ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til rimelige, let og klart sammenlignelige og gennemsigtige priser på deres område. Medlemsstaterne kan for at sikre forsyningspligt med henblik herpå udpege en forsyningspligtig leverandør. Medlemsstaterne skal pålægge distributionsselskaberne en forpligtelse til at tilslutte kunderne til deres net i henhold til vilkår, betingelser og tariffer, som er fastlagt efter proceduren i artikel 23, stk. 2. Dette direktiv er

ikke til hinder for, at medlemsstaterne styrker de private, små og mellemstore forbrugeres markedsposition ved at fremme mulighederne for, at denne forbrugergruppe frivilligt kan lade sig repræsentere samlet.

Første afsnit gennemføres på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde og er ikke til hinder for, at markedet åbnes, jf. artikel 21.

4. Såfremt der ydes økonomisk kompensation, andre former for kompensation og enerettigheder fra en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i stk. 2 og 3, skal dette ske på en ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde.

5. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte de endelige kunder og sikrer især, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder, herunder foranstaltninger for at hjælpe dem med at undgå afbrydelser af energiforsyningen. I den forbindelse kan medlemsstaterne træffe foranstaltninger for at beskytte endelige kunder i fjerntliggende områder. De sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og -vilkår, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister. Medlemsstaterne sikrer, at privilegerede kunder reelt kan skifte til en ny leverandør. Med hensyn til i det mindste privatkunder omfatter disse foranstaltninger de tiltag, der omhandles i bilag A.

6. Medlemsstaterne sikrer, at elektricitetsleverandører i eller med de regninger og i det salgsfremmende materiale, der sendes til den endelige kunde, anfører:

- hver energikildes bidrag til leverandørens samlede brændsels sammensætning i det foregående år
- i det mindste en henvisning til eksisterende kilder, som f.eks. et websted, hvorfra der er offentlig adgang til oplysninger om miljøpåvirkning i det mindste i form af CO₂-emissioner og radioaktivt affald som følge af den elektricitet, som er produceret ved hjælp af leverandørens samlede brændsels sammensætning i det foregående år.

Med hensyn til elektricitet, der leveres via en elektricitetsbørs eller importeres fra et selskab uden for Fællesskabet, kan de samlede tal, som børsen eller det pågældende selskab har fremlagt for det foregående år, anvendes.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at leverandørernes oplysninger til deres kunder i henhold til denne artikel er pålidelige.

7. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne for social og økonomisk samhørighed, miljøbeskyttelse, som kan omfatte energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og midler til bekæmpelse af klimaændringer, og forsyningsikkerhed. Sådanne foranstaltninger

ger kan især omfatte passende økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet til vedligeholdelse og etablering af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet.

8. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende artikel 6, 7, 20 og 22, for så vidt anvendelsen retligt eller faktisk ville hindre opfyldelsen af de forpligtelser, der er pålagt elektricitetselskaber under hensyn til almen økonomisk interesse, og for så vidt udviklingen af samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. I henhold til dette direktiv og til artikel 86 i traktaten omfatter Fællesskabets interesse bl.a. konkurrence i forbindelse med privilegerede kunder.

9. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

Artikel 4

Overvågning af forsyningsikkerheden

Medlemsstaterne sikrer overvågningen af forsyningsikkerheden. Hvis medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, kan de overdrage denne opgave til de i artikel 23, stk. 1, nævnte regulerende myndigheder. Overvågningen omfatter navnlig udbuds/efterspørgselsbalancen på det nationale marked, den forventede fremtidige efterspørgsel og den påtænkte supplerende kapacitet, der er under planlægning eller etablering, såvel som nettens kvalitet og vedligeholdelsesniveau samt foranstaltninger til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører. De kompetente myndigheder offentliggør senest den 31. juli hvert andet år en rapport, der angiver resultaterne af overvågningen af disse forhold samt eventuelle trufne eller påtænkte foranstaltninger i forbindelse hermed, og sender omgående denne rapport til Kommissionen.

Artikel 5

Tekniske forskrifter

Medlemsstaterne påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter for de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som produktionsanlæg, distributionssystemer, direkte tilsluttede kunders udstyr, samkøringsforbindelser og direkte linjer skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikke-diskriminerende. De meddeles Kommissionen

i overensstemmelse med artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester ⁽¹⁾.

KAPITEL III

PRODUKTION

Artikel 6

Bevillingsprocedure med henblik på ny kapacitet

1. Ved etablering af ny produktionskapacitet anvender medlemsstaterne en bevillingsprocedure med objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.
2. Medlemsstaterne fastsætter kriterierne for tildeling af bevillinger til etablering af produktionskapacitet på deres område. Disse kriterier kan vedrøre følgende:
 - a) elektricitetssystemets, anlæggenes og tilhørende udstyrs sikkerhed og pålidelighed
 - b) beskyttelse af folkesundheden og sikkerheden
 - c) miljøbeskyttelse
 - d) arealanvendelse og placering
 - e) anvendelse af offentligt område
 - f) energieffektivitet
 - g) arten af de primære energikilder
 - h) bevillingsansøgerens karakteristika såsom teknisk, økonomisk og finansiel formåen
 - i) overensstemmelse med foranstaltninger, der er indført i medfør af artikel 3.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der ved bevillingsprocedurerne for små og/eller decentrale producenter tages hensyn til deres begrænsede størrelse og potentielle indvirkning.

4. Bevillingskriterierne og -procedurerne offentliggøres. Ved afslag på en bevillingsansøgning underrettes ansøgeren om grundene. Disse grunde skal være objektive, ikke-diskriminerende, velfunderede og behørigt dokumenterede. Ansøgeren skal have mulighed for at påklage afgørelsen.

⁽¹⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

*Artikel 7***Udbud med henblik på ny kapacitet**

1. Medlemsstaterne skal af hensyn til forsyningssikkerheden sørge for, at der kan indføres ny kapacitet eller foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring ved anvendelse af en udbudsprocedure eller en anden procedure, der opfylder samme krav om gennemsigtighed og ikke-diskrimination, på grundlag af offentliggjorte kriterier. Disse procedurer kan imidlertid kun iværksættes, hvis den produktionskapacitet, der etableres i henhold til bevillingsproceduren eller de foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring, der træffes, ikke er tilstrækkelige til at garantere forsyningssikkerheden.

2. Medlemsstaterne kan af hensyn til miljøbeskyttelsen og fremme af helt ny teknologi sørge for, at ny kapacitet kan gøres til genstand for et udbud på grundlag af offentliggjorte kriterier. Dette udbud kan vedrøre ny kapacitet eller foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring. Der kan imidlertid kun iværksættes en udbudsprocedure, hvis den produktionskapacitet, der etableres i henhold til bevillingsproceduren, eller de foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring, der træffes, ikke er tilstrækkelige til at nå disse mål.

3. Nærmere oplysninger om udbudsproceduren vedrørende produktionskapacitet og foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* mindst seks måneder inden sidste frist for indgivelse af tilbud.

Udbudsbetingelserne stilles til rådighed for alle interesserede selskaber, som er etableret på en medlemsstats område, så betids, at de pågældende selskaber har en rimelig frist til at indgive tilbud.

For at sikre gennemsigtighed og ikke-diskrimination skal udbudsbetingelserne indeholde en detaljeret beskrivelse af aftalespecifikationerne og af den procedure, som skal følges af alle tilbudsgivere, samt en udtømmende liste over de kriterier, som lægges til grund ved udvælgelsen af tilbudsgiverne og tildelingen af aftalen, herunder incitamenten som f.eks. offentlige tilskud, som er omfattet af udbuddet. Specifikationerne kan også vedrøre de forhold, der er nævnt i artikel 6, stk. 2.

4. Når udbuddet gælder den fornødne produktionskapacitet, skal der også tages hensyn til tilbud om langtidsgaranteret elektricitetsforsyning fra bestående produktionsenheder, hvis det ekstra behov kan dækkes på denne måde.

5. Medlemsstaterne udpeger en myndighed, et offentligt organ eller et privat organ, der er uafhængigt af produktion, transmission, distribution og forsyning af elektricitet, og som kan være en regulerende myndighed som omhandlet i artikel 23, stk. 1, som ansvarlig for tilrettelæggelsen og overvågningen af samt kontrollen med udbudsproceduren, jf. stk. 1-4. Hvis en transmissionssystemoperatør, hvad angår ejerskab, er fuldstæn-

dig uafhængig af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmissionssystemet, kan transmissionssystemoperatøren udpeges som det ansvarlige organ for tilrettelæggelse og overvågning af samt kontrol med udbudsproceduren. Denne myndighed eller dette organ træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre fortroligheden af de oplysninger, som tilbuddene indeholder.

KAPITEL IV

DRIFT AF TRANSMISSIONSSYSTEMER*Artikel 8***Udpegning af transmissionssystemoperatører**

For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk balance, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de selskaber, som ejer transmissionssystemer, om at udpege en eller flere transmissionssystemoperatører. Medlemsstaterne påser, at transmissionssystemoperatører handler i overensstemmelse med artikel 9-12.

*Artikel 9***Transmissionssystemoperatørernes opgaver**

Hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for:

- a) at sikre, at systemet til stadighed kan imødekomme rimelige krav om transmission af elektricitet
- b) at bidrage til forsyningssikkerheden ved en passende transmissionskapacitet og et pålideligt system
- c) at styre energistrømmene i systemet under hensyntagen til udvekslingerne med andre sammenkoblede systemer. Med henblik herpå skal transmissionssystemoperatøren sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetssystem og i den forbindelse sørge for, at de nødvendige hjælpefunktioner er til rådighed, for så vidt dette kan ske uafhængigt af andre transmissionssystemer, som systemet er sammenkoblet med
- d) at give operatørerne for eventuelle andre systemer, som hans system er sammenkoblet med, de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet
- e) ikke at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og navnlig ikke at begunstige tilknyttede selskaber

- f) at forsyne systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang.

den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet for den i artikel 23, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

Artikel 10

Adskillelse af transmissionssystemoperatører

1. Er transmissionssystemoperatøren en del af et vertikalt integreret selskab, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i transmissionssystemet fra det vertikalt integrerede selskab.

2. For at sikre transmissionssystemoperatørens uafhængighed, jf. stk. 1, gælder følgende minimumskriterier:

- a) de personer, som har ansvaret for ledelsen af transmissionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede elektricitetsselskab, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, distribution og forsyning af elektricitet
- b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
- c) transmissionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede elektricitetsselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 23, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende transmissionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af transmissionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument.
- d) transmissionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af

Artikel 11

Lastfordeling og balancering

1. Uden at det berører den elektricitetsforsyning, som sker i henhold til aftalemæssige forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af udbudsbetingelserne, er transmissionssystemoperatøren, når han udøver denne aktivitet, ansvarlig for lastfordelingen af produktionsanlæggene i sit område og for brugen af samkøringslinjer med andre systemer.

2. Lastfordelingen af produktionsanlæggene og brugen af samkøringslinjerne sker på grundlag af objektive kriterier, som kan være godkendt af medlemsstaten, og som skal offentliggøres og anvendes på en ikke-diskriminerende måde, der sikrer et velfungerende indre marked for elektricitet. I kriterieopstillingen tages der hensyn til den økonomiske rangfølge af elektricitet fra disponible produktionsanlæg eller fra overførsel via samkøringslinjer, og der tages hensyn til de tekniske begrænsninger i systemet.

3. En medlemsstat kan kræve, at systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæg giver forrang til produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller affald, eller som har en samproduktion af elektricitet og varme.

4. En medlemsstat kan af hensyn til forsyningssikkerheden bestemme, at produktionsanlæg, der anvender indenlandske primære energikilder som brændsel, skal gives forrang, dog højst i et omfang pr. kalenderår på 15 % af den totale mængde primærenergi, der er nødvendig for at producere den elektricitet, der forbruges i den pågældende medlemsstat.

5. Medlemsstaterne kan kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstekrav med hensyn til vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.

6. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de udøver denne aktivitet.

7. De regler for balancering af elektricitetssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers

ydelse af de pågældende tjenester skal fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 23, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

Artikel 12

Transmissionssystemoperatørers tavshedspligt

Med forbehold af artikel 18 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har den enkelte transmissionssystemoperatør tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af systemoperatørens virksomhed. Oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, videregives på en ikke-diskriminerende måde.

KAPITEL V

DRIFT AF DISTRIBUTIONSSYSTEMET

Artikel 13

Udpegning af distributionssystemoperatører

For en begrænset periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til effektivitet og økonomisk balance, udpeger medlemsstaterne eller anmoder medlemsstaterne de virksomheder, som har ansvaret for distributionsfaciliteter, om at udpege en eller flere distributionssystemoperatører. Medlemsstaterne påser, at distributionssystemoperatørerne handler i overensstemmelse med artikel 14-16.

Artikel 14

Distributionssystemoperatørernes opgaver

1. Distributionssystemoperatøren opretholder et sikkert, pålideligt og effektivt distributionssystem i sit område under behørig hensyntagen til miljøet.
2. Systemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede selskaber.
3. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugere med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til systemet.
4. En medlemsstat kan kræve, at systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæggene giver forrang til produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller affald, eller som har en kombineret kraft-varme-produktion.
5. Distributionssystemoperatørerne anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de optræder i denne egenskab.

Dette krav berører ikke anvendelse af elektricitet, der er erhvervet i henhold til kontrakter, der er indgået inden den 1. januar 2002.

6. Når distributionssystemoperatørerne er ansvarlige for at balancere elektricitetsdistributionssystemet, skal de regler, som de fastlægger med henblik herpå, være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester skal fastsættes i henhold til artikel 23, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

7. Når distributionssystemoperatøren planlægger at udvide distributionsnettet, skal systemoperatøren overveje foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og/eller decentraliseret produktion, som muligvis kan erstatte behovet for at forbedre eller erstatte elektricitetskapacitet.

Artikel 15

Adskillelse af distributionssystemoperatører

1. Er distributionssystemoperatøren en del af et vertikalt integreret selskab, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemet fra det vertikalt integrerede selskab.
2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren, når denne er en del af et vertikalt integreret selskab, være uafhængig hvad angår organisation og beslutningstagning fra de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:
 - a) de personer, som har ansvaret for ledelsen af distributionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede elektricitetsselskab, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission og forsyning af elektricitet
 - b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervs-mæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
 - c) distributionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede elektricitetsselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der

er indirekte reguleret i henhold til artikel 23, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældssætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument

- d) distributionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, for den i artikel 23, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1 og 2 ikke gælder for integrerede elektricitetsselskaber, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder eller små isolerede systemer.

Artikel 16

Distributionssystemoperatørers tavshedspligt

Med forbehold af artikel 18 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har distributionssystemoperatøren tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af systemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.

Artikel 17

Operatøren for et kombineret system

Artikel 10, stk. 1, og artikel 15, stk. 1, er ikke til hinder for, at et kombineret transmissions- og distributionssystem kan drives af en operatør, der er uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører drift af transmissions- eller distributionssystemer, og som opfylder kravene i litra a)-d), idet disse regler ikke indebærer en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i det kombinerede system fra det vertikalt integrerede selskab:

- a) personer, som har ansvaret for ledelsen af operatøren for det kombinerede system, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede elektricitetsselskab, der

direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift eller forsyning af elektricitet

- b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af operatøren for det kombinerede system måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
- c) operatøren for det kombinerede system skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede elektricitetsselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 23, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældssætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af transmission- og distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument

- d) operatøren for det kombinerede system skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, for den i artikel 23, stk. 1, omhandlede regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

KAPITEL VI

REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE OG GENNEMSIGTIGHED I REGNSKABERNE

Artikel 18

Adgang til regnskaber

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger, herunder de i artikel 23 omhandlede regulerende myndigheder skal i det omfang, det er nødvendigt, for at de kan udføre deres hverv, have adgang til elektricitetsselskabers regnskaber, jf. artikel 19.

2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de i artikel 23 omhandlede regulerende myndigheder har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger kan offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

Artikel 19

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at elektricitetssektors regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2-3.

2. Elektricitetssektorer skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapitalsektors årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) (*), om årsregnskaberne for visse selskabsformer ⁽¹⁾.

Selskaber, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

3. Elektricitetssektorer skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions- og distributionsaktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvriddning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre elektricitetsaktiviteter, der ikke vedrører transmission og distribution. Indtil den 1. juli 2007 skal de føre separate regnskaber over forsyningsaktiviteter til privilegerede kunder og forsyningsaktiviteter til ikke-privilegerede kunder. Indtægter fra ejerskab af transmissions-/distributionssystemet specificeres i regnskaberne. Der skal i relevant omfang føres konsoliderede regnskaber over andre ikke-elektricitetsrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

4. Under den i stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. stk. 3, overholdes.

(*) Titlen på direktiv 78/660/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdam-traktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til traktatens artikel 54, stk. 3, litra g).

⁽¹⁾ EFT L 222 af 14.8.1978, s. 11. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/65/EF (EFT L 283 af 27.10.2001, s. 28).

KAPITEL VII

TILRETTELÆGGELSE AF SYSTEMADGANGEN

Artikel 20

Tredjeparts adgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjorte tariffer, som gælder alle privilegerede kunder, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 23, og at disse tariffer — og metoderne, hvor kun disse godkendes — offentliggøres, inden de træder i kraft.

2. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan nægte adgang, hvis systemet ikke har den nødvendige kapacitet. Afslaget skal begrundes behørigt, særlig under hensyntagen til artikel 3. Medlemsstaterne sikrer, at transmissions- eller distributionssystemoperatøren i givet fald, og når der nægtes adgang, giver relevante oplysninger om de foranstaltninger, der vil være nødvendige for at styrke nettet. Den part, som anmoder om sådanne oplysninger, kan pålægges et rimeligt gebyr, som afspejler omkostningerne ved at fremlægge sådanne oplysninger.

Artikel 21

Markedsåbning og gensidighed

1. Medlemsstaterne sikrer, at de privilegerede kunder:
 - a) indtil den 1. juli 2004 omfatter: privilegerede kunder i henhold til artikel 19, stk. 1, 2 og 3, i direktiv 96/92/EF. Medlemsstaterne offentliggør inden den 31. januar hvert år kriterierne for definitionen af disse privilegerede kunder
 - b) senest fra den 1. juli 2004 omfatter: alle erhvervs-kunder
 - c) fra den 1. juli 2007 omfatter: alle kunder.
2. For at undgå skævheder i åbningen af elektricitetsmarkederne:
 - a) må elektricitetsforsyningsaftaler med en privilegeret kunde i en anden medlemsstats system ikke være forbudt, hvis kunden betragtes som privilegeret i begge systemer

b) kan Kommissionen i tilfælde, hvor transaktioner som beskrevet i litra a) afvises, fordi kunden kun er privilegeret i et af de to systemer, efter anmodning fra den medlemsstat, hvor den privilegerede kunde hører hjemme, og under hensyntagen til markedssituationen og den fælles interesse pålægge den transaktionsafvisende part at gennemføre den ønskede forsyning.

Artikel 22

Direkte linjer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre:

- a) at alle elektricitetsproducenter og alle elektricitetsforsyningselskaber, der er etableret på deres område, kan forsyne deres egne faciliteter samt deres datterselskaber og privilegerede kunder via en direkte linje
- b) at enhver privilegeret kunde på deres område kan blive forsynet med elektricitet fra en producent og et elektricitetsforsyningselskab via en direkte linje.

2. Medlemsstaterne fastlægger kriterierne for tildeling af bevillinger til etablering af direkte linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive og ikke-diskriminerende.

3. Muligheden for at levere elektricitet via en direkte linje, jf. stk. 1, berører ikke muligheden for at indgå elektricitetsforsyningsaftaler i henhold til artikel 20.

4. Medlemsstaterne kan gøre bevillingen til etablering af en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 20, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 23.

5. Medlemsstaterne kan nægte at give bevilling til etablering af en direkte linje, hvis en sådan bevilling strider mod bestemmelserne i artikel 3. Et sådant afslag skal begrundes behørigt.

Artikel 23

Regulerende myndigheder

1. Medlemsstaterne udpeger et eller flere kompetente organer, der fungerer som regulerende myndigheder. Disse myndigheder skal være totalt uafhængige af interesser i elektricitetsindustrien. De skal som led i anvendelsen af denne artikel i det mindste have ansvar for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling, at der er effektiv konkurrence, og at markedet fungerer effektivt, idet de navnlig overvåger:

- a) reglerne for styring og tildeling af samkøringskapacitet i samråd med den eller de nationale regulerende myndigheder i de medlemsstater, hvormed der er samkøringsforbindelser
- b) ordninger til at klare kapacitetsbegrænsninger i det nationale elektricitetssystem
- c) den tid, det tager transmissions- og distributionsselskaber at foretage tilslutninger og reparationer
- d) transmissions- og distributionssystemoperatørers offentliggørelse af relevante oplysninger om samkøringslinjer, brug af nettet og tildeling af kapacitet til interesserede parter, under hensyntagen til behovet for at behandle oplysninger, der ikke forelægges samlet, som forretningsmæssigt fortrolige
- e) den effektive adskillelse af regnskaber, som anført i artikel 19, for at sikre, at der ikke sker krydssubsidiering mellem produktions-, transmissions-, distributions- og forsyningsaktiviteter
- f) vilkår, betingelser og tariffer for tilslutning af nye elektricitetsproducenter for at garantere, at de er objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, især ved at tage fuldt hensyn til omkostninger og fordele ved de forskellige teknologier vedrørende vedvarende energikilder, decentral produktion og kombineret kraftvarme
- g) det omfang, i hvilket transmissions- og distributionssystemoperatører opfylder deres forpligtelser i henhold til artikel 9 og 14
- h) omfanget af gennemsigtighed og konkurrence.

De myndigheder, der er oprettet i medfør af denne artikel, offentliggør en årlig rapport om deres overvågningsopgaver, jf. litra a)-h).

2. De regulerende myndigheder skal have ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, inden de træder i kraft, for:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer. Tarifferne eller metoderne skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettens levedygtighed
- b) tilvejebringelse af balanceringsydelser.

3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne fastsætte, at de regulerende myndigheder skal forelægge de tariffer eller i det mindste de metoder, der er anført i stk. 2, samt de ændringer, der er anført i stk. 4, til formel godkendelse. Det relevante organ skal i sådanne tilfælde have beføjelse til enten at vedtage eller at forkaste et udkast til afgørelse herom fra tilsynsmyndighederne.

Disse tariffer eller metoder eller ændringer heri offentliggøres sammen med afgørelsen om den formelle vedtagelse. En formel forkastelse af et udkast til afgørelse samt begrundelsen herfor offentliggøres ligeledes.

4. De regulerende myndigheder skal have beføjelse til at kræve, at transmissions- og distributionssystemoperatørene om nødvendigt skal ændre de i stk. 1, 2 og 3 omhandlede vilkår og betingelser, tariffer, regler, ordninger og metoder for at sikre, at disse er proportionelle og anvendes på en ikke-diskriminerende måde.

5. Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions- eller distributionssystemoperatør for så vidt angår de i stk. 1, 2 og 4 omhandlede spørgsmål, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse inden to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. En sådan afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

Hvis en klage vedrører tilslutningstariffer for større nye produktionsanlæg, kan den regulerende myndighed forlænge perioden på to måneder.

6. Enhver part, der er berørt, og som har ret til at klage over en afgørelse vedrørende metoder, som er truffet i henhold til stk. 2, 3 eller 4, eller, når den regulerende myndighed har pligt til at foretage høring over de foreslåede metoder, kan senest inden to måneder efter offentliggørelsen af afgørelsen eller forslaget til afgørelse, eller hurtigere, hvis fastsat af medlemsstaterne, klage over afgørelsen. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

7. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at sikre, at de regulerende myndigheder kan udføre de i stk. 1-5 omhandlede opgaver effektivt og hurtigt.

8. Medlemsstaterne udarbejder passende, effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, særlig artikel 82.

De enkelte medlemsstaters ansvarlige myndigheder forelægger hvert år den 31. juli frem til 2010 i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen en rapport for Kommissionen om markedsdominans og aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd. Denne rapport skal også indeholde en gennemgang af

ændringer i ejerskabsforholdene samt af de praktiske foranstaltninger, som er truffet på nationalt plan for at sikre et tilstrækkeligt spektrum af markedsaktører eller for at forøge samkøringen og konkurrencen. Fra 2010 udarbejder de kompetente myndigheder en sådan rapport hvert andet år.

9. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes forvaltningsretlige eller straffretlige procedurer i overensstemmelse med national ret, mod de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.

10. I tilfælde af grænseoverskridende tvister er den beslutende tvistbilæggelsesmyndighed den regulerende myndighed, der har kompetence i forhold til den systemoperatør, som nægter brug af eller adgang til systemet.

11. Indbringelse af en klage, jf. stk. 5 og 6, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til fællesskabsretten og national ret.

12. De nationale tilsynsmyndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked og lige konkurrencevilkår ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en gennemsigtig måde

KAPITEL VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 24

Beskyttelsesforanstaltninger

Opstår der en pludselig krise på energimarkedet, eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller systemets integritet, kan en medlemsstat midlertidigt træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

Sådanne foranstaltninger må ikke forstyrre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, mere end højst nødvendigt og må ikke være mere vidtgående, end det er strengt nødvendigt for at afhjælpe de pludselige vanskeligheder, der er opstået.

Den pågældende medlemsstat underretter omgående de øvrige medlemsstater om foranstaltningerne og underretter samtidig Kommissionen, som kan beslutte, at medlemsstaten skal ændre eller ophæve foranstaltningerne, hvis de medfører konkurrenceforvridning og påvirker samhandelen negativt på en måde, som strider imod den fælles interesse.

Artikel 25

Overvågning af import af elektricitet

Medlemsstaterne informerer hver tredje måned Kommissionen om den import af elektricitet, målt i fysiske strømme, der har fundet sted fra tredjelande i de foregående tre måneder.

Artikel 26

Undtagelser

1. Medlemsstater, som efter dette direktivs ikrafttræden kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af deres små isolerede systemer, kan anmode om undtagelser fra de relevante bestemmelser i kapitel IV, V, VI og VII, samt kapitel III i tilfælde af mikro isolerede systemer, for så vidt angår renovering, opgradering og udvidelse af eksisterende kapacitet; sådanne undtagelser kan indrømmes dem af Kommissionen. Denne underretter under iagttagelse af kravet om fortrolighed medlemsstaterne om sådanne anmodninger, inden den træffer afgørelse. Afgørelsen offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Denne artikel gælder også for Luxembourg.

2. En medlemsstat, som efter direktivets ikrafttræden af tekniske grunde har væsentlige problemer med at åbne sit marked for visse begrænsede grupper af erhvervs kunder, jf. artikel 21, stk. 1, litra b), kan anmode om undtagelse fra denne bestemmelse, som Kommissionen kan indrømme den for en periode på højst 18 måneder efter den i artikel 30, stk. 1, anførte dato. En sådan undtagelse ophører under alle omstændigheder på den i artikel 21, stk. 1, litra c), anførte dato.

Artikel 27

Revisionsprocedure

Hvis Kommissionen på grundlag af konklusionen i den i artikel 28, stk. 3, nævnte rapport — på grund af den effektive måde, hvorpå der er blevet givet netadgang i en medlemsstat, som har sikret fuldstændig, ikke-diskriminerende og uhindret netadgang — må konstatere, at visse forpligtelser, som dette direktiv pålægger selskaberne (herunder forpligtelserne vedrørende distributionssystemoperatørernes selskabsmæssige uafhængighed) ikke står i forhold til det mål, der søges nået, kan den berørte medlemsstat anmode Kommissionen om at blive undtaget fra det pågældende krav.

Medlemsstaten skal omgående meddele Kommissionen sin anmodning samt alle de oplysninger, som er nødvendige for at dokumentere, at konklusionen i rapporten om, at der sikres effektiv netadgang, vil blive fastholdt.

Inden tre måneder efter at Kommissionen er blevet underrettet om anmodningen, vedtager den en udtalelse om den berørte medlemsstats anmodning og forelægger eventuelt forslag for Europa-Parlamentet og Rådet om at ændre de relevante

bestemmelser i direktivet. Kommissionen kan i forslag til ændring af direktivet foreslå at undtage den berørte medlemsstat fra særlige krav, hvis denne medlemsstat i givet fald gennemfører lige så effektive foranstaltninger.

Artikel 28

Rapportering

1. Kommissionen overvåger og evaluerer anvendelsen af dette direktiv og forelægger inden udgangen af det første år efter dette direktivs ikrafttræden og derefter hvert år en samlet situationsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten skal mindst indeholde følgende:

- a) indhøstede erfaringer og fremskridt med hensyn til skabelsen af et fuldstændigt og velfungerende indre elektricitetsmarked og de resterende hindringer herfor, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd og den måde, hvorpå disse indvirker på markedsfordrejningen
- b) i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse og tariffer i dette direktiv har medvirket til at sikre en retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til Fællesskabets elektricitets-system og ensartede konkurrenceniveauer, samt hvilke økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser åbningen af elektricitetsmarkedet har haft for kunderne
- c) en undersøgelse af spørgsmål vedrørende systemkapaciteten og forsynings sikkerheden for elektricitet i Fællesskabet, navnlig den eksisterende og forventede balance mellem efterspørgsel og udbud, under hensyntagen til den fysiske kapacitet for udveksling mellem områder
- d) foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører, og som vil være genstand for særlig opmærksomhed
- e) implementeringen af undtagelsen i henhold til artikel 15, stk. 2, med henblik på en eventuel revision af tærsklen
- f) en generel vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til bilaterale forbindelser med tredjelande, som producerer og eksporterer eller transporterer elektricitet, herunder fremskridt med hensyn til markedsintegration, elektricitetshandelens samfundsmæssige og miljømæssige konsekvenser, handel og adgang til sådanne tredjelandes net
- g) eventuelle harmoniseringsbehov, der ikke har tilknytning til direktivets bestemmelser

h) en beskrivelse af, hvordan medlemsstaterne i praksis har gennemført kravene med hensyn til energimærkning som anført i artikel 3, stk. 6, og hvordan der er blevet taget hensyn til henstillinger fra Kommissionen herom.

Denne rapport kan eventuelt indeholde henstillinger, navnlig vedrørende mærkningsbestemmelsens anvendelsesområde og udformning, herunder den måde, hvorpå der henvises til eksisterende referencenkilder og især indholdet af disse kilder, navnlig hvorledes information om den miljømæssige indvirkning af i det mindste CO₂-emissioner og radioaktivt affald fra elektricitetsproduktion fra forskellige energikilder kan tilvejebringes på en gennemsigtig, let tilgængelig og sammenlignelig måde i hele EU, og hvorledes medlemsstaternes foranstaltninger for at kontrollere nøjagtigheden af leverandørernes oplysninger kan forenkles, samt foranstaltninger for at modvirke negative virkninger af markedsdominans og markedsconcentration.

2. Hvert andet år skal den i stk. 1 nævnte rapport også indeholde en analyse af de forskellige foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne for at opfylde offentlige serviceforpligtelser, og en vurdering af, hvor effektive de har været, især deres indvirkning på konkurrencen på elektricitetsmarkedet. Denne rapport kan i givet fald indeholde henstillinger vedrørende foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan, for at opnå høje standarder for offentlige tjenesteydelser eller foranstaltninger, der skal forhindre opdeling af markedet.

3. Kommissionen forelægger senest den 1. januar 2006 Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret rapport om fremskridtene med hensyn til at etablere det indre marked for elektricitet. Rapporten skal navnlig omhandle:

- eksistensen af en ikke-diskriminerende netadgang
- effektiv regulering
- udviklingen af samkøringsinfrastruktur og forsyningsikkerhedssituationen i Fællesskabet
- i hvilken udstrækning små virksomheder og private får det fulde udbytte af markedets åbning, navnlig for så vidt angår standarden af de offentlige tjenesteydelser og forsyningspligten
- i hvilken udstrækning markederne i praksis er åbne for effektiv konkurrence, herunder aspekter som markedsdominans, markedsconcentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd
- i hvilken udstrækning kunderne reelt skifter leverandører og genforhandler tariffer

- prisudviklingen, herunder forsyningspriserne, i forhold til graden af markedsåbning
- erfaringer indhøstet i forbindelse med anvendelsen af direktivet med hensyn til den effektive uafhængighed af systemoperatører i vertikalt integrerede selskaber, og om der ud over funktionel uafhængighed og regnskabsmæssig adskillelse er udviklet andre foranstaltninger, som har virkninger, der svarer til selskabsmæssig selskabsretlig adskillelse.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre høje standarder for offentlige tjenesteydelser.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre distributionssystemoperatørernes fulde og effektive uafhængighed inden den 1. juli 2007. Om nødvendigt omfatter disse forslag i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen også foranstaltninger til at imødegå problemer i forbindelse med markedsdominans, markedsconcentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd.

Artikel 29

Ophævelse

Direktiv 90/547/EØF ophæves med virkning fra den 1. juli 2004.

Direktiv 96/92/EF ophæves herved fra den 1. juli 2004; dette berører dog ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til fristerne for gennemførelse og anvendelse af nævnte direktiv. Henvisninger til det ophævede direktiv betragtes som henvisninger til nærværende direktiv og læses i henhold til sammenligningstabellen i bilag B.

Artikel 30

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. juli 2004. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne kan udsætte gennemførelsen af artikel 15, stk. 1, indtil den 1. juli 2007. Dette berører ikke kravene i artikel 15, stk. 2.

3. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 31

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 32

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juni 2003.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

A. TSOCHATZOPOULOS

Formand

BILAG A

Foranstaltninger vedrørende forbrugerbeskyttelse

Med forbehold af Fællesskabets bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, særlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF ⁽¹⁾ og Rådets direktiv 93/13/EF ⁽²⁾, skal de foranstaltninger, der henvises til i artikel 3, sikre, at kunder:

- a) har ret til en kontrakt med deres elleverandør, idet der i kontrakten angives følgende:
- leverandørens navn og adresse
 - hvilke ydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning
 - de typer vedligeholdelsesservice, der eventuelt tilbydes
 - hvordan aktuel information om gældende tariffer og vedligeholdsgebyrer kan indhentes
 - kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og afslutning af ydelserne og af kontrakten samt en eventuel ret til opsigelse
 - eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, og
 - hvordan procedurerne for bilægelse af tvister, jf. litra f), iværksættes.

Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder underrettes der om betingelserne forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmand, underrettes der også om betingelserne forud for kontraktens indgåelse

- b) underrettes med passende varsel, hvis leverandøren agter at ændre kontraktbestemmelserne, og orienteres om deres ret til at hæve kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandørerne giver deres kunder direkte meddelelse om enhver gebyrforhøjelse, idet dette skal ske på et passende tidspunkt og senest én normal faktureringsperiode efter forhøjelsens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne kan hæve kontrakten, hvis de ikke godkender de nye betingelser, som elleverandøren har underrettet dem om
- c) modtager gennemsigtige oplysninger om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af elleverancer
- d) tilbydes et bredt udvalg af betalingsmetoder. Enhver forskel i vilkår og betingelser skal afspejle leverandørens udgifter ved de forskellige betalingssystemer. De generelle vilkår og betingelser skal være rimelige og gennemsigtige. De skal anføres i et klart og forståeligt sprog. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder
- e) ikke skal betale for at skifte leverandør
- f) nyder godt af gennemskuelige, enkle og billige procedurer for behandling af deres klager. Sådanne procedurer skal gøre det muligt at bilægge tvister hurtigt og rimeligt og skal, hvis det skønnes hensigtsmæssigt, indeholde bestemmelser om et erstatnings- og/eller tilbagebetalingssystem. Når det er muligt, bør principperne i Kommissionens henstilling 98/257/EF ⁽³⁾ følges
- g) informeres om deres rettigheder med hensyn til forsyningspligt, hvis de er omfattet af forsyningspligt i henhold til de bestemmelser, medlemsstaterne har vedtaget i medfør af artikel 3, stk. 3.

⁽¹⁾ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

BILAG B

Sammenligningstabel

Direktiv 96/92/EF	Dette direktiv	
Artikel 1	Artikel 1	Anvendelsesområde
Artikel 2	Artikel 2	Definitioner
Artikel 3 og artikel 10, stk. 1	Artikel 3	Offentlige serviceforpligtelser og forbrugerbeskyttelse
—	Artikel 4	Overvågning af forsyningssikkerheden
Artikel 7, stk. 2	Artikel 5	Tekniske forskrifter
Artikel 4 og 5	Artikel 6	Bevillingsprocedure med henblik på ny kapacitet
Artikel 4 og 6	Artikel 7	Udbud med henblik på ny kapacitet
Artikel 7, stk. 1	Artikel 8	Udpegning af transmissionssystemoperatører
Artikel 7, stk. 3, 4 og 5	Artikel 9	Transmissionssystemoperatørernes opgaver
Artikel 7, stk. 6	Artikel 10	Adskillelse af transmissionssystemoperatører
Artikel 8	Artikel 11	Lastfordeling og afstemning
Artikel 9	Artikel 12	Transmissionssystemoperatørernes tavshedspligt
Artikel 10 stk. 2 og 3	Artikel 13	Udpegning af distributionssystemoperatører
Artikel 11	Artikel 14	Distributionssystemoperatørernes opgaver
—	Artikel 15	Adskillelse af distributionssystemoperatører
Artikel 12	Artikel 16	Distributionssystemoperatørernes tavshedspligt
—	Artikel 17	Operatøren for et kombineret system
Artikel 13	Artikel 18	Adgang til regnskaber
Artikel 14	Artikel 19	Regnskabsmæssig adskillelse
Artikel 15-18	Artikel 20	Tredjeparts adgang
Artikel 19	Artikel 21	Markedsåbning og gensidighed
Artikel 21	Artikel 22	Direkte linjer
Artikel 20, stk. 3 og 4, og artikel 22	Artikel 23	Regulerende myndigheder
Artikel 23	Artikel 24	Beskyttelsesforanstaltninger
—	Artikel 25	Overvågning af import af elektricitet
Artikel 24	Artikel 26	Undtagelser
—	Artikel 27	Revisionsprocedure
Artikel 25 og 26	Artikel 28	Rapportering
—	Artikel 29	Ophævelse
Artikel 27	Artikel 30	Gennemførelse
Artikel 28	Artikel 31	Ikrafttræden
Artikel 29	Artikel 32	Adressater
	Bilag A	Foranstaltninger vedrørende forbrugerbeskyttelse

Erklæringer vedrørende nedluknings- og affaldsforvaltningsaktiviteter

Interinstitutionel erklæring

Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen understreger, at det er nødvendigt, at medlemsstaterne sikrer, at tilstrækkelige finansielle ressourcer til nedluknings- og affaldsforvaltningsaktiviteter, der revideres i medlemsstaterne, rent faktisk anvendes til det formål, de er afsat til, samt at de forvaltes på en gennemsigtig måde, for således at undgå hindringer for loyal konkurrence på energimarkedet.

Erklæring fra Kommissionen

Kommissionen noterer sig, at det er vigtigt at sikre, at de midler, der er afsat til nedluknings- og affaldsforvaltningsaktiviteter, der vedrører Euratom-traktatens mål, forvaltes på en gennemsigtig måde og udelukkende anvendes til det omhandlede formål. I den forbindelse har den til hensigt inden for rammerne af sine ansvarsområder under Euratom-traktaten at offentliggøre en årlig rapport om anvendelsen af midler til nedlukning og affaldsforvaltning. Den vil lægge særlig vægt på at sikre, at fællesskabslovgivningens relevante bestemmelser anvendes fuldt ud.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/55/EF

af 26. juni 2003

om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, artikel 55 og artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾,

ud fra følgende betragtninger:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas ⁽⁴⁾ har bidraget betydeligt til gennemførelsen af det indre marked for gas.

(2) Erfaringerne fra gennemførelsen af det nævnte direktiv viser de fordele, som det indre marked for naturgas kan føre til i form af effektiviseringsgevinster, prisfald, højere servicestandarder og øget konkurrenceevne. Der er imidlertid stadig betydelige mangler og fortsat muligheder for at få markedet til at fungere bedre. Bl.a. er der behov for konkrete foranstaltninger til sikring af lige konkurrencevilkår og mindskelse af risikoen for markedsdominans og aggressiv adfærd, sikring af ikke-diskriminerende transmissions- og distributionstariffer via netadgang på grundlag af tariffer, der offentliggøres, inden de træder i kraft, og sikring af, at små og sårbare kunders rettigheder beskyttes.

⁽¹⁾ EFT C 240 E af 28.8.2001, s. 60 og EFT C 227 E af 24.9.2002, s. 393.

⁽²⁾ EFT C 36 af 8.2.2002, s. 10.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 13.3.2002 (EUT C 47 E af 27.2.2003, s. 367), Rådets fælles holdning af 3.2.2003 (EUT C 50 E af 4.3.2003, s. 36) og Europa-Parlamentets afgørelse af 4.6.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

(3) Det Europæiske Råd i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 opfordrede til en hurtig indsats for at fuldføre det indre marked for både elektricitet og gas og til at fremskynde liberaliseringen i disse sektorer, idet målet er, at det indre marked bliver velfungerende. Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning af 6. juli 2000 om Kommissionens anden rapport om liberalisering af energimarkederne Kommissionen til at vedtage en detaljeret tidsplan for opfyldelse af nøje fastlagte målsætninger med henblik på gradvis at opnå fuldstændig liberalisering af energimarkedet.

(4) De rettigheder, der er sikret de europæiske borgere i EF-traktaten — fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og fri etableringsret — er kun mulige i et helt åbent marked, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.

(5) I betragtning af den forventede stigning i afhængigheden af naturgas bør det overvejes at gennemføre initiativer og foranstaltninger til fremme af gensidige aftaler om adgang til tredjelandes net samt markedsintegration.

(6) De væsentligste hindringer for at gennemføre et fuldt fungerende og konkurrencedygtigt indre marked har bl.a. at gøre med spørgsmål om adgang til nettet, adgang til oplagring, nettarifiering, interoperabilitet mellem systemer og forskellige grader af markedsåbning medlemsstaterne imellem.

(7) Det er en forudsætning for velfungerende konkurrence, at der er ikke-diskriminerende, gennemsigtig adgang til nettene til rimelige priser.

(8) En vigtig forudsætning for at få gennemført det indre marked for gas er ikke-diskriminerende adgang til transmissions- og distributionssystemoperatørernes net. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan omfatte et eller flere selskaber.

(9) Såfremt et gasselskab, der varetager transmissions-, distributions-, lager- og LNG (flydende naturgas) aktiviteter, i sin retlige form er adskilt fra selskaber, der varetager produktions- og/eller forsyningsaktiviteter, kan de udpe-

gede systemoperatører være det samme selskab som det, der ejer infrastrukturen.

- (10) For at sikre reel, ikke-diskriminerende netadgang vil det være hensigtsmæssigt, at distributions- og transmissions-systemerne drives som selskabsretligt adskilte enheder, hvor der forekommer vertikalt integrerede selskaber. Kommissionen bør vurdere foranstaltninger med samme virkning, som er udviklet af medlemsstaterne for at opfylde dette krav, og i givet fald indgive forslag til ændring af dette direktiv.

Det vil desuden være hensigtsmæssigt, at transmissions- og distributionssystemoperatører har reel beslutningskompetence med hensyn til, hvilke aktiver der er nødvendige for at vedligeholde, drive og udvikle nettene, når de pågældende aktiver ejes og drives af vertikalt integrerede selskaber.

Det er imidlertid vigtigt at sondre mellem sådan selskabsretlig adskillelse og ejerskabsmæssig adskillelse. Selskabsretlig adskillelse indebærer ikke nogen ændring med hensyn til ejerskab til aktiver, og der er intet til hinder for ensartede eller identiske beskæftigelsesvilkår i alle dele af et vertikalt integreret selskab. En ikke-diskriminerende beslutningsproces bør sikres gennem organisatoriske procedurer for de ansvarlige beslutningstageres uafhængighed.

- (11) For ikke at pålægge små distributionselskaber en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage disse fra kravene om selskabsretlig adskillelse vedrørende distribution.
- (12) For at gøre det lettere for et gasselskab, der er etableret i en medlemsstat, at indgå aftaler om levering af gas til privilegerede kunder i en anden medlemsstat, bør medlemsstaterne og hvor relevant de nationale regulerende myndigheder arbejde hen imod ensartede vilkår og den samme adgang til frit at vælge leverandør i hele det indre marked.
- (13) Det er vigtigt, at der finder en effektiv regulering sted, som forstås af en eller flere nationale regulerende myndigheder, med henblik på at sikre ikke-diskriminerende adgang til nettet. Medlemsstaterne præciserer de regulerende myndigheders opgaver, kompetence og administrative beføjelser. Det er væsentligt, at de regulerende myndigheder tillægges det samme minimum af kompetence i alle medlemsstater. Disse myndigheder bør have kompetence til at fastsætte eller godkende tarifferne eller

i det mindste de metoder, der ligger til grund for beregningen af transmissions- og distributionstariffer og tariffer for adgang til LNG-faciliteter. For at undgå usikkerhed og dyre og tidskrævende stridigheder bør disse tariffer offentliggøres, inden de træder i kraft.

- (14) Kommissionen har tilkendegivet, at den agter at ned sætte en gruppe af europæiske regulerende myndigheder for elektricitet og gas, som vil være et passende rådgivende instrument til fremme af samarbejdet og samordningen mellem nationale regulerende myndigheder med henblik på at fremme udviklingen af det indre marked for elektricitet og gas og opnå en ensartet anvendelse i medlemsstaterne af dette direktiv, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling ⁽²⁾.
- (15) For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye selskaber, er det nødvendigt at indføre ikke-diskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Så snart gasmarkedet er tilstrækkeligt smidigt, bør dette opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af gas, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. Så længe et sådant smidigt marked ikke findes, bør de regulerende myndigheder spille en aktiv rolle for at sikre, at tarifferne for balanceringsydelser er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktion og forbrug af gas og til ikke at bringe systemet i fare.
- (16) De nationale regulerende myndigheder bør kunne fastsætte eller godkende tariffer, eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatører, distributions-systemoperatører eller LNG-operatører eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de nationale regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af foranstaltninger til efterspørgselsstyring.
- (17) Fordelene ved det indre marked skal komme hele Fællesskabets industri og handel, herunder små og mellemstore virksomheder, og alle Fællesskabets borgere til gode så hurtigt som muligt såvel ud fra en rimelighedsbetragtning som af hensyn til konkurrenceevnen og den beskæftigelse, som vil være en indirekte følge af de effektiviseringsgevinster, som virksomhederne vil opnå.

⁽¹⁾ Se side 37 i denne EUT.

⁽²⁾ Se side 1 i denne EUT.

- (18) Gaskunderne skal frit kunne vælge leverandør. Der bør imidlertid gås etapevis frem ud fra en konkret tidsplan, når det drejer sig om gennemførelse af det indre gasmarked, således at virksomhederne kan tilpasse sig og for at sikre, at der findes tilstrækkelige foranstaltninger og systemer til at beskytte kundernes interesser, og sikre, at de har en reel og effektiv ret til at vælge leverandør.
- (19) En gradvis markedsåbning hen mod fuld konkurrence bør snarest muligt fjerne forskellene medlemsstaterne imellem. Der bør sikres gennemsigtighed og sikkerhed i forbindelse med direktivets gennemførelse.
- (20) Direktiv 98/30/EF bidrager til adgang til oplagring som en del af gassystemet. I lyset af de erfaringer, der er indvundet ved gennemførelse af det indre marked, bør der træffes yderligere foranstaltninger for at tydeliggøre bestemmelserne om adgang til oplagring og hjælpefunktioner.
- (21) Lagerfaciliteter er bl.a. af afgørende betydning for overholdelsen af offentlige serviceforpligtelser, såsom forsyningsikkerhed. Dette bør ikke føre til konkurrencefordrejning eller diskrimination i adgangen til oplagring.
- (22) Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikke-diskriminerende tariffer for adgang til transport. Disse tariffer skal gælde for alle systembrugere på et ikke-diskriminerende grundlag. Hvis lagerfaciliteter, linepack eller hjælpefunktioner opererer på et marked med tilstrækkelig konkurrence, kan der gives adgang på grundlag af gennemsigtige og ikke-diskriminerende markedsbaserede mekanismer.
- (23) Af hensyn til forsyningsikkerheden må balancen mellem udbud og efterspørgsel overvåges i hver enkelt medlemsstat, efterfulgt af en rapport om situationen på fællesskabsplan, under hensyntagen til sammenkoblingskapaciteten mellem de forskellige områder. Denne overvågning bør finde sted i tilstrækkelig god tid, så der kan træffes passende foranstaltninger, hvis forsyningsikkerheden er truet. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet, bør bidrage til at sikre en stabil gasforsyning.
- (24) Medlemsstaterne sørger for, idet der tages højde for de nødvendige kvalitetskrav, at sikre biogas og gas fremstillet af biomasse eller andre typer gas ikke-diskriminerende adgang til gasnettet på betingelse af, at en sådan adgang er fuldt forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder. Disse regler og standarder bør sikre, at disse gasser teknisk set og sikkert kan injiceres i og transporteres gennem naturgassystemet og bør også vedrøre disse gassers kemiske egenskaber.
- (25) Langtidskontrakter vil fortsat være en vigtig del af medlemsstaternes gasforsyning og bør fortsat være en mulighed for gasforsyningselskaberne i det omfang, de ikke er i modstrid med dette direktivs målsætninger og er i overensstemmelse med traktaten, herunder konkurrencereglerne. Der skal derfor tages hensyn til dem ved gassel-skabernes planlægning af forsyning og transportkapacitet.
- (26) For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlige tjenesteydelser i Fællesskabet, skal alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlige tjenesteydelser, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlige tjenesteydelser.
- Medlemsstaterne bør sikre, at kunderne, når de tilsluttes gassystemet, bliver underrettet om deres ret til at få leveret naturgas af en bestemt kvalitet til rimelige priser. De foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer for at beskytte endelige kunder, kan være forskellige for husholdninger og små og mellemstore virksomheder.
- (27) Overholdelse af krav vedrørende offentlige tjenesteydelser er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumsstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvorved der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlige tjenesteydelser kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at fællesskabslovgivningen overholdes.
- (28) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, kan især omfatte relevante økonomiske incitament, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet. Disse ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.
- (29) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, skal Kommissionen underrettes i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3.

- (30) Formålet med dette direktiv, nemlig oprettelse af et vel-fungerende indre marked for gas med lige konkurrenceforhold, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (31) I lyset af erfaringen med anvendelsen af Rådets direktiv 91/296/EØF af 31. maj 1991 om transit af naturgas gennem de overordnede net ⁽¹⁾ bør der træffes foranstaltninger for at sikre ensartede og ikke-diskriminerende adgangsordninger for transmission, herunder grænseoverskridende transmission af gas medlemsstaterne imellem. For at sikre ensartet behandling ved adgang til gasnet, også i tilfælde af transit, bør direktivet ophæves, uden at det anfægter kontinuiteten for kontrakter indgået i henhold til ovennævnte direktiv. En ophævelse af direktiv 91/296/EØF bør ikke forhindre indgåelse af langtidskontrakter i fremtiden.
- (32) Da de ændringer, der skal foretages i direktiv 98/30/EF, er omfattende, er det af hensyn til klarheden mest rationelt at omarbejde de pågældende bestemmelser.
- (33) Dette direktiv respekterer de fundamentale rettigheder og overholder de principper, der er nedfældet navnlig i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- (34) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽²⁾ —

VEDTAGET FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas. Det fastlægger

regler for, hvordan sektoren for naturgas skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af autorisationer til transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas, samt hvorledes systemerne skal drives.

2. De regler, der fastsættes i dette direktiv om naturgas, som også omfatter flydende naturgas (LNG), gælder ligeledes for biogas og gas fra biomasse eller andre typer gas, i det omfang sådanne gasser teknisk set og sikkert kan injiceres og transporteres gennem naturgassystemet.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »naturgasselskab«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager mindst én af følgende funktioner: produktion, transmission, distribution, forsyning, køb eller oplagring af naturgas, herunder af LNG, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er endelig kunde
- 2) »opstrømsrørledningsnet«: enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives og/eller er anlagt som en del af et olie- eller gasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere af sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal
- 3) »transmission«: transport af naturgas gennem andre former for højtryksrørledningsnet end opstrømsrørledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning
- 4) »transmissionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager transmissionsfunktionen og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transmission af gas
- 5) »distribution«: transport af naturgas via lokale eller regionale ledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning
- 6) »distributionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager distributionsfunktionen og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter distribution af gas

⁽¹⁾ EFT L 147 af 12.6.1991, s. 37. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 95/49/EF (EFT L 233 af 30.9.1995, s. 86).

⁽²⁾ EFT L 184 af 17.07.1999, s. 23.

- 7) »forsyning«: salg, herunder videresalg, af naturgas, herunder af LNG, til kunder
- 8) »forsyningselskab«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager forsyningsaktiviteten
- 9) »lagerfacilitet«: et anlæg, der anvendes til oplagring af naturgas, og som ejes og/eller drives af et naturgasselskab, herunder den del af LNG-faciliteter, der benyttes til oplagring, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, og bortset fra faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv
- 10) »lagersystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring og er ansvarlig for driften af en lagerfacilitet
- 11) »LNG-facilitet«: en terminal, som anvendes til flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG, herunder de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet, bortset fra de dele af LNG-terminaler, der benyttes til oplagring
- 12) »LNG-systemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG og er ansvarlig for driften af en LNG-facilitet
- 13) »system«: alle transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter og/eller lagerfaciliteter, som ejes og/eller drives af et naturgasselskab, herunder linepack og selskabets eller tilknyttede selskabers tilknyttede faciliteter, som leverer hjælpefunktioner, der er nødvendige for at give adgang til transmission, distribution og LNG
- 14) »hjelpefunktioner«: alle funktioner, der er nødvendige for adgang til og drift af et transmissions- og/eller distributionssystem og/eller LNG-faciliteter og/eller lagerfaciliteter, herunder mængdebalancerings- og blandingsanlæg, men ikke faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv
- 15) »linepack«: oplagring af gas ved kompression i gastransmissions- og distributionssystemer, men ikke faciliteter, der er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv
- 16) »sammenkoblet system«: en række systemer, der er indbyrdes forbundne
- 17) »sammenkoblingslinje«: transmissionslinje, som krydser en grænse mellem medlemsstater med det ene formål at forbinde disse medlemsstaters nationale transmissionssystemer
- 18) »direkte linje«: en naturgasrørledning, der supplerer det sammenkoblede system
- 19) »integreret naturgasselskab«: et vertikalt eller horisontalt integreret selskab
- 20) »vertikalt integreret selskab«: et naturgasselskab eller en gruppe af selskaber, hvis indbyrdes forhold er defineret i artikel 3, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med virksomhedssammenlutninger⁽¹⁾, såfremt selskabet eller gruppen udøver mindst en af følgende former for aktivitet: transmission, distribution, LNG eller oplagring, og mindst en af følgende former for aktivitet: produktion af eller forsyning med naturgas
- 21) »horisontalt integreret selskab«: et selskab, der udøver mindst en af følgende former for aktivitet: produktion, transmission, distribution, forsyning eller oplagring af naturgas, sideløbende med en ikke-naturgasrelateret aktivitet
- 22) »tilknyttet selskab«: en tilknyttet virksomhed efter artikel 41 i Rådets syvende direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g)^(*), om konsoliderede regnskaber⁽²⁾ og/eller en associeret virksomhed efter artikel 33, stk. 1, i nævnte direktiv og/eller et selskab, som tilhører samme selskabsdeltagere
- 23) »systembrugere«: alle fysiske eller juridiske personer, der forsyner eller forsynes fra et system
- 24) »kunder«: grossister og endelige kunder, der køber naturgas, samt naturgasselskaber, der køber naturgas
- 25) »privatkunder«: kunder, der køber naturgas til deres eget husholdningsforbrug
- 26) »erhvervs-kunder«: kunder, som køber naturgas, der ikke er til brug i deres egen husholdning
- 27) »endelige kunder«: kunder, der køber naturgas til eget brug
- 28) »privilegerede kunder«: kunder, som frit kan købe gas fra en leverandør efter eget valg, jf. artikel 23 i dette direktiv

(*) Titlen på direktiv 83/349/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdam-traktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til traktatens artikel 54, stk. 3, litra g).

(1) EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1310/97 (EFT L 180 af 9.7.1997, s. 1).

(2) EFT L 193 af 18.7.1983, s. 1. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/65/EF (EFT L 283 af 27.10.2001, s. 28).

- 29) »grossister«: enhver fysisk eller juridisk person, der køber naturgas med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor de pågældende er etableret, bortset fra transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører
- 30) »langtidsplanlægning«: naturgasselskabers langsigtede forsyningsplanlægning og planlægning af transportkapacitet med henblik på at tilfredsstille systemets efterspørgsel efter naturgas, diversificere kilderne og sikre forsyninger til kunderne
- 31) »marked under opbygning«: en medlemsstat, hvor den første kommercielle forsyning i henhold til dens første langtidsaftale om naturgasforsyning har fundet sted for mindre end ti år siden
- 32) »sikkerhed«: såvel sikkerhed med hensyn til naturgasforsyning som teknisk sikkerhed
- 33) »ny infrastruktur«: en infrastruktur, der ikke er fuldt ud etableret ved dette direktivs ikrafttræden.

KAPITEL II

GENERELLE REGLER FOR SEKTORENS ORGANISATION

Artikel 3

Offentlige serviceforpligtelser og forbrugerbeskyttelse

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at naturgasselskaber drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt naturgasmarked. De afstår fra at forskelsbehandle disse selskaber for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.

2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 86, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge selskaber, der opererer inden for gassektoren, offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningsikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende samt kontrollerbare, og de skal sikre EU-naturgasselskaber lige adgang til nationale forbrugere. I relation til forsyningsikkerhed, energieffektivitet/efterspørgselsstyring og til opfyldelse af miljømålsætningerne, som omhandlet i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidsplanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.

3. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte de endelige kunder og til at sikre en høj grad af forbrugerbeskyttelse, og sikrer navnlig, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder, herunder passende foranstaltninger for at hjælpe dem med at undgå afbrydelser af energiforsyningen. I denne forbindelse kan medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger til at beskytte endelige kunder i fjerntliggende områder, som er tilsluttet gassystemet. Medlemsstaterne kan med henblik herpå udpege en forsyningspligtig leverandør. De sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i generelle kontraktbetingelser og -vilkår, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister. Medlemsstaterne sikrer, at privilegerede kunder reelt kan skifte til en ny leverandør. Med hensyn til i det mindste privatkunder omfatter disse foranstaltninger omfatte de tiltag, der omhandles i bilag A.

4. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne for social og økonomisk samhørighed, miljøbeskyttelse, herunder eventuelt midler til bekæmpelse af klimaændringer, samt forsyningsikkerhed. Sådanne foranstaltninger kan især omfatte passende økonomiske incitament, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet til vedligeholdelse og etablering af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet.

5. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende i artikel 4 på distribution, for så vidt anvendelsen af disse bestemmelser retligt eller faktisk ville hindre opfyldelsen af de forpligtelser, der er pålagt naturgasselskaber under hensyn til almen økonomisk interesse, og for så vidt angår udviklingen af samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. I henhold til dette direktiv og til artikel 86 i traktaten omfatter Fællesskabets interesse bl.a. konkurrence i forbindelse med privilegerede kunder.

6. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De meddeler derefter hvert andet år Kommissionen enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

Artikel 4

Autorisationsprocedure

1. I tilfælde, hvor der stilles krav om autorisation (f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse) til at etablere eller drive naturgasfaciliteter, udsteder medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, i overensstemmelse med stk. 2, 3 og 4 autorisation til at etab-

lere og/eller drive sådanne faciliteter, rørledninger og tilhørende udstyr på deres område. Medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kan også på samme grundlag udstede autorisation til at levere naturgas samt autorisation til grossister.

2. Anvender medlemsstaterne en autorisationsordning, fastsætter de objektive og ikke-diskriminerende kriterier, som skal opfyldes af det selskab, der ansøger om autorisation til at etablere og/eller drive naturgasfaciliteter, eller som ansøger om autorisation til at levere naturgas. De ikke-diskriminerende kriterier og procedurerne for udstedelse af autorisationer offentliggøres.

3. Medlemsstaterne påser, at begrundelsen for at afslå en ansøgning om autorisation er objektiv og ikke-diskriminerende, og at den meddeles ansøgeren. Begrundelsen for et sådant afslag meddeles Kommissionen til orientering. Medlemsstaterne indfører en procedure, hvorefter ansøgeren kan indbringe en klage over afslaget.

4. Med henblik på udbygning af nyforsynede områder og en effektiv drift i almindelighed kan medlemsstaterne med forbehold af artikel 24 afslå yderligere autorisationer til at etablere og drive distributionsrørledningsnet i et bestemt område, hvis der allerede er etableret eller er planer om at etablere sådanne rørledningsnet i det pågældende område, og den eksisterende eller foreslåede kapacitet ikke er opbrugt.

Artikel 5

Overvågning af forsyningsikkerheden

Medlemsstaterne sikrer overvågningen af forsyningsikkerheden. Hvis medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, kan de overdrage denne opgave til de i artikel 25, stk. 1, nævnte regulerende myndigheder. Overvågningen omfatter navnlig udbuds/efterspørgselsbalancen på det nationale marked, den forventede fremtidige efterspørgsel og de tilgængelige forsyninger, den påtænkte supplerende kapacitet, der er under planlægning eller etablering, såvel som nettenes kvalitet og vedligeholdelsesniveau samt foranstaltninger til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører. De kompetente myndigheder offentliggør hvert år senest den 31. juli en rapport, der angiver resultaterne af overvågningen af disse forhold samt eventuelle trufne eller påtænkte foranstaltninger i forbindelse hermed, og sender omgående denne rapport til Kommissionen.

Artikel 6

Tekniske forskrifter

Medlemsstaterne påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter, der fastlægger de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som LNG-faciliteter, lagerfaciliteter, andre transmis-

sions- eller distributionssystemer og direkte linjer skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikke-diskriminerende. De meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8 i direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationsfundets tjenester ⁽¹⁾.

KAPITEL III

TRANSMISSION, OPLAGRING OG LNG

Artikel 7

Udpegning af systemoperatører

For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk balance, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de naturgasselskaber, som ejer transmissions-, lager- eller LNG-faciliteter, om at udpege en eller flere systemoperatører. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at transmissions-, lager- og LNG-systemoperatørerne handler i overensstemmelse med artikel 8-10.

Artikel 8

Systemoperatørernes opgaver

1. Den enkelte transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatør:

- a) driver, vedligeholder og udbygger på almindelige økonomiske vilkår sikre, pålidelige og effektive transmissions-, lager- og/eller LNG-faciliteter under behørig hensyntagen til miljøet
- b) må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige tilknyttede selskaber
- c) skal meddele andre transmissionssystemoperatører, lager-systemoperatører, LNG-systemoperatører og/eller distributionssystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transport og oplagring af naturgas kan foregå på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system
- d) giver systembrugere de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til systemet.

2. De regler for balancering af gastransmissionssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det

⁽¹⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37. Ændret ved direktiv 98/48/EF (EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18).

samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørens ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 25, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstekrav vedrørende vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.

4. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at udføre deres hverv.

Artikel 9

Adskillelse af transmissionssystemoperatørerne

1. Er transmissionssystemoperatøren en del af et vertikalt integreret selskab, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i transmissionssystemet fra det vertikalt integrerede selskab.

2. For at sikre transmissionssystemoperatørens uafhængighed, jf. stk. 1, gælder følgende minimumskriterier:

- a) personer, som har ansvaret for ledelsen af transmissionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede naturgasselskab, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, distribution og forsyning af gas
- b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
- c) transmissionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede gasselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 25, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende transmissionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift

eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af transmissionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument

- d) transmissionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet for den i artikel 25, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

Artikel 10

Transmissionssystemoperatørernes tavshedspligt

1. Den enkelte transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatør har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af systemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde, jf. dog artikel 16 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger.

2. Transmissionssystemoperatøren må ikke i forbindelse med tilknyttede selskabers køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

KAPITEL IV

DISTRIBUTION OG FORSYNING

Artikel 11

Udpegning af distributionssystemoperatører

For en begrænset periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til effektivitet og økonomisk balance, udpeger medlemsstaterne eller anmoder medlemsstaterne de virksomheder, som har ansvaret for distributionsfaciliteter, om at udpege en eller flere distributionssystemoperatører, og de påser, at distributionssystemoperatørerne handler i overensstemmelse med artikel 12-14.

Artikel 12

Distributionssystemoperatørernes opgaver

1. Den enkelte distributionssystemoperatør driver, vedligeholder og udbygger på almindelige økonomiske vilkår et sikkert, pålideligt og effektivt system under behørig hensyntagen til miljøet.

2. Distributionssystemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede selskaber.

3. Distributionssystemoperatøren skal give eventuelle andre distributionssystemoperatører og/eller transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transporten og oplagringen af gas finder sted på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system.

4. Den enkelte distributionssystemoperatør skal give systembrugere de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til systemet.

5. Når distributionssystemoperatøren er ansvarlig for energibalancering inden for gasdistributionssystemet, skal de regler, som distributionssystemoperatøren fastlægger med henblik herpå, være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 25, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

Artikel 13

Adskillelse af distributionssystemoperatører

1. Er distributionssystemoperatøren en del af et vertikalt integreret selskab, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemet fra det vertikalt integrerede selskab.

2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren, når denne er en del af et vertikalt integreret selskab, være uafhængig hvad angår organisation og beslutningstagning fra de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:

a) personer, som har ansvaret for ledelsen af distributionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer

inden for det integrerede naturgasselskab, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission og forsyning af naturgas

b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

c) distributionssystemoperatøren skal have en reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede gasselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle nettet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 25, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument

d) distributionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, for den i artikel 25, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1 og 2 ikke gælder for integrerede naturgasselskaber, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder.

Artikel 14

Distributionssystemoperatørernes tavshedspligt

1. Den enkelte distributionssystemoperatør har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af systemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde, jf. dog artikel 16 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger.

2. Distributionssystemoperatøren må ikke i forbindelse med tilknyttede selskabers køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

Artikel 15

Operatøren for et kombineret system

Artikel 9, stk. 1, og artikel 13, stk. 1, er ikke til hinder for, at et kombineret transmissions-, LNG-, lager- og distributions-system kan drives af en operatør, der er uafhængig, for så vidt angår retlig form, organisation og beslutningstagning, fra andre aktiviteter, der ikke vedrører transmissions-, LNG-, lager- eller distributionssystemsvirksomhed, og som kravene i litra a)-d) idet disse regler ikke indebærer en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i det kombinerede system fra det vertikalt integrerede selskab.

- a) personer, som har ansvaret for ledelsen af operatøren for det kombinerede system, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for det integrerede naturgasselskab, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion og forsyning af gas
- b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervs-mæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af operatøren for det kombinerede system måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
- c) operatøren for det kombinerede system skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af det integrerede naturgasselskab for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde og udvikle systemet. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at moderselskabets økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 25, stk. 2, af midler investeret i et datterselskab tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende en af operatøren af det kombinerede system udarbejdet årlig finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældsætning. Moderselskabet kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af transmissions- og distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument
- d) operatøren for det kombinerede system skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er

udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Programmet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. En årsberetning med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der er ansvarligt for kontrollen med overvågningsprogrammet for den i artikel 25, stk. 1, omhandlede nationale regulerende myndighed, og denne årsberetning offentliggøres.

KAPITEL V

REGNSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE OG GENNEMSIGTIGHED I REGNSKABERNE

Artikel 16

Adgang til regnskaber

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger hertil, herunder de i artikel 25, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og de i artikel 20, stk. 3, omhandlede tvistbilægelsesmyndigheder, skal, i det omfang det er nødvendigt, for at de kan udføre deres hverv, have adgang til naturgasselskabers regnskaber, jf. artikel 17.
2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de i artikel 25, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og tvistbilægelsesmyndighederne, har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger kan offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

Artikel 17

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at naturgasselskabers regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2-5. Hvis selskaber er omfattet af en undtagelse fra denne bestemmelse i henhold til artikel 28, stk. 2 og 4, skal de i det mindste føre deres interne regnskaber i overensstemmelse med denne artikel.
2. Naturgasselskaber skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapital-selskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på

grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) (*), om årsregnskaberne for visse selskabsformer⁽¹⁾. Selskaber, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

3. Naturgasselskaber skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions-, distributions-, LNG- og lageraktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte selskaber, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre gasaktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, LNG og oplagring. Indtil den 1. juli 2007 skal de føre separate regnskaber over forsyningsaktiviteter til privilegerede kunder og forsyningsaktiviteter til ikke-privilegerede kunder. Indtægter fra ejerskab af transmissions/distributionsnettet specificeres i regnskaberne. De skal i relevant omfang føre konsoliderede regnskaber over andre ikke-gasrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

4. Under den i stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. stk. 3, overholdes.

5. Selskaberne skal i deres interne regnskaber redegøre for de regler for fordeling af aktiver, passiver, udgifter og indtægter samt afskrivning, som de følger ved udarbejdelsen af de i stk. 3 omhandlede separate regnskaber, jf. dog de regnskabsregler, der gælder nationalt. Disse interne regler må kun ændres i ekstraordinære tilfælde. Sådanne ændringer skal anføres og være behørigt begrundet.

6. Årsregnskaberne skal i noterne vise alle større transaktioner, der er gennemført med tilknyttede selskaber.

KAPITEL VI

TILRETTELÆGGELSE AF SYSTEMADGANGEN

Artikel 18

Tredjeparts adgang

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne

(*) Titlen på direktiv 83/439/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdam-traktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til traktatens artikel 54, stk. 3, litra g).

(¹) EFT L 222 af 14.8.1978, s. 11. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/65/EF (EFT L 283 af 27.10.2001, s. 28).

samt LNG-faciliteter, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder alle privilegerede kunder, herunder forsyningselskaber, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden af den regulerende myndighed, der henvises til i artikel 25, stk. 1, og at disse tariffer — og metoderne, hvor kun disse godkendes — offentliggøres, inden de træder i kraft.

2. Transmissionssystemoperatører skal, hvis det er nødvendigt, for at de kan udøve deres hverv, bl.a. i forbindelse med grænseoverskridende transmission, have adgang til andre transmissionssystemoperatørers net.

3. Bestemmelserne i dette direktiv er ikke til hinder for, at der indgås langtidskontrakter, såfremt de overholder Fællesskabets konkurrenceregler.

Artikel 19

Adgang til oplagring

1. Hvis det er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, kan medlemsstaterne ved tilrettelæggelse af adgang til lagerfaciliteter og linepack vælge en af eller begge procedurerne i stk. 3 og 4. Disse procedurer baseres på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ikke anvendelse på de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med LNG-faciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.

3. Ved forhandlet adgang træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasselskaber og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som dækkes af det sammenkoblede system, kan forhandle om adgang til lagerfaciliteter og linepack, hvis dette er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv systemadgang samt for at skaffe adgang til andre hjælpefunktioner. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til lagre, linepack og andre hjælpefunktioner i god tro.

Aftaler om adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner forhandles med den pågældende lagersystemoperatør eller de pågældende naturgasselskaber. Medlemsstaterne skal kræve, at lagersystemoperatørerne og naturgasselskaberne offentliggør deres kommercielle hovedvilkår for brug af lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner senest seks måneder efter dette direktivs gennemførelse og herefter en gang om året.

4. Ved reguleret adgang, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at give naturgasselskaber og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som er dækket af det sammenkoblede system, en adgangsret til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner på grundlag af offentliggjorte tariffer og/eller andre betingelser og forpligtelser knyttet til brugen af lagerfaciliteter og linepack, hvis dette teknisk og/eller økonomisk er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet samt for etablering af adgang til andre hjælpefunktioner. Denne adgangsret for privilegerede kunder kan gives ved at sætte dem i stand til at indgå forsyningsaftaler med andre konkurrerende naturgasselskaber end systemets ejer og/eller operatør eller et tilknyttet selskab.

Artikel 20

Adgang til opstrømsrørledningsnet

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasselskaber og privilegerede kunder, uanset hvor de hører hjemme, kan få adgang til opstrømsrørledningsnet, herunder faciliteter, som yder tekniske tjenester i forbindelse med sådan adgang, i overensstemmelse med denne artikel, bortset fra de dele af sådanne net og faciliteter, der benyttes til lokale produktionsaktiviteter ved et felt, hvor gassen produceres. Kommissionen underrettes om foranstaltningerne i overensstemmelse med artikel 33.

2. Medlemsstaterne beslutter i overensstemmelse med de relevante retsakter, hvordan den i stk. 1 omhandlede adgang gives. Medlemsstaterne skal have som målsætninger, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås, idet de tager hensyn til sikre og regelmæssige forsyninger, kapacitet, der er eller hurtigt kan stilles til rådighed, og beskyttelse af miljøet. Der kan tages hensyn til følgende:

- a) nødvendigheden af at nægte adgang, hvis de tekniske specifikationer er indbyrdes uforenelige, og dette problem ikke kan løses rimelig let
- b) nødvendigheden af at undgå vanskeligheder, som ikke kan overvindes rimelig let, og som kan være til skade for en effektiv eksisterende og planlagt fremtidig kulbrinteproduktion, herunder fra felter med marginal økonomisk rentabilitet
- c) nødvendigheden af at respektere behørigt dokumenterede rimelige behov hos ejeren eller operatøren af opstrømsrørledningsnet for transport og forarbejdning af gas og de interesser, som alle andre potentielt berørte brugere af opstrømsrørledningsnettet eller relevante forarbejdnings- eller håndteringsfaciliteter har

d) nødvendigheden af i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen at anvende deres love og administrative procedurer i forbindelse med tildelingen af autorisationer til produktion eller opstrømsudvikling.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der er indført en ordning til bilæggelse af tvister, der omfatter en af parterne uafhængig myndighed, der har adgang til alle relevante oplysninger, således at tvister vedrørende adgang til opstrømsrørledningsnet kan bilægges hurtigt under hensyn til kriterierne i stk. 2 og antallet af parter, der måtte være involveret i at forhandle adgang til sådanne net.

4. I tilfælde af grænseoverskridende tvister gælder tvistbilæggelsesordningen i den medlemsstat, der har jurisdiktion over det opstrømsrørledningsnet, hvortil der nægtes adgang. Når det pågældende net henhører under mere end en medlemsstat i grænseoverskridende tvister, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden for at sikre, at bestemmelserne i dette direktiv anvendes overensstemmende.

Artikel 21

Nægtelse af adgang

1. Naturgasselskaber kan nægte adgang til systemet, hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet, eller hvis adgang til systemet ville hindre dem i at opfylde de i artikel 3, stk. 2, omhandlede offentlige serviceforpligtelser, som er blevet pålagt dem, eller på grund af alvorlige økonomiske og finansielle problemer med take-or-pay-kontrakter under hensyn til kriterierne og procedurerne i artikel 27 og til den løsning, medlemsstaten har valgt i medfør af artikel 27, stk. 1. Et sådant afslag skal være behørigt begrundet.

2. Medlemsstaterne kan træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at et naturgasselskab, som nægter adgang til systemet, fordi det ikke råder over den fornødne kapacitet, eller der mangler sammenkobling, foretager de nødvendige udbygninger, for så vidt dette er rentabelt, eller en potentiel kunde er villig til at betale for dem. Såfremt medlemsstaterne anvender artikel 4, stk. 4, træffer de sådanne foranstaltninger.

Artikel 22

Ny infrastruktur

1. Større nye gasinfrastrukturer, dvs. sammenkoblingslinjer mellem medlemsstaterne, LNG- og lagerfaciliteter, kan på anmodning undtages fra bestemmelserne i artikel 18, 19, 20 og artikel 25, stk. 2, 3 og 4, på følgende betingelser:

- a) investeringen skal øge konkurrencen i gasforsyningen og øge forsyningssikkerheden

- b) risikoen i forbindelse med investeringen er så stor, at investeringen ikke ville finde sted, medmindre en undtagelse blev indrømmet
- c) infrastrukturen skal være ejet af en fysisk eller juridisk person, der i det mindste hvad angår retlig form, er adskilt fra de systemoperatører, i hvis systemer denne infrastruktur vil blive bygget
- d) der opkræves afgifter af brugerne af denne infrastruktur
- e) undtagelsen må ikke være til skade for konkurrencen eller for, at det indre gasmarked fungerer tilfredsstillende, eller for, at det regulerede system, som infrastrukturen er koblet til, fungerer effektivt.

2. Stk. 1 finder også anvendelse i forbindelse med markante kapacitetsforøgelser i eksisterende infrastrukturer eller ændringer af sådanne infrastrukturer, der muliggør udvikling af nye gasforsyningskilder.

- 3. a) Den i artikel 25 omhandlede regulerende myndighed kan fra sag til sag træffe beslutning om den undtagelse, der er omhandlet i stk. 1 og 2. Medlemsstaterne kan dog fastsætte, at regulerende myndigheder skal forelægge deres udtalelse om anmodningen om en undtagelse for det relevante organ i medlemsstaten til formel afgørelse. Denne udtalelse skal offentliggøres sammen med beslutningen.
 - b) i) Undtagelsen kan helt eller delvis omfatte henholdsvis den nye infrastruktur, den eksisterende infrastruktur med betragteligt øget kapacitet eller ændringen af den eksisterende infrastruktur.
 - ii) Når der træffes beslutning om at indrømme en undtagelse, skal der fra sag til sag tages stilling til behovet for at fastsætte betingelser for undtagelsens varighed og ikke-diskriminerende adgang til sammenkoblingslinjen.
 - iii) Når der træffes beslutning om betingelserne i dette litra, skal der navnlig tages hensyn til varigheden af kontrakterne, den ekstracapacitet, der skal opbygges, eller ændringen af den eksisterende kapacitet, projektets tidshorisont og nationale forhold.
- c) Når der indrømmes en undtagelse, kan den ansvarlige myndighed fastsætte reglerne og ordningerne for administration og kapacitetsfordeling, for så vidt dette ikke forhindrer gennemførelse af langtidskontrakter.
- d) Beslutningen om undtagelsen, herunder også de i litra b) nævnte betingelser, begrundes behørigt og offentliggøres.
- e) Hvis der er tale om en sammenkoblingslinje, træffes en beslutning om undtagelse efter samråd med de øvrige berørte medlemsstater eller regulerende myndigheder.

4. Den kompetente myndighed giver straks Kommissionen meddelelse om beslutningen om undtagelsen samt om alle relevante oplysninger i forbindelse med beslutningen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, således at Kommissionen kan træffe en velbegrundet afgørelse.

Oplysningerne skal navnlig omfatte:

- a) en detaljeret begrundelse for, på hvilket grundlag den regulerende myndighed eller medlemsstaten har indrømmet undtagelsen, herunder de finansielle oplysninger, der begrunder behovet for undtagelsen
- b) den analyse, der er foretaget af konkurrencevirkningen og det interne gasmarkeds effektive funktion som følge af indrømmelsen af undtagelsen
- c) begrundelsen for den periode, undtagelsen skal gælde, samt for andelen af den samlede kapacitet for den pågældende gasinfrastruktur, som har fået indrømmet undtagelsen
- d) såfremt undtagelsen vedrører en sammenkoblingslinje, resultatet af samrådet med de berørte medlemsstater eller regulerende myndigheder
- e) infrastrukturens bidrag til en diversifikation af gasforsyningen.

Inden to måneder efter modtagelsen af meddelelsen kan Kommissionen anmode om, at den regulerende myndighed eller medlemsstaten ændrer eller trækker beslutningen om indrømmelse af en undtagelse tilbage. Denne periode kan forlænges med yderligere en måned, hvis Kommissionen ønsker yderligere oplysninger.

Hvis den regulerende myndighed eller medlemsstaten ikke efterkommer en anmodning inden fire uger, træffes der en endelig afgørelse efter proceduren i artikel 30, stk. 2.

Kommissionen har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Artikel 23

Markedsåbning og gensidighed

- 1. Medlemsstaterne sikrer, at de privilegerede kunder:
 - a) indtil den 1. juli 2004 omfatter: privilegerede kunder i henhold til artikel 18 i direktiv 98/30/EF. Medlemsstaterne offentliggør inden den 31. januar hvert år kriterierne for definitionen af disse privilegerede kunder
 - b) senest fra den 1. juli 2004 omfatter: alle erhvervs-kunder
 - c) fra den 1. juli 2007 omfatter: alle kunder.

2. For at undgå skævheder i åbningen af gasmarkederne:
- a) må gasforsyningsaftaler med en privilegeret kunde i en anden medlemsstats system ikke være forbudt, hvis kunden betragtes som privilegeret i begge systemer
 - b) kan Kommissionen i tilfælde, hvor transaktioner som beskrevet i litra a) afvises, fordi kunden kun er privilegeret i et af de to systemer, under hensyn til markedssituationen og den fælles interesse pålægge den transaktionsafvisende part at gennemføre den ønskede gasforsyning på anmodning af en af de to systemers medlemsstater.
- a) reglerne for styring og tildeling af sammenkoblingskapacitet i samråd med de regulerende myndigheder i de medlemsstater, hvormed der er sammenkobling
 - b) ordninger til at klare kapacitetsbegrænsninger i det nationale gassystem
 - c) den tid, det tager transmissions- og distributionsoperatører at foretage tilslutninger og reparationer
 - d) transmissions- og distributionssystemoperatørers offentliggørelse af relevante oplysninger om sammenkoblingslinjer, brug af nettet og tildeling af kapacitet til interesserede parter, under hensyntagen til behovet for at behandle oplysninger, der ikke forelægges samlet, som forretningsmæssigt fortrolige

Artikel 24

Direkte linjer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre:

- a) at naturgasselskaber, der er etableret på deres område, kan forsyne privilegerede kunder via en direkte linje
- b) at enhver af disse privilegerede kunder på deres område kan blive forsynet med gas fra naturgasselskaber via en direkte linje.

2. I tilfælde, hvor der stilles krav om autorisation (f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse) til at etablere eller drive direkte linjer, fastlægger medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kriterierne for udstedelse af autorisation til at etablere eller drive sådanne linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende.

3. Medlemsstaterne kan gøre autorisation til at etablere en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 21, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 25.

Artikel 25

Regulerende myndigheder

1. Medlemsstaterne udpeger et eller flere kompetente organer, der fungerer som regulerende myndigheder. Disse myndigheder skal være totalt uafhængige af interesser i gasindustrien. De skal som led i anvendelsen af denne artikel i det mindste have ansvar for at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling, at der er effektiv konkurrence, og at markedet fungerer effektivt, idet de navnlig overvåger:

- e) den effektive adskillelse af regnskaber, som anført i artikel 17, for at sikre, at der ikke sker krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions-, lager-, LNG- og forsyningsaktiviteter
- f) betingelser for adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner som anført i artikel 19
- g) det omfang, i hvilket transmissions- og distributionssystemoperatører opfylder deres forpligtelser i henhold til artikel 8 og 12
- h) omfanget af gennemsigtighed og konkurrence.

De myndigheder, der er oprettet i medfør af denne artikel, offentliggør en årlig rapport om resultaterne af deres overvågningsaktiviteter, jf. litra a)-h).

2. De regulerende myndigheder skal have ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, inden de træder i kraft, for:

- a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer. Tarifferne eller metoderne skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes levedygtighed
- b) tilvejebringelse af energibalanceringsydelser.

3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne fastsætte, at de regulerende myndigheder skal forelægge de tariffer eller i det mindste de metoder, der er anført i stk. 2, samt de ændringer, der er anført i stk. 4, til formel godkendelse for det relevante organ i medlemsstaten. Det relevante organ skal i sådanne tilfælde have beføjelse til enten at vedtage eller at forkaste et udkast til afgørelse herom fra de regulerende myndigheder.

Disse tariffer eller metoder eller ændringer heri offentliggøres sammen med afgørelsen ved den formelle vedtagelse. En formel forkastelse af et udkast til afgørelse samt begrundelsen herfor offentliggøres ligeledes.

4. De regulerende myndigheder skal have beføjelse til at kræve, at transmissions-, LNG- og distributionssystemoperatørerne om nødvendigt skal ændre de vilkår og betingelser, herunder tariffer og metoder, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, for at sikre, at disse er proportionelle og anvendes på en ikke-diskriminerende måde.

5. Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions-, LNG- eller distributionssystemoperatør for så vidt angår de i stk. 1, 2 og 4 og i artikel 19 omhandlede spørgsmål, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe afgørelse inden to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis de regulerende myndigheder ønsker yderligere oplysninger. Denne periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. En sådan afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

6. Enhver part, der er berørt, og som har ret til at klage over en afgørelse vedrørende metoder, som er truffet i henhold til stk. 2, 3 eller 4, eller, når den regulerende myndighed har pligt til at foretage høring, over de foreslåede metoder, kan senest inden for to måneder efter offentliggørelse af afgørelsen eller forslaget til afgørelse, eller hurtigere, hvis fastsat af medlemsstaterne, klage over afgørelsen. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

7. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at sikre, at de regulerende myndigheder kan udføre de i stk. 1-5 omhandlede opgaver effektivt og hurtigt.

8. Medlemsstaterne udarbejder passende, effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, særlig artikel 82.

9. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.

10. I tilfælde af grænseoverskridende tvister er den beslutende tvistbilæggelsesmyndighed den regulerende myndighed, der har kompetence i forhold til den systemoperatør, som nægter brug af eller adgang til systemet.

11. Indbringelse af en klage, jf. stk. 5 og 6, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til fællesskabsretten og national ret.

12. De nationale regulerende myndigheder bidrager til udviklingen af det indre marked og af lige konkurrencevilkår ved at samarbejde indbyrdes og med Kommissionen på en gennemsigtig måde.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 26

Beskyttelsesforanstaltninger

1. Opstår der en pludselig krise på energimarkedet, eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller systemets integritet, kan en medlemsstat midlertidigt træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

2. Sådanne foranstaltninger må ikke forstyrre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, mere end højst nødvendigt og må ikke være mere vidtgående end det er strengt nødvendigt for at afhjælpe de pludselige vanskeligheder, der er opstået.

3. Den pågældende medlemsstat underretter omgående de øvrige medlemsstater om foranstaltningerne og underretter samtidig Kommissionen, som kan beslutte, at medlemsstaten skal ændre eller ophæve foranstaltningerne, hvis de medfører konkurrenceforvridning og påvirker samhandelen negativt på en måde, som strider imod den fælles interesse.

Artikel 27

Undtagelser i forbindelse med take-or-pay-forpligtelser

1. Hvis et naturgasselskab får eller forventer at få alvorlige økonomiske og finansielle problemer på grund af sine take-or-pay-forpligtelser i henhold til en eller flere kontrakter om køb af gas, kan det ansøge den pågældende medlemsstat eller den udpegede kompetente myndighed om en midlertidig undtagelse fra artikel 18. Ansøgningerne skal efter medlemsstaternes valg indgives i hvert enkelt tilfælde, enten før eller efter, at der er nægtet adgang til systemet. Medlemsstaterne kan også give naturgasselskabet mulighed for at vælge, om det vil indgive en ansøgning før eller efter, at der er nægtet adgang til systemet. Når et naturgasselskab har nægtet adgang, skal ansøgningen indgives snarest muligt. Ansøgningerne vedlægges alle relevante oplysninger om problemets art og omfang samt om de skridt, naturgasselskabet har taget for at løse problemet.

Hvis alternative løsninger ikke umiddelbart ses at foreligge, kan medlemsstaten eller den udpegede kompetente myndighed under hensyntagen til stk. 3 beslutte at indrømme en undtagelse.

2. Medlemsstaten eller den hertil udpegede kompetente myndighed underretter snarest muligt Kommissionen om sin afgørelse om at indrømme en undtagelse og fremsender samtidig alle relevante oplysninger angående undtagelsen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, således at Kommissionen kan træffe en velbegrunnet afgørelse. Inden otte uger efter modtagelsen af denne underretning kan Kommissionen pålægge den pågældende medlemsstat eller udpegede kompetente myndighed at ændre eller at tilbagekalde afgørelsen, hvorved der er indrømmet en undtagelse.

Hvis den pågældende medlemsstat eller udpegede kompetente myndighed ikke efterkommer dette krav inden fire uger, træffes der hurtigt en endelig afgørelse efter proceduren i artikel 30, stk. 2.

Kommissionen har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

3. Medlemsstaten eller den udpegede kompetente myndighed og Kommissionen skal, når de træffer afgørelse om de i stk. 1 omhandlede undtagelser, navnlig tage hensyn til følgende kriterier:

- a) målsætningen om at skabe et konkurrencepræget gasmarked
- b) behovet for at opfylde offentlige serviceforpligtelser og garantere forsyningssikkerheden
- c) naturgasselskabets stilling på gasmarkedet og den faktiske konkurrence på dette marked
- d) omfanget af de økonomiske og finansielle problemer for naturgasselskaberne og transmissionsselskaberne eller for de privilegerede kunder
- e) datoerne for underskrivelsen af og betingelserne i den eller de pågældende kontrakter, herunder i hvor høj grad der heri tages højde for markedsændringer
- f) bestræbelserne for at finde en løsning på problemet
- g) i hvilket omfang selskabet på det tidspunkt, hvor det påtog sig de pågældende take-or-pay-forpligtelser, under hensyn til direktivets bestemmelser med rimelighed kunne have forudset, at der sandsynligvis ville opstå alvorlige problemer
- h) i hvilken grad systemet er sammenkoblet med andre systemer og graden af disses interoperabilitet
- i) de virkninger, som indrømmelse af en undtagelse vil få for den korrekte anvendelse af dette direktiv med henblik på et velfungerende indre marked for naturgas.

En afgørelse om en anmodning om undtagelse vedrørende take-or-pay-kontrakter, der er indgået inden dette direktivs ikrafttræden, må ikke føre til en situation, hvor det er umuligt at finde økonomisk rentable alternative afsætningsmuligheder. Under alle omstændigheder antages det, at gasselskabet ikke har alvorlige vanskeligheder, så længe salget af naturgas ikke falder til under niveauet for minimumsaftagelsesgarantier i take-or-pay-kontrakter om køb af naturgas, eller for så vidt den pågældende take-or-pay-kontrakt om gaskøb kan tilpasses, eller naturgasselskabet kan finde alternative afsætningsmuligheder.

4. Naturgasselskaber, der ikke er indrømmet en i stk. 1 omhandlet undtagelse, må ikke eller må ikke længere nægte adgang til systemet på grund af take-or-pay-forpligtelser i henhold til en kontrakt om køb af gas. Medlemsstaterne påser, at de relevante bestemmelser i kapitel VI, artikel 18-25, overholdes.

5. Enhver undtagelse, der indrømmes i henhold til ovennævnte bestemmelser, skal være behørigt begrundet. Kommissionen offentliggør afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

6. Kommissionen forelægger inden fem år efter dette direktivs ikrafttræden en beretning om erfaringerne med anvendelsen af denne artikel, således at Europa-Parlamentet og Rådet rettidigt kan overveje behovet for ændringer af denne artikel.

Artikel 28

Markeder under opbygning og isolerede markeder

1. Medlemsstater, som ikke er direkte tilsluttet en anden medlemsstats sammenkoblede system, og som kun har en enkelt ekstern hovedleverandør, kan fravige artikel 4, 9, 23 og/eller 24 i dette direktiv. Et forsyningsselskab med en markedsandel på over 75 % betragtes som en hovedleverandør. En sådan undtagelse udløber automatisk i det øjeblik, hvor mindst en af disse betingelser ikke længere er opfyldt. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

2. En medlemsstat, der kan anses for at være et marked under opbygning, og hvor gennemførelsen af dette direktiv volder væsentlige problemer, kan fravige artikel 4 og 7, artikel 8, stk. 1 og 2, artikel 9 og 11, artikel 12, stk. 5, artikel 13, 17 og 18, artikel 23, stk. 1, og/eller artikel 24 i dette direktiv. En sådan undtagelse udløber automatisk i det øjeblik, hvor den pågældende medlemsstat ikke længere kan anses for at være et marked under opbygning. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

3. På den dato, hvor den i stk. 2 omhandlede undtagelse udløber, skal definitionen af privilegerede kunder medføre en åbning af markedet på mindst 33 % af det nationale gasmarkeds samlede årlige gasforbrug. To år derefter finder artikel 23, stk. 1, litra b), anvendelse, og tre år derefter finder artikel 23, stk. 1, litra c), anvendelse. I perioden, indtil artikel 23, stk. 1, litra b), finder anvendelse, kan den i stk. 2 omhandlede med-

lemsstat beslutte ikke at anvende artikel 18 for så vidt angår hjælpefunktioner og midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.

4. Hvis gennemførelsen af dette direktiv volder væsentlige problemer i et begrænset geografisk område i en medlemsstat, navnlig med hensyn til udvikling af transmissionsinfrastrukturen og større distributionsinfrastruktur, kan medlemsstaten med henblik på investeringsfremme og på udvikling af dette område anmode Kommissionen om en midlertidig undtagelse fra artikel 4 og 7, artikel 8, stk. 1 og 2, artikel 9 og 11, artikel 12, stk. 5, artikel 13, 17 og 18, artikel 23, stk. 1, og/eller artikel 24 for det pågældende område.

5. Kommissionen kan indrømme en undtagelse som omhandlet i stk. 4 under hensyntagen især til følgende kriterier:

- behovet for infrastrukturinvesteringer, som ikke vil være rentable på et konkurrencepræget marked
 - det fornødne investeringsniveau og udsigterne til et rimeligt afkast
 - gassystemets størrelse og udbygningsgrad i det pågældende område
 - udsigterne for det pågældende gasmarked
 - det pågældende områdes eller den pågældende regions geografiske størrelse og karakteristika, og de socioøkonomiske og demografiske faktorer.
- a) For anden gasinfrastruktur end distributionsinfrastruktur må der kun indrømmes en undtagelse, hvis der ikke findes nogen gasinfrastruktur i det pågældende område, eller hvis en sådan har eksisteret i mindre end ti år. Den midlertidige undtagelse må ikke række ud over de ti år, der følger efter den første gasforsyning i området.
- b) For distributionsinfrastrukturens vedkommende kan der indrømmes en undtagelse i en periode på højst tyve år fra det tidspunkt, hvor der første gang leveres gas gennem det pågældende system i området.

6. Luxembourg kan blive omfattet af en undtagelse fra artikel 8, stk. 3, og artikel 9 for en periode på fem år fra den 1. juli 2004. En sådan undtagelse tages op til fornyet undersøgelse inden udløbet af 5-årsperioden og enhver beslutning om at forlænge undtagelsen i yderligere fem år træffes efter proceduren i artikel 30, stk. 2. Kommissionen underrettes om alle sådanne undtagelser.

7. Kommissionen underretter under iagttagelse af kravet om tavshedspligt medlemsstaterne om anmodninger, der er indgivet i henhold til stk. 4, inden den træffer afgørelse i henhold til stk. 5. Denne afgørelse samt de undtagelser, der er omhandlet i stk. 1 og 2, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

8. Grækenland kan fravige artikel 4, 11, 12, 13, 18, 23 og/eller 24 i dette direktiv for så vidt angår de geografiske områder og perioder, der er anført i de bevillinger, som det har udstedt inden den 15. marts 2002 i henhold til direktiv 98/30/EF med henblik på udvikling og drift med eneret af distributionsnet i bestemte geografiske områder.

Artikel 29

Revisionsprocedure

Hvis Kommissionen på grundlag af konklusionen i den i artikel 31, stk. 3, nævnte rapport — på grund af den effektive måde, hvorpå der er blevet givet netadgang i en medlemsstat som har sikret fuldstændig, ikke-diskriminerende og uhindret netadgang —, må konstatere, at visse forpligtelser, som dette direktiv pålægger selskaberne (herunder forpligtelserne vedrørende distributionssystemoperatørernes selskabsmæssige uafhængighed) ikke står i forhold til det mål, der søges nået, kan den berørte medlemsstat anmode Kommissionen om at blive undtaget fra det pågældende krav.

Medlemsstaten meddeler omgående Kommissionen sin anmodning samt alle de oplysninger, som er nødvendige for at dokumentere, at konklusionen i rapporten om, at der sikres effektiv netadgang, vil blive fastholdt.

Inden tre måneder efter at Kommissionen er blevet underrettet om anmodningen vedtager den en udtalelse om den berørte medlemsstats anmodning og fremsætter eventuelt forslag for Europa-Parlamentet og Rådet om at ændre de relevante bestemmelser i direktivet. Kommissionen kan i forslag til ændring af direktivet foreslå at undtage den berørte medlemsstat fra særlige krav, hvis denne medlemsstat i givet fald gennemfører lige så effektive foranstaltninger.

Artikel 30

Udvalg

1. Kommissionen bistås af et udvalg.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.
3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 31

Rapportering

1. Kommissionen overvåger og evaluerer anvendelsen af dette direktiv og forelægger inden udgangen af det første år efter direktivets ikrafttræden og derefter hvert år, en samlet situationsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten skal mindst indeholde følgende:

- a) indhøstede erfaringer og fremskridt med hensyn til skabelsen af et fuldstændigt og velfungerende indre gasmarked og de resterende hindringer herfor, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd
- b) undtagelser, der er indrømmet i henhold til dette direktiv, herunder implementeringen af undtagelsen i henhold til artikel 13, stk. 2, med henblik på en eventuel revision af tærsklen
- c) i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse og tariffer i dette direktiv har medvirket til at sikre retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til Fællesskabets gassystem og ensartede konkurrenceniveauer, samt hvilke økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser åbningen af gasmarkedet har haft for kunderne
- d) en undersøgelse af spørgsmål vedrørende systemkapaciteten og forsyningssikkerheden for naturgas i Fællesskabet, navnlig den eksisterende og forventede balance mellem efterspørgsel og udbud, under hensyntagen til den fysiske kapacitet for udveksling mellem områder og udvikling af oplagring (herunder spørgsmålet om proportionalitet i markedsregulering på dette område)
- e) der vil blive rettet særlig opmærksomhed mod de foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører
- f) en generel vurdering af de fremskridt, der er opnået med hensyn til bilaterale forbindelser med tredjelande, som producerer og eksporterer eller transporterer naturgas, herunder fremskridt med hensyn til markedsintegration, handel og adgang til sådanne tredjelandes net
- g) eventuelle harmoniseringsbehov, der ikke har tilknytning til direktivets bestemmelser.

Denne rapport kan eventuelt indeholde henstillinger og foranstaltninger til at modvirke negative følger af markedsdominans og markedskoncentration.

2. Hvert andet år skal den i stk. 1 nævnte rapport også indeholde en analyse af de forskellige foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne for at opfylde offentlige serviceforpligtelser, og en vurdering af, hvor effektive de har været, især deres indvirkning på konkurrencen på gasmarkedet. Denne rapport kan i givet fald indeholde henstillinger vedrørende foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlige tjenesteydelser, eller foranstaltninger, der skal forhindre opdeling af markedet.

3. Kommissionen forelægger senest den 1. januar 2006 Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret rapport om fremskridtene med hensyn til at etablere det indre marked for gas. Rapporten skal navnlig omhandle:

- eksistensen af en ikke-diskriminerende netadgang
- effektiv regulering
- udvikling af sammenkoblingsinfrastruktur, transitbetingelserne og forsyningssikkerhedssituationen i Fællesskabet
- i hvilken udstrækning små virksomheder og private får det fulde udbytte af markedets åbning, navnlig for så vidt angår standarden for de offentlige tjenesteydelser
- i hvilken udstrækning markeder i praksis er åbne for en effektiv konkurrence, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd
- i hvilken udstrækning kunder rent faktisk skifter leverandører og genforhandler tariffer
- prisudvikling, herunder forsyningspriser, i forhold til graden af markedsåbning
- om tredjeparter har effektiv og ikke-diskriminerende adgang til oplagring af gas, når det ud fra tekniske og økonomiske hensyn er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet
- erfaringer indhøstet i forbindelse med anvendelsen af direktivet med hensyn til den effektive uafhængighed af systemoperatører i vertikalt integrerede selskaber, og om der ud over funktionel uafhængighed og regnskabsmæssig adskillelse er udviklet andre foranstaltninger, som har virkninger, der svarer til selskabsretlig adskillelse.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre høje standarder for offentlige tjenesteydelser.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre distributionssystemoperatørernes fulde og effektive uafhængighed inden den 1. juli 2007. Om nødvendigt omfatter disse forslag i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen også foranstaltninger til at imødegå problemer i forbindelse med markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd.

Artikel 32

Ophævelse

1. Direktiv 91/296/EØF ophæves med virkning fra den 1. juli 2004, uden at det berører kontrakter, der er indgået i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 91/296/EØF, som fortsat vil være gyldige og vil skulle gennemføres i henhold til betingelserne i nævnte direktiv.

2. Direktiv 98/30/EF ophæves fra den 1. juli 2004; dette berører dog ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til fristerne for gennemførelse og anvendelse af nævnte direktiv. Henvisninger til det ophævede direktiv betragtes som henvisninger til nærværende direktiv og læses i henhold til sammenligningstabellen i bilag B.

Artikel 33

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv

senest den 1. juli 2004. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Medlemsstaterne kan udsætte gennemførelsen af artikel 13, stk. 1, indtil den 1. juli 2007. Dette berører ikke kravene i artikel 13, stk. 2.

3. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 34

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 35

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juni 2003.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

A. TSOCHATZOPOULOS

Formand

BILAG A

Foranstaltninger vedrørende forbrugerbeskyttelse

Med forbehold af Fællesskabets bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, særlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF ⁽¹⁾ og Rådets direktiv 93/13/EF ⁽²⁾, skal de foranstaltninger, der henvises til i artikel 3, sikre, at kunder:

- a) har ret til en kontrakt med deres gasleverandør, idet der i kontrakten angives følgende:
- leverandørens navn og adresse
 - hvilke ydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning
 - de typer vedligeholdelsesservice, der eventuelt tilbydes
 - hvordan aktuel information om gældende tariffer og vedligeholdsgebyrer kan indhentes
 - kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og afslutning af ydelserne og af kontrakten samt en eventuel ret til opsigelse
 - eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, og
 - hvordan procedurerne for bilægelse af tvister, jf. litra f) iværksættes.

Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder gives der oplysning om betingelserne forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmand, oplyses der også om betingelserne forud for kontraktens indgåelse

- b) underrettes med passende varsel, hvis leverandøren har til hensigt at ændre kontraktbestemmelserne, og orienteres om deres ret til at hæve kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandørerne giver deres kunder direkte meddelelse om enhver gebyrforhøjelse, idet dette skal ske på et passende tidspunkt og senest én normal faktureringsperiode efter forhøjelsens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne kan hæve kontrakten, hvis de ikke godkender de nye betingelser, som gasleverandøren har underrettet dem om
- c) modtager gennemsigtige oplysninger om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af gasleverancer
- d) tilbydes et bredt udvalg af betalingsmetoder. Eventuelle forskelle i vilkår og betingelser skal afspejle leverandørens omkostninger ved forskellige betalingssystemer. De generelle vilkår og betingelser skal være rimelige og gennemsigtige. De skal anføres i et klart og forståeligt sprog. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder
- e) ikke skal betale for at skifte leverandør
- f) nyder godt af gennemsigtige, enkle og billige procedurer for behandling af deres klager. Sådanne procedurer skal gøre det muligt at bilægge tvister hurtigt og rimeligt og skal, hvis det skønnes berettiget, indeholde bestemmelser om et erstatnings- og/eller tilbagebetalingssystem. Når det er muligt, bør principperne i Kommissionens henstilling 98/257/EF ⁽³⁾ følges
- g) som er tilsluttet gassystemet, informeres i henhold til gældende national lovgivning om deres rettigheder med hensyn til levering af naturgas af en bestemt kvalitet til rimelige priser.

⁽¹⁾ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

BILAG B

Sammenligningstabel

Direktiv 98/30/EF	Dette direktiv	
Artikel 1	Artikel 1	Anvendelsesområde
Artikel 2	Artikel 2	Definitioner
Artikel 3	Artikel 3	Offentlige serviceforpligtelser og forbrugerbeskyttelse
Artikel 4	Artikel 4	Autorisationsprocedure
—	Artikel 5	Overvågning af forsyningsikkerheden
Artikel 5	Artikel 6	Tekniske forskrifter
Artikel 6	Artikel 7	Udpegning af transmissionssystemoperatører
Artikel 7	Artikel 8	Transmissionssystemoperatørernes opgaver
—	Artikel 9	Adskillelse af transmissionssystemoperatører
Artikel 8	Artikel 10	Transmissionssystemoperatørernes tavshedspligt
Artikel 9, stk. 1	Artikel 11	Udpegning af distributionssystemoperatører
Artikel 10	Artikel 12	Distributionssystemoperatørernes opgaver
—	Artikel 13	Adskillelse af distributionssystemoperatører
Artikel 11	Artikel 14	Distributionssystemoperatørernes tavshedspligt
—	Artikel 15	Operatøren for et kombineret system
Artikel 12	Artikel 16	Adgang til regnskaber
Artikel 13	Artikel 17	Regnskabsmæssig adskillelse
Artikel 14-16	Artikel 18	Tredjeparts adgang
—	Artikel 19	Adgang til oplagring
Artikel 23	Artikel 20	Adgang til opstrømsrørledningsnet
Artikel 17	Artikel 21	Nægtelse af adgang
—	Artikel 22	Ny infrastruktur
Artikel 18 og 19	Artikel 23	Markedsåbning og gensidighed
Artikel 20	Artikel 24	Direkte linjer
Artikel 21, stk. 2 og 3, og artikel 22	Artikel 25	Regulerende myndigheder
Artikel 24	Artikel 26	Beskyttelsesforanstaltninger
Artikel 25	Artikel 27	Undtagelser i forbindelse med take-or-pay-forpligtelser
Artikel 26	Artikel 28	Markeder under opbygning og isolerede markeder
—	Artikel 29	Revisionsprocedure
—	Artikel 30	Udvalg

Direktiv 98/30/EF	Dette direktiv	
Artikel 27 og 28	Artikel 31	Rapportering
—	Artikel 32	Ophævelse
Artikel 29	Artikel 33	Gennemførelse
Artikel 30	Artikel 34	Ikrafttræden
Artikel 31	Artikel 35	Adressater
	Bilag A	Foranstaltninger vedrørende forbrugerbeskyttelse